

Kokousaika 19.12.2022 klo 16:30

Kokouspaikka Kaupungintalon valtuustosali

Käsiteltävät asiat

- Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2024-2025, hyv. Kvalt 19.12.2022 1
- Talousarvion 2023 liitteet, hyv. Kvalt 19.12.2022 124

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Aittoa elämää Aaltojen keskellä

Alajärven kaupunki

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2024–2025

Arkistokohta 02 02 00

(Hyv. Kvalt 19.12.2022 § 93)

Liite

Liite Kaupunginvaltuusto 19.12.2022 / 93 §

1	YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT	9
1.1	Taloussuunnittelun 2023–2025 lähtökohdat.....	9
1.1.1	Yleinen talouden talouskehitys	9
1.1.2	Kuntatalouden tilanne	11
1.1.2.1	Valtionosuuksien perusteet.....	19
1.1.3	Taloudellinen tilanne Alajärvellä 2022–2024	21
1.1.3.1	Väestö.....	22
1.1.3.2	Työllisyys.....	24
1.2	Alajärven kaupungin strategia 2022–2025.....	24
1.2.1	Slogan	24
1.2.2	Visio 2030	24
1.2.3	Missio.....	25
1.2.4	Alajärven kaupungin arvot.....	25
1.2.5	Strategiset päämäärät	25
1.3	Talousarvion sitovuus	26
2	TALOUSARVIO 2023.....	27
2.1	Yleistä talousarviosta.....	27
2.2	Toimintatuotot	28
2.3	Toimintakulut	28
2.4	Toimintakate	30
2.5	Verotulot	30
2.6	Valtionosuudet.....	32
2.7	Rahoitustuotot ja -kulut	33
2.8	Vuosikate	34
2.9	Poistot	35
2.10	Satunnaiset erät.....	35

2.11	Tilikauden tulos	35
3	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	36
3.1	Keskusvaalilautakunta	36
3.2	Tarkastuslautakunta	36
3.3	Kaupunginhallitus	36
3.3.1	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2022–2025.....	36
3.3.2	Konsernitavoitteet vuodelle 2023.....	37
3.3.3	Perustelut v. 2023.....	37
3.3.3.1	Kaupunginvaltuusto.....	37
3.3.3.2	Kaupunginhallitus	38
3.3.3.3	Hallinto ja toimisto	38
3.3.3.4	Taloustoimisto	38
3.3.3.5	Muu toiminta (Yhteistoimintaosuudet, jäsenmaksut, avustukset).....	39
3.3.3.6	Nuorten työllistäminen.....	40
3.3.3.7	Löytöeläinten säilytys	40
3.3.3.8	Viestintä.....	40
3.3.3.9	Henkilöstöhallinto.....	40
3.3.3.10	Kuntien yhteistoiminta	43
3.4	Elinvoimalautakunta	45
3.4.1	Hallinto.....	45
3.4.2	Liikunta- ja nuorisotoimi	45
3.4.2.1	Liikunta- ja nuorisopalvelut	45
3.4.3	Elinvoimapalvelut.....	47
3.4.3.1	Elinvoiman edistäminen	47
3.4.3.2	Elinkeinotoimi	48
3.4.3.3	Asuntopalvelut.....	49
3.4.4	Museo- ja kulttuuripalvelut	49
3.4.5	Elinvoimalautakunnan talousarviotaulukot.....	52
3.5	Alajärven sivistyslautakunta.....	56

3.5.1	Sivistystoimen hallinto	56
3.5.2	Varhaiskasvatus	58
3.5.3	Perusopetus	60
3.5.4	II-aste / Lukiokoulutus	61
3.5.5	II-aste / Ammattiopetus	63
3.5.6	Korkea-asteen yhteistyö	63
3.5.7	Kansalaisopisto	65
3.5.8	Alajärven musiikkiopisto	66
3.5.9	Kirjastopalvelut	69
3.5.10	Sivistyslautakunnan talousarviotaulukot	71
3.6	Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi	81
3.6.1	Maaseutupalvelut	81
3.6.1.1	Hallinto	81
3.6.1.2	Tuki- ja viranomaistehtävät	81
3.6.1.3	Kehittäminen	82
3.6.2	Maaseututoimen talousarviotaulukot	83
3.7	Alajärven tekninen lautakunta	87
3.7.1	Viranomaispalvelut	89
3.7.1.1	Yhdyskuntasuunnittelu	89
3.7.1.2	Yleiset alueet	90
3.7.1.3	Vesihuoltolaitos	93
3.7.1.4	Rakennusvalvonta	94
3.7.1.5	Ympäristönsuojelu	95
3.7.2	Tukipalvelut	97
3.7.2.1	Ravitsemuspalvelut	97
3.7.2.2	Puhdistuspalvelut	98
3.7.2.3	Tilapalvelut	99
4	INVESTOINTISUUNNITELMA	102
5	RAHOITUSSUUNNITELMA	107

5.1	Toiminnan ja investointien rahavirta.....	107
5.1.1	Toiminnan rahavirta.....	107
5.1.2	Investointien rahavirrat.....	109
5.2	Rahoituksen rahavirta	109
5.2.1	Antolainauksen muutokset	109
5.2.2	Lainakannan muutokset.....	109
5.2.3	Oman pääoman muutokset.....	110
5.2.4	Muut maksuvalmiuden muutokset	110
6	TALOUSSUUNNITELMA 2023–2025	111
6.1	Yleistä.....	111
6.2	Tasapainotus taloussuunnitelmassa.....	111
6.3	Alajärven kaupungin taloussuunnitelma 2023–2025.....	112
7	HENKILÖSTÖSUUNNITELMAT	115
7.1	Keskushallinto	115
7.2	Sivistyslautakunta	116
7.3	Tekninen lautakunta	119
7.4	Maaseututoimi.....	121
8	LIITTEET.....	122
8.1	Tuloslaskelma, ulkoinen 2023.....	122
8.2	Tuloslaskelma, ulkoinen/sisäinen 2023.....	122
8.3	Koko kaupunki, ulkoinen/sisäinen 2023	122
8.4	Käyttötalousosa hallintokunnittain 2023, ulkoinen/sisäinen	122
8.5	Rahoituslaskelma 2023–2024.....	122
8.6	Investoinnit 2023–2024	122
8.7	Vesihuoltolaitos, käyttötalous, ulkoinen/sisäinen	122

Taulukot:

Taulukko 1: Taloudellisen tilanteen tunnuslukuja Suomessa	11
Taulukko 2: Alajärven väkiluvun kehitys 2008–2022	22
Taulukko 3 : Alajärven väestöennuste 2022–2030	23
Taulukko 4: Väestöllinen huoltosuhde 2021–2030	23
Taulukko 5: Väestöllinen huoltosuhde E-P 2021–2030	23
Taulukko 6: Työttömyysasteen kehitys 2016–2022	24
Taulukko 7: Talousarvio 2023	29
Taulukko 8: Verotuloennuste 2023–2025	31
Taulukko 9: Valtionosuudet 2020–2023	33
Taulukko 10: Vuosikatteen kehitys verrattuna nettoinvestointeihin ja poistoihin	34
Taulukko 11: Vaalit, talousarvio 2023	36
Taulukko 12: Tilintarkastus, talousarvio 2023	36
Taulukko 13: Kaupunginvaltuusto, talousarvio 2023	37
Taulukko 14: Kaupunginhallitus, talousarvio 2023	38
Taulukko 15: Hallinto ja toimisto, talousarvio 2023	38
Taulukko 16: Taloustoimisto, talousarvio 2023	38
Taulukko 17: Muut yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut 2023	39
Taulukko 18: Muu toiminta, talousarvio 2023	39
Taulukko 19: Nuorten työllistäminen 2023	40
Taulukko 20: Löytöeläinten säilytys, talousarvio 2023	40
Taulukko 21: Viestintä, talousarvio 2023	40
Taulukko 22: Henkilöstöhallinto, talousarvio 2023	40
Taulukko 23: Jätelautakunta, talousarvio 2023	43
Taulukko 24: Projektien kuntaosuudet, talousarvio 2023	43
Taulukko 25: Yleinen edunvalvonta, talousarvio 2023	44

Taulukko 26: Sisäinen tarkastus, talousarvio 2023	44
Taulukko 27: Elinvoiman edistäminen, talousarvio 2023	48
Taulukko 28: Elinvoimanlautakunta	52
Taulukko 29: Liikuntatoimi.....	52
Taulukko 30: Nuorisotoimi	53
Taulukko 31: Kulttuuriavustukset	53
Taulukko 32: Elinvoiman ja hyvinvoinnin edistäminen	54
Taulukko 33: Neuvostot	54
Taulukko 34: Museo.....	55
Taulukko 35: Museon hankkeet	55
Taulukko 36: Sivistyslautakunta, yhteenveto Alajärvi	71
Taulukko 37: Sivistyslautakunta, yhteenveto Vimpeli	71
Taulukko 38: Varhaiskasvatus, yhteenveto Lappajärvi	72
Taulukko 39: Varhaiskasvatus.....	72
Taulukko 40: Perhepäivähoito.....	73
Taulukko 41: Päiväkotihoido.....	73
Taulukko 42: Erityisvarhaiskasvatus.....	74
Taulukko 43: Kotihoidontuki	74
Taulukko 44: Esi- ja perusopetus	75
Taulukko 45: Lukio-opetus	75
Taulukko 46: II-asteen ja ylemmän asteen koulutus	76
Taulukko 47: Yhteisöllinen opiskelijahuolto.....	76
Taulukko 48: Kirjasto	77
Taulukko 49 Kansalaisopisto	77
Taulukko 50: Musiikkiopisto	78
Taulukko 51: Sivistystoimen hankkeet	79

Taulukko 52: Maaseututoimi, yhteenveto.....	83
Taulukko 53: Maaseutupalvelut, hallinto	84
Taulukko 54: Maaseutupalvelut, Tuki- ja viranomaistehtävät.....	85
Taulukko 55: Maaseutupalvelut, Kehittäminen	86
Taulukko 56: Lautakunta yhteensä.....	87
Taulukko 57: Tekninen hallinto	88
Taulukko 58: Yhdyskuntasuunnittelu.....	90
Taulukko 59: Yleiset alueet.....	92
Taulukko 60: Vesihuolto	94
Taulukko 61: Rakennusvalvonta.....	97
Taulukko 62: Investointisuunnitelma 2023–2025	103
Taulukko 63: Rahoitussuunnitelma 2023–2025	108
Taulukko 64: Pitkäaikaisen lainakannan kehitys 2021–2025	109
Taulukko 65: Tulossuunnitelma/taloussuunnitelma	113
Taulukko 66: Taloussuunnitelma 2023–2025	114

1 YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT

1.1 Taloussuunnittelun 2023–2025 lähtökohdat

1.1.1 Yleinen talouden talouskehitys

Suomen talous kasvaa vaimeasti vuonna 2023

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on kasvattanut talouden tilannekuvaan liittyvää epävarmuutta voimakkaasti tänä vuonna. Energian, raaka-aineiden sekä ruuan hinnat ovat nousseet hyvin nopeasti, ja Suomen ulkomaankaupan näkymät ovat heikentyneet merkittävästi sodan myötä. Tuotanto on kehittynyt vielä alkuvuonna 2022 suotuisasti ja myös työllisyys on kasvanut ripeästi alkuvuonna, mutta kuluttajahintojen nousun arvioidaan leikkaavan kotitalouksien ostovoimaa, kulutusta ja talouden kasvua selvästi vuoden 2022 lopulla ja vuoden 2023 alkupuolella. Lisääntynyt epävarmuus myös siirtää investointeja tulevaisuuteen. Bruttokansantuotteen kasvun arvioidaan hidastuvan kuluvan vuoden 1,7 prosentista 0,5 prosenttiin vuonna 2023. Vuosina 2024–2026 BKT:n vuotuisen kasvun arvioidaan olevan noin 1,4 prosenttia.

Kertaluonteiset tekijät vahvistavat kuntataloutta vuosina 2022–2023

Kuntatalouden vuosi 2022 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella hyvältä. Ennusteen mukaan verotulojen hyvä kasvu pitää vuosikatteen likimain viime vuoden tasolla ja toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi. Taustalla vaikuttaa kuitenkin Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) yhtiöittäminen, joka vahvistaa toiminnan ja investointien rahavirtaa kertaluonteisesti lähes 700 milj. eurolla.

Sote-uudistus muuttaa kuntatalouden tunnuslukuja voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannukset ja niitä vastaava rahoitus poistuvat. Vuonna 2023 talouslukujen suurten prosenttimuutosten taakse kätkeytyy muun muassa kustannusten ripeä kasvu. Kuntien kustannuskehitystä kuvaavan peruspalvelujen hintaindeksin muutos on 3,8 prosenttia vuonna 2023. Painoarvoltaan merkittävään kustannuskehitykseen vaikuttava tekijä on kunta-alan ansiokehitys, jota kasvattaa kesäkuun alussa saavutettu kunta-alan sopimusratkaisu. Kuntatalouteen luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhtenlaskettu palveluntarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi.

Vuosi 2023 on kuntatalouden kehitysarviossa jopa ennätysellisen vahva Sote-uudistukseen liittyvien ajoitustekijöiden vuoksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen nettokustannukset siirtyvät pois kuntien vastuulta vuoden 2023 alusta alkaen, mutta uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä ensi vuonna täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloista tilittyy vuodelle 2023 vanhojen kunnallisveroprosenttien ja yhteisöverotulojen jako-osuuksien mukaisesti. Tämän arvioidaan vahvistavan kuntataloutta 1,2 mrd. eurolla vuonna 2023. Vuosikate riittää selvästi kattamaan poistot ja toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan olevan noin 1,2 mrd. euroa positiivinen vuonna 2023.

Kuntatalouden tilanne helpottuu sote-uudistuksen myötä, kun nopeimmin kasvavat menot siirtyvät pois kuntien vastuulta. Vuosikate riittää painelaskelmassa kattamaan poistot kaikkina tarkastelu vuosina. Kuntatalouteen jää kuitenkin sote-uudistuksen jälkeen menojen ja tulojen välinen rakenteellinen epätasapaino, ja kokonaismenot pysyvät vuosina 2024–2026 hieman tuloja suurempina. Lisäksi sote- ja pelastustoimen palveluiden siirtyessä hyvinvointialueille kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan menoja sopeuttamalla kaventuvat. Samanaikaisesti investointitarpeet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja toimintaympäristön muutosten vuoksi. Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy siten sote-uudistuksen jälkeenkin.

Laskennallinen talouden sopeutus paine kasvaa kehyskauden lopussa kaikissa kuntakokoryhmissä

Kuntatalousohjelmassa kuntien rahoitusaseman muutosta arvioidaan koko maan näkymien ohella myös kuntaryhmittäin. Kuntien rahoituksen tasapainotilaa kuvataan ohjelmassa toiminnan ja investointien rahavirta-käsitteen avulla. Yksinkertaistettuna tunnusluku ilmaisee negatiivisena paineen lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen ja positiivisena laskennallista mahdollisuutta muun muassa lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin alentamiseen.

Kokonaisuutena arvioiden ja painelaskelmaan liittyvät epävarmuustekijät huomioiden voidaan todeta, että laskennallinen kunnallisveroprosentin korotuspaine pysyy suurimmassa osassa kuntakokoryhmiä maltillisella tasolla kehyskauden aikana. Tietyissä kuntakokoryhmissä on myös laskennallista veroprosentin laskuvaraa yksittäisinä vuosina. Useissa pienissä kunnissa korotuspaine on kuitenkin merkittävä, mikä näkyy myös negatiivisena vuosikatteenä ja tilikauden tuloksena. Näissä kunnissa tulisi kiinnittää huomiota vuosikatteen vahvistamiseen, jotta pidemmän aikavälin velkaantuminen ei muodostu ongelmaksi suhteessa tulopohjaan. Veropohjan rapautuminen voi olla uhkana varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä, jos väestöennusteen mukainen demografiakehitys jatkuu ja muuttotappiokehitys jatkuu ennustetun kaltaisena.

Kuntatalouteen vaikuttaa tarkastelujaksolla monet eri muutostekijät. Kuntakokoryhmittäisiin arvioihin tuleekin siksi suhtautua varovaisesti. Tarkastelu kertoo erikokoisten kuntien talouden kehityksen suunnasta ja tilasta, mutta sen perusteella ei tulisi tehdä pitkälle meneviä tulkintoja.

TAULUKKO 1: TALOUDELLISEN TILANTEEN TUNNUSLUKUJA SUOMESSA

Yleinen taloudellinen tilanne (**VM:n ennuste 2022)								
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023**	2024**
Bruttokansantuote, %	3,3	1,5	1,3	-2,9	3,0	1,7	0,5	1,4
Työttömyysaste, %	8,6	7,4	6,7	7,7	7,7	6,6	6,7	6,5
Ansiotasoindeksi, %	0,2	1,7	2,1	1,9	2,4	2,6	3,5	3,0
Kuluttajahintaindeksi, %	0,7	1,1	1,0	0,3	2,2	6,5	3,2	1,8
Euribor 3 kk, %	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,5	-0,1	1,3	1,5
Veroaste, % BKT:sta	42,9	42,4	42,2	42,1	42,9	42,4	41,9	41,4

1.1.2 Kuntatalouden tilanne

Kuntatalouden tilannekuva syksyllä 2022

Kuntataloutta käsitellään kuntatalousohjelmassa kuntien kirjanpidon käsittein. Kuntatalousohjelman tarkastelussa huomioidaan Manner-Suomen kuntien, kuntayhtymien ja kuntakonsernien talous. Syksyn 2022 kuntatalousohjelmassa kuntatalouden tilan arviointi perustuu Valtiokonttorille raportoituihin kuntien, kuntakonsernien ja kuntayhtymien tilinpäätöstietoihin vuodelta 2021, jotka julkaistiin kesäkuun alussa.

Tilinpäätöstietojen tarkastelussa tulee huomioida se, että osalta kuntia ja kuntakonserneja tiedot ovat puuttuneet tätä kirjoitettaessa. Vuoden 2021 tiedoista alkaen kuntasektorin taloustietojen raportointi siirtyi Tilastokeskuksesta Valtiokonttorille, mikä on osaltaan aiheuttanut ongelmia tietojen raportointiin. Tilinpäätöstietoja tarkasteltaessa on otettava huomioon, että osa kunnista ja kuntayhtymistä ei ollut raportoinut tietojaan Valtiokonttorin Kuntatalouden tietopalveluun annettuihin määräaikoihin mennessä. Tiedot puuttuivat kaikkiaan kahdeksalta kunnalta ja kolmelta kuntakonsernilta. Puuttuvia tietoja ei ole imputoitu esimerkiksi edellisen vuoden tiedoilla, minkä vuoksi esimerkiksi vuoden 2021 investoinnit ja lainat ovat todellisuudessa hieman korkeammat mitä tässä yhteydessä on esitetty.

Kuntatalouden tilannekuvaa on käsitelty laajasti myös kevään 2022 kuntatalousohjelmassa sekä valtiovarainministeriön kesäkuussa 2022 erikseen julkaisemassa, Manner-Suomen kuntien, kuntakonsernien ja kuntayhtymien vuoden 2021 tilinpäätöstietoja koskevassa muistiossa.

Nostot ja keskeiset huomiot

Kuntatalouden (kunnat ja kuntayhtymät yhteensä) vuosikate oli edellisvuoden tapaan vahva riittäen kattamaan sekä poistot että nettoinvestoinnit, mikä on varsin poikkeuksellista. Vuosikate kuitenkin heikkeni edellisvuodesta reilulla 100 milj. eurolla. Tilikauden tulos pysyi lähes edellisvuoden vahvalla tasolla ollen 1,6 mrd. euroa positiivinen.

Vuosikatteen vahvana pysymisen taustalla oli toimintakatteen maltillinen kasvu ja verotulojen voimakas kasvu. Valtionosuudet sen sijaan vähenivät huomattavasti, lähes 10 prosenttia.

Kuntasektorin koronaepidemiaan liittyvä tukipaketti oli kokonaisuudessaan edellisvuoden tapaan huomattava, yhteensä vajaa 2,5 mrd. euroa, mikä osaltaan edesauttoi kuntatalouden pysymistä pääosin tasapainoisena.

Nettoinvestoinnit vähenivät edellisvuodesta noin 0,6 mrd. eurolla, minkä takia vuosikate riitti lievistä heikentymisestä huolimatta kattamaan nettoinvestoinnit.

Lainakannan kasvu hidastui 2,8 prosenttiin (noin 0,66 mrd. euroa), kun edellisvuonna kasvua oli 6,7 prosenttia (1,5 mrd. euroa).

Kuntien vuosikate oli odotetun vahva, vaikka heikkeni edellisvuodesta noin 300 milj. euroa. Vuosikate riitti kattamaan sekä poistot että nettoinvestoinnit. Tilikauden tulos, 1,48 mrd. euroa, oli edellisvuoden tapaan vahva.

Toimintakulut ja -tuotot kasvoivat voimakkaasti, mutta koronatukien myötä tuottojen suhteellisesti voimakkaampi kasvu piti toimintakatteen kasvun maltillisena, 2,6 prosentissa.

Verotulojen kasvu oli jopa ennakoitua parempi kasvun ollessa yhteensä 6 prosenttia. Erityisesti yhteisö- ja kiinteistöverotulot kasvoivat merkittävästi, sen sijaan kunnallisverotulojen kasvu jäi noin 2 prosenttiin.

Nettoinvestoinnit vähenivät hieman yli 400 milj. eurolla, mikä selittää osin myös sitä, että lainakanta pysyi edellisvuoden tasossa.

Kuntayhtymien vuosikate parani noin 200 milj. eurolla edellisvuodesta. Vuosikate riitti kattamaan poistot, mutta ei nettoinvestointeja. Edellisen kerran kuntayhtymien vuosikate on riittänyt kattamaan poistot vuonna 2017.

Tilikauden tulos oli noin 160 milj. euroa positiivinen. Erityisesti sairaanhoitopiirien tulokset vahvistuivat ja kääntyivät kokonaisuudessaan noin 68 milj. euroa positiiviseksi, kun vuonna 2020 tulos oli noin -89 milj. euroa negatiivinen.

Toimintakate parani edellisvuodesta peräti 22 prosenttia toimintatuotosten vahvasta kasvusta (7,1 %) johtuen. Kasvusta pääosa muodostui myyntituotoista. Myös kulut kasvoivat voimakkaasti (6,5 %).

Nettoinvestoinnit vähenivät edellisvuodesta 140 milj. euroa ollen noin 1,24 mrd. euroa. Lainakanta kasvoi kuitenkin noin 650 milj. eurolla yhteensä 6,2 mrd. euroon.

Kuntakonsernien vuosikate oli myös vahva, vaikka heikkeni edellisvuodesta noin 150 milj. euroa. Vuosikate riitti kattamaan sekä poistot että nettoinvestoinnit. Vuosikate ei ollut negatiivinen yhdelläkään kuntakonsernilla.

Lainakannan kasvu, 2,8 prosenttia, oli maltillisempaa kuin edellisvuosina johtuen sekä hyvästä tuloksesta että nettoinvestointien vähenemisestä lähes 0,6 mrd. eurolla. Lainakanta oli 42,3 mrd. euroa ja nettoinvestoinnit 6,7 mrd. euroa.

Uusia arviointimenettelyjä ei käynnistetä yhdenkään kunnan tai kuntayhtymän osalta vuoden 2021 tilinpäätösten perusteella.

Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet vuoden 2023 talousarvioesityksissä

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen vuonna 2023 verrattuna vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon on lähellä neutraalia. Hallitusohjelman mukaiset tehtävien ja veloitteiden lisäykset on tehty pääosin jo aikaisempina vuosina, ja osa määräaikaisista lisäyksistä valtionavustuksiin päättyy vuoden 2022 lopussa. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus, ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille.

Sote-uudistuksen voimaantulo tekee vuodesta 2023 historiallisen. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ja siirtyviä kustannuksia vastaava määrä kuntien tuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Tämän hetken arviolaskelman mukaan siirtyvien kustannusten yhteismäärä on noin 21,2 mrd. euroa. Tuloista siirtyy eniten kunnallisveroa, noin 13,11 mrd. euroa, mikä toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja tasasuuruudesta 12,64 prosenttiyksiköllä. Yhteisöveroa siirretään kolmasosa kuntien ryhmäosuudesta eli noin 0,82 mrd. euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta siirtyy yhteensä 5,36 mrd. euroa ja veromenetysten korvauksista yhteensä 1,94 mrd. euroa.

Kunnille korvataan Ukrainasta tulevien lasten varhaiskasvatukseen järjestämisestä syntyviä kustannuksia valtionavustuksella toteuman mukaisesti. Lisäksi korotetaan perusopetukseen valmistavan opetuksen

määrärahaa 120 milj. eurolla, vapaan sivistystyön yhteydessä toteutettavan kotoutumiskoulutuksen määrärahaa 5 milj. eurolla sekä suomi tai ruotsi toisena kielenä ja oman äidinkielen opetukseen tarkoitettujen avustuksen määrärahaa 2,5 milj. eurolla.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus pohjaa vahvistetaan pysyvästi vuodesta 2023 lukien, mistä kuntatalouteen kohdistuu noin 37 milj. euroa. Lisäksi hoiva-avustajakoulutusta lisätään sekä työvoimakoulutuksena että kohdentamalla lisärahoitusta jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukselle. Aiempien päätösten mukaisesti lähihoitajien koulutukseen kohdennetaan vuonna 2023 lisärahoitusta hoitajamitoituksen muutokseen vastaamiseksi. Lisäksi oppivelvollisuuden laajentamisen ja maksuttoman toisen asteen koulutuksen asteittaista toimeenpanoa jatketaan. Myös oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen määräytymisperusteiden uudistamisen kokeilua jatketaan.

Väyläverkon kehittämisinvestointeihin kohdennetaan 15 milj. euron määräraha vuodelle 2023 maantie 8155 Oulun satamayhteys (Poikki-maantie) -hankkeen toteuttamiselle. Lisäksi valtio avustaa kaupunkiseutujen raideliikennehankkeita MAL-sopimusten mukaisesti, mistä vuodelle 2023 kohdistuu 21,5 milj. euroa. Euromääräisesti merkittävin hanke vuonna 2023 on Länsi-Helsingin raitiotiet mukaan lukien Vihdintien pikaraitiotien suunnittelu ja rakentaminen.

Kuntien valtionavut

Valtionapujen taso alenee voimakkaasti sote-uudistuksen vuoksi – indeksikorotukset, maahanmuutto ja tehtävien lisäykset puolestaan kasvattavat valtionapuja.

Kuntien valtionavut (laskennalliset valtionosuudet, valtionavustukset ja veromenetysten korvaukset) ovat valtion vuoden 2023 talousarvioesityksessä yhteensä 5,4 mrd. euroa, mikä on noin 7,5 mrd. euroa vähemmän kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa. Aleneminen johtuu pääasiassa sote-uudistuksesta.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen osoitetaan noin 2,7 mrd. euroa, ja se laskee vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 5,2 mrd. eurolla. Peruspalvelujen valtionosuutta pienentävät sote-uudistuksen lisäksi hallituksen päättämät uudelleenkohdennukset, jotka alentavat kuntien peruspalvelujen valtionosuuksien tasoa 43 milj. euroa vuonna 2023. Vähennyksestä 9 milj. euroa toteutetaan pienentämällä kuntien yhdistymisavustuksiin valtionosuudesta tehtäviä siirtoja. Kuntien digitalisaation edistämiseen ei osoiteta vuonna 2023 enää rahoitusta siirtona kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta. Osana uudelleenkohdennuksia valtionosuuteen tehdään kuitenkin aikaisempaa digitalisaation kehittämiseen liittyvää siirtoa vastaava 10 milj. euron määräinen vähennys vuonna 2023.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta kasvattavat ennen kaikkea indeksikorotus, joka on 3,8 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys noin 89 milj. euroa. Uudet ja laajenevat tehtävät kasvattavat valtionosuutta noin 15 milj. eurolla. Näistä taloudellisesti merkittävimmät ovat varhaiskasvatuksen tukea koskevat toimenpiteet (8,75 milj. euroa) sekä sitouttava kouluuyhteistyö (3,33 milj. euroa). Lisäksi valtionosuutta kasvattavat muun muassa valtionosuuteen aikaisemmin kohdistuneen lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan rahoitukseen liittyvän vähennyksen poistuminen sote-uudistuksen myötä (22,6 milj. euroa), perustoimeentulotuen kuntien maksuosuuden muutos (22,4 milj. euroa) sekä pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvän vähennyksen muutos (6,1 milj. euroa).

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 1,50 prosenttiyksiköllä 23,59 prosentista 22,09 prosenttiin. Valtionosuusprosentin laskua selittävät pääosin vuonna 2023 käyttöön otettavat uudet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja syrjäisyyden lisäosat, joiden rahoitus toteutetaan valtionosuusjärjestelmän sisällä valtionosuusprosenttia pienentämällä. Valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei oteta huomioon vuonna 2023, sillä sote-uudistuksen yhteydessä peruspalvelujen valtionosuuslakiin tehdyn siirtymäsäännöksen mukaan kustannustenjaon tarkistus tehdään seuraavan kerran vasta valtion vuoden 2025 talousarvion yhteydessä.

Valtion päättämistä veroperustemuutoksista kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset ovat yhteensä noin 862 milj. euroa eli noin 1,8 mrd. euroa matalammat kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa. Kuntien verotulomenetysten korvauksia alentaa voimakkaasti sote-uudistus.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuuksista kuntatalouteen kohdistuu arviolta 1,3 mrd. euroa, ja ne kasvavat edellisvuodesta noin 160 milj. euroa. Indeksikorotus kasvattaa kuntien valtionosuutta noin 54 milj. eurolla. Hallituksen linjauksen mukaisesti koronaepidemiasta johtuvat toiminnan volyymin ja kustannusten pienentyminen eivät vaikuta alentavasti tulevien vuosien rahoitustasoon ja jakautumiseen. Siksi valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei tehdä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla vuonna 2023.

Vero- ja maksuperustemuutosten vaikutus kuntatalouteen

Kunnallisvero

Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2023 noin 9,93 mrd. euroa, mikä on noin 11,7 mrd. euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat hallitusohjelmaan liittyneet veroperustemuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Merkittävin veroperuste-

muutos vuonna 2023 on sote-uudistukseen liittyvä verouudistus. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen siirtyessä kuntien vastuulta hyvinvointialueille kuntien tuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Kunnallisveron tuottoa leikataan noin 13,9 mrd. euroa ja valtion ansio- ja pääomatuloveron tuottoa kasvatetaan noin 13,6 mrd. euroa. Ansiotuloverotusta kevennetään kokonaisuudessaan noin 0,3 mrd. eurolla sen varmistamiseksi, että verovelvollisten verotus ei kiristyisi sote-veromuutoksen seurauksena. Sote-verouudistuksen yhteydessä kunnallisverotuksen invalidivähennys poistetaan. Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi vuoden 2023 tuloveroasteikosta ja eräiden tuloverotusta koskevien säännösten muuttamisesta ja kumoamisesta. Ansiotuloveroperusteisiin ehdotetaan tehtäväksi pääministeri Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti ansiotasoindeksiin muutosta vastaava indeksitarkistus. Työtulovähennykseen ehdotetaan tehtäväksi ikään perustuva portaittainen korotus. Perhevapaalta palaavien työmatkavähennyksen omavastuuta ehdotetaan huojennettavaksi. Matkakuluvähennyksen määräaikaista korotusta ehdotetaan jatkettavaksi. Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti asuntolainan korkovähennysoikeus poistuu kokonaan. Kotitalousvähennyksen yhteydessä ehdotetaan otattavaksi käyttöön määräaikainen sähkövähennys. Lisäksi kunnallisveron tuottoa pienentää tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennys. Hallitus antaa näistä erilliset esitykset. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kunnallisveron kertymää näiltä vuosilta yhteensä noin 40 milj. euroa vuodelle 2023.

Yhteisövero

Vuonna 2023 voimaan tulevan sote-uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ja niiden rahoitusvastuu kunnilta valtiolle. Kuntien tuloja pienennetään siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Tässä yhteydessä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennetaan. Tämä pienentää kuntien yhteisöveron kertymää vuonna 2023 noin 763 milj. eurolla ja maksuunpanoa noin 909 milj. eurolla. Lisäksi hallitus antaa eduskunnalle talousarvioon liittyvän esityksen, jossa kompensoitaisiin kunnille yhteisöveron jako-osuuden kautta varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen vaikutukset. Toimenpide kasvattaa kuntien verokertymää noin 90 milj. eurolla vuonna 2023 ja maksuunpanoa noin 100 milj. euroa. Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhdistelmävähennyksestä verotuksessa. Muutos pienentää yhteisöveron maksuunpanoa noin 76 milj. eurolla. Lisäksi hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 b §:n muuttamisesta, jolla muutetaan korkovähennysrajoitussäännöstä. Muutos ei vaikuta yhteisöveron maksuunpanoon. Hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutosten verotuottovaikutukset kompensoidaan nettomääräisesti kunnille.

Kompensaatio toteutetaan muuttamalla yhteisöveron jako-osuuksia siten, että muutosten verotuottovaikutus kunnille on neutraali. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kuntien yhteisöverokertymää näiltä vuosilta yhteensä noin 5 milj. euroa vuodelle 2023.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotto on noin 2,1 mrd. euroa vuonna 2023, mikä on noin 16 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2022. Kiinteistöverotuksen arvosuudistusta koskevaa hallituksen esitystä ei anneta eduskunnalle tällä hallituskaudella. Hallitus on arvioinut, ottaen huomioon myös asumisen kustannusten yleisen nousun, että nykyisessä tilanteessa ei ole syytä antaa eduskunnalle uudistusesitystä, joka saattaisi lisätä taloudellista epävarmuutta. Verotuksen joustavaan valmistumiseen siirtyminen saattaa kasvattaa vuoden 2023 kertymää edelleen jonkin verran. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kiinteistöverotulojen kertymää arviolta 4 milj. euroa vuodelle 2023.

Sote-uudistuksen vaikutukset kuntatalouteen

Tässä luvussa esitellään valtion kuntia koskevat toimenpiteet ja niiden kuntavaikutukset. Toimenpiteiden painopiste on hallituksen tekemissä uusissa linjauksissa ja vuonna 2023 voimaan tulevissa uudistuksissa sekä niiden kuntatalousvaikutuksissa. Useilla luvussa esitetyillä toimenpiteillä on vaikutuksia kuntatalouteen myös myöhempinä vuosina. Toimenpiteiden vaikutuksia kuntatalouteen vuoden 2023 jälkeen on esitelty kevään 2022 kuntatalousohjelmassa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirrolla kunnista hyvinvointialueille on merkittäviä vaikutuksia kuntien toimintaan ja talouteen. Uudistuksen vaikutukset kohdistuvat erityisesti kuntien käyttötalouteen, jossa tulojen ja -menojen taso ja rakenne muuttuvat merkittävästi tehtävien siirtyessä hyvinvointialueille sekä rahoituksen siirtyessä valtiolle.

Tässä osiossa esitetyt summat siirrettävistä kustannuksista ja tuloista perustuvat valtiovarainministeriön laskelmaan vuoden 2022 tasossa. Arviot perustuvat vuoden 2021 kuntien tilinpäätösten ja vuoden 2022 kuntien talousarvioiden mukaisiin tietoihin sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen kustannuksista. Tulotiedot perustuvat valtiovarainministeriön kuntakohtaisiin veroennusteisiin ja valtionosuustietoihin. Lopullisten tilinpäätöstietojen valmistuessa kesällä 2023 laskelmat päivitetään uudelleen. Tuolloin päivittyvät kuntien rahoituslaskelmat ovat lopullisia ja niiden perusteella määritetään rahoitus vuodesta 2024 eteenpäin. Samassa yhteydessä muutetaan lopullisiksi myös sote-muutosrajoitin ja järjestelmämuutoksen tasaus.

Kustannusten ja tulojen siirto

Käyttötalouden muutos toteutuu siten, että siirtyviä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannuksia vastaavasti siirretään koko maan tasolla yhtä paljon tuloja, jotka koostuvat peruspalvelujen valtionosuuksien niin sanotuista sote-perusteisista osista, yhteisöverosuudesta, kunnallisverosta sekä veroperustemuutoksista johtuvista verotulojen korvauksista. Tämän hetken arviolaskelman mukaan siirtyvien kustannusten nettomäärä on noin 21,2 mrd. euroa. Tuloista taas siirtyy eniten kunnallisveroa eli noin 13,11 mrd. euroa, mikä toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja tasasuuruisesti 12,64 prosenttiyksiköllä. Yhteisöveroa siirretään kolmasosa kuntien ryhmäosuudesta eli noin 0,82 mrd. euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta siirtyy yhteensä 5,36 mrd. euroa ja veromenetysten korvauksista yhteensä 1,94 mrd. euroa. Siirtyvien valtionosuuksien ja veromenetysten korvausten osuus nykyisestä on noin 70 prosenttia.

Kuntien tehtävien kustannukset ja tulot sote-uudistuksen jälkeen

Uusimman arviolaskelman mukaan uudistuksen jälkeen kunnilla olevien tehtävien kustannukset ovat noin 15,09 mrd. euroa vuoden 2022 tasolla. Euromääräisesti merkittävin tulo kunnille on edelleen kunnallisvero, noin 8,11 mrd. euroa. Sen suhteellinen osuus kuntien verorahoituksesta (verotulot ja valtionosuudet yhteensä) ei suuresti muutu, vaikka kunnallisveroa leikataan varsin voimakkaasti uudistuksen yhteydessä. Yhteisöveroa vähennetään 0,82 mrd. eurolla, jolloin kuntiin jää yhteisöveroa noin 1,63 mrd. euroa. Kiinteistöveroon ei ehdoteta muutoksia, jolloin sen määrä on edelleen noin 2,09 mrd. euroa. Kiinteistöveron suhteellinen osuus kuntien verorahoituksesta yli kaksinkertaistuu nykyiseen verrattuna. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen jää noin 2,6 mrd. euroa, josta verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen osuus on noin 0,7 mrd. euroa. Tulojen tasauksen euromäärä ei suuresti muutu uudistuksen yhteydessä, joten sen paino valtionosuusjärjestelmässä kasvaa oleellisesti. Näiden lisäksi veroperustemuutoksista aiheutuvien veromenetysten korvauksiin jää noin 0,83 mrd. euroa.

Uudistusten jälkeen verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, mutta verorahoituksen osalta valtionosuuksien osuus kasvaa joillakin kunnilla selvästi verrattuna nykytilanteeseen. Tämä selittyy sekä verotulojen poistumisella, että valtionosuusjärjestelmään sisällytettävillä uudistuksen vaikutusten tasauselementeillä, jotka voivat olla joillekin kunnille huomattavan suuret.

Sote-siirtolaskelman jälkikäteistarkistus

Sote-uudistukseen liittyvässä niin sanotussa korjaussarjassa muutettiin ja täydennettiin valtionosuuslakia (618/2021) muutamilta osin kesällä 2022 ja uusi laki tulee voimaan tammikuussa 2023. Valtionosuuslain 57

§:ssä säädetään sote-siirtolaskelmien päivittämisestä vuoden 2022 lopullisten tilinpäätösten jälkeen. Vuoden 2023 rahoitusta määritettäessä kunnallisvero toimii niin sanottuna residuaalieränä, jolla valtion ja kuntien välinen kustannusneutraalisuus toteutetaan. Käytännössä siis siirtyvät tulot ja kustannukset asetetaan kunnallisverolla lopullisesti samalle tasolle. Kun vuonna 2023 saadaan käyttöön lopulliset tilinpäätöstiedot vuodelta 2022, siirtolaskelma päivitetään lopulliseksi. Koska kunnallisveron leikkausprosentti on jo kiinnitetty eikä sitä enää voi muuttaa, toimii tuolloin tasapainotuseränä valtionosuus. Valtionosuuslain 57 §:ää täsmennettiin siten, että siinä kuvataan selkeämmin valtionosuuden merkitys siirtyvien tulojen ja kustannusten tasapainottajana vuodesta 2024 lähtien. Valtionosuutta vähennetään tai lisätään asukasta kohden yhtä suurella osuudella siten, että siirtyvät tulot ja kustannukset ovat tasapainossa koko maan tasolla. Vähennys tai lisäys otetaan huomioon valtionosuudessa kaikissa kunnissa asukasta kohti yhtä suurena eränä vuodesta 2024 alkaen. Vastaavasti vuoden 2023 osalta erotuksesta otetaan huomioon jälkikäteen valtionosuuden lisäyksenä tai vähennyksenä puolet vuonna 2024 ja puolet vuonna 2025.

1.1.2.1 Valtionosuuksien perusteet

Kuntien rahoitusjärjestelmä koostuu kuntien omista tuloista ja valtion rahoituksesta. Tärkeimpiä tulolähteitä ovat verotulot ja valtionosuudet. Valtionosuudet muodostavat suunnilleen neljäsosan kuntien tulorahoituksesta.

Valtionosuuksien tarkoituksena on taata kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuus koko maassa. Valtionosuusjärjestelmä muodostuu kustannuserojen kompensatiosta ja tulopohjan tasauksesta. Merkittävin osa valtionosuusjärjestelmää on kunnan peruspalvelujen valtionosuus, joka kokoaa yhteen kunnallisten peruspalvelujen rahoituksen. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen, ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Toimiva rahoitusjärjestelmä on keskeinen lähtökohta, jotta kunta voi järjestää laadukkaita peruspalveluja.

Valtionosuusjärjestelmää uudistetaan

Nykyinen kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä edellyttää uudistamista rahoituksen siirron myötä. Nykyisen valtionosuusjärjestelmän perusrakenteeseen ja kriteereihin ei tehdä merkittäviä muutoksia.

Tulojen tasausjärjestelmään (verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus) tehdään muutoksia, koska kuntien verotuloista poistuu merkittävä osa.

Lisäksi suurten kuntakohtaisten taloudellisten muutosten lieventämiseksi järjestelmään sisällytetään muutostasauselementtejä.

Kunnan peruspalveluiden valtionosuus

Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämistä vastaava ja tätä myötä niiden kustannukset siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Tämän takia kuntien tuloja siirretään valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. Rahoituksen siirto toteutetaan vähentämällä kunnilta peruspalveluiden valtionosuuksia, kunnallisveroa, kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta sekä veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetyksien korvausta. Kuntien verotulojen vähentämistä vastaavasti korotetaan valtion ansiotuloverotusta ja valtion osuutta yhteisöveron tuotosta. Kuntalaisten ansiotuloverotuksen taso säilyy käytännössä ennallaan.

Verotulojen tasaus

Vuoden 2022 toiseen lisätalousarvioon sisältyy muutoksia, joilla on vaikutuksia kuntien peruspalveluiden valtionosuuteen. Merkittävin muutos aiheutuu matkakuluvähennyksen väliaikaisesta korottamisesta, joka vähentää kuntien verotuloja. Muutos kasvattaa kuntien verotulomenetyksien korvauksia 101 miljoonalla eurolla vuodelle 2022. Lisäksi valtionosuuteen lisätään 8,6 miljoonaa euroa vuonna 2021 käyttämättä jääneitä yhdistymisavustuksia vaikeassa taloudellisessa asemassa oleville kunnille ja 146 000 euron lisäys tehtävämuutoksiin. Muutokset huomioidaan kuntien peruspalveluiden valtionosuuksien maksatuserissä elokuusta alkaen.

Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuus

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä on osa kuntien, kuntayhtymien ja yksityisten koulutuksen järjestäjien valtionosuusjärjestelmää. Valtionapuviranomaisena toimii opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetushallitus vastaa valtionosuusjärjestelmän tiedonkeruista, tietopalveluista ja asiakkaiden neuvonnasta.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä toimii osana kuntien valtionosuusjärjestelmää. Kuntien lisäksi se kattaa myös yksityiset koulutuksen järjestäjät ja kuntayhtymät.

Opetus- ja kulttuuritoimen järjestelmällä rahoitetaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, osaa esi- ja perusopetuksesta, lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta, kansanopistoissa, kansalaisopistoissa, kesäyliopistoissa, liikunnan koulutuskeskuksissa ja opintokeskuksissa järjestettyä vapaan sivistystyön koulutusta.

Lisäksi järjestelmä kattaa opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen, kuntien liikuntatoimen ja nuorisotyön sekä museoiden, teattereiden ja orkestereiden toiminnan. Ahvenanmaalla järjestetty koulutus ei kuulu opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän piiriin.

Kotikuntakorvaus

Koska kunnan peruspalvelujen valtionosuudet maksetaan kunnille kunkin kunnan oppilas- ja muiden ikäluokkien perusteella, järjestelmä edellyttää kotikuntalaskutusta oppilaan käydessä koulua muussa kuin oman kunnan koulussa (toisen kunnan, kuntayhtymän, valtion tai yksityisen ylläpitämässä oppilaitoksessa). Oppilaan kotikunnalle on säädetty velvollisuus maksaa kotikuntakorvausta 6–15-vuotiaasta tai muusta oppivelvollisuuttaan suorittavasta oppilaasta sille opetuksen järjestäjälle, jonka opetukseen oppilas on osallistunut. Valtiovarainministeriö hoitaa kotikuntakorvauslaskutuksen keskitetysti hallinnollisena palveluna ns. *Clearing-järjestelmällä*.

(lähteet, s. 11–21: Kuntaliitto ja Valtiovarainministeriö).

1.1.3 Taloudellinen tilanne Alajärvellä 2022–2024

Vuoden 2022 talousarvio on budjetoitu 2.854.355 euroa ylijäämäiseksi. Välitinpäätöksessä (9/2022) tulos arvioitiin 734.866 euroa ylijäämäiseksi. Välitilinpäätöksessä mm. perusturva arvioi lisämäärärahatarpeen olevan noin 4,6 M€ ja sivistystoimi 483.596 euroa.

Taloustoimiston arvion mukaan vuoden lopun tilanne korjaantunee positiivisesti mm. koronatukien ja verotulojen ansiosta. Verotulojen odotetaan ennustekehikon mukaan kasvavan n. 1,5 M€ talousarvioon nähden.

Alajärven kaupungin lainakanta on vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaan 29,4 M€ (3.156 eur/as). Rahoitussuunnitelman mukaan vuoden 2022 aikana talousarviolainoja nostettaisiin 3,0 M€ euroa ja lyhennettäisiin n. 4,4 M€ euroa. Talousarviolainaa ei kuitenkaan ole nostettu, koska rahoitusta on hoidettu edullisemmalla lyhytaikaisella lainalla.

Vuoden 2022 aikana suunniteltujen investointien määrärahojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaan.

Talousarviovuosien 2023–2025 investoinnit kohdistuvat pääosin kaupungin infran ylläpitämiseen eivätkä sisällä suuria yksittäisiä rakennushankkeita.

Vuodelle 2023 on suunniteltu 3,8 miljoonan euron ja vuodelle 2024 8,3 miljoonan euron nettoinvestoinnit. Rahoitussuunnitelman mukaan Alajärven velkataakka isojen uudisinvestointien jälkeen vakiintuu 2022 jälkeen suunnitelmavuosina noin 25.000 miljoonaan ja pysyy asukasta kohden selvästi alle 3.000 euron.

Talousarviossa vuoden 2023 vuosikate asettuu 7,8 miljoonaan euroon, jolloin se kattaa poistoista n. 199 prosenttia. Vuosien 2024 ja 2025 taloussuunnitelmassa vuosikate vakiintuu noin 6.000 M€:n tasoon.

1.1.3.1 Väestö

Väkiluvun kehitys

TAULUKKO 2: ALAJÄRVEN VÄKILUVUN KEHITYS 2008-2022

Vuosi	Väkiluku 31.12.	Muutos henk.	Muutos %
2008	8 785	-16	-0,18
2009*	10 573	1 788	16,91
2010	10 487	-86	-0,82
2011	10 327	-160	-1,55
2012	10 268	-59	-0,57
2013	10 227	-41	-0,40
2014	10 171	-56	-0,55
2015	10 006	-165	-1,65
2016	9 899	-107	-1,08
2017	9 831	-68	-0,69
2018	9 700	-131	-1,35
2019	9 562	-138	-1,44
2020	9 419	-143	-1,52
2021	9 321	-98	-1,05
2022/8**	9 244	-77	-0,83

* Kuntaliitos Alajärvi - Lehtimäki

** Ennuste

Tilastokeskuksen tammi-elokuun 2022 perusteella laaditun ennakointitilaston mukaan Alajärvellä syntyneitä on 37 ja kuolleita 91 (Luonnollinen väestönlisä -54).

Kuntien välisessä muuttoliikkeessä Alajärvelle on muuttanut 242 ja lähtenyt 274 (netto -32). Kunnan sisällä on muuttanut 352. Maahanmuuttajia Alajärvelle on tullut 19 ja maasta muuttanut 1 (netto +18). Väestön kokonaisuutos on -68 henkilöä

Alajärven kaupunki sijoittuu väestömäärän perusteella Etelä-Pohjanmaalla 6. sijalle (16 kuntaa).

TAULUKKO 3 : ALAJÄRVEN VÄESTÖENNUSTE 2022-2030

		Miehet	Naiset	Yhteensä
Alajärvi	2022	4642	4539	9181
	2023	4581	4483	9064
	2024	4523	4428	8951
	2025	4467	4374	8841
	2026	4412	4318	8730
	2027	4358	4263	8621
	2028	4305	4207	8512
	2029	4254	4153	8407
	2030	4204	4103	8307

Väestöllinen huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde tarkoittaa alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täytäneiden osuutta suhteessa 15–64-vuotiaaseen väestöön. Se kuvaa siis montako lasta ja vanhuseläkeikäistä on sataa työikäistä kohti. Mitä korkeampi luku on, sitä heikompi on huoltosuhde.

TAULUKKO 4: VÄESTÖLLINEN HUOLTOSUHDE 2021-2030

Väestöennuste 2021: Väestöllinen huoltosuhde										
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Alajärvi	87,5	88,8	90,3	91,8	92,4	93,4	96,3	97,3	98,6	

TAULUKKO 5: VÄESTÖLLINEN HUOLTOSUHDE E-P 2021-2030

Väestöennuste 2021: Väestöllinen huoltosuhde E-P										
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
E-P	75,3	75,8	76,4	77,0	77,3	77,5	78,2	78,6	79,1	

1.1.3.2 Työllisyys

Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta syyskuussa 2022 oli 8,8 prosenttia, eli 1,3 prosenttiyksikköä matalampi kuin vuosi sitten. Vastaava luku oli Etelä-Pohjanmaalla 5,7 % (2021 6,0 %). Työttömyysaste Alajärvellä oli syyskuun 2022 lopussa 5,5 % (2021 5,6 %).

Perinteisesti Alajärven työttömyys on ollut pitkään kymmenen prosentin tasolla. Viime vuosien kehityskulku on ollut positiiviseen suuntaan nous- ten kuitenkin hetkellisesti taloudellisen taantuman takia 2014–2016 jopa 14 %:n tasolle. Työttömyysaste Alajärvellä on viime vuosina toden- näköisesti hyvän talous-/työpaikkatilanteen ansioista laskenut. Työttö- miä työnhakijoita syyskuussa 2022 oli 208 henkilöä ja vastaava määrä syyskuussa 2021 214, eli 6 henkilöä vähemmän. Alla olevan taulukon vuodet 2016–2021 ovat joulukuun työllisyystilaston tietoja.

TAULUKKO 6: TYÖTTÖMYYSASTEEN KEHITYS 2016–2022

	Työvoiman määrä	Työttömät työnhakijat	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	2022	2022							
Alajärvi	3 757	223	13,3	11,9	9,9	9,0	9,0	8,1	5,5
Evijärvi	1 013	33	8,7	6,7	6,6	5,4	5,8	5,3	2,9
Lappajärvi	1 103	55	11,2	8,7	6,9	7,6	7,0	7,2	4,6
Soini	800	37	16,1	10,9	10,6	11,8	8,6	9,4	5,9
Vimpeli	1 173	47	10,9	9,1	6,8	6,1	6,2	7,4	4,6
Järviseu- tu	7 846	395	12,0	9,5	8,2	8,0	7,3	7,5	4,7

ELY-keskus: Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus: työttömyysaste syyskuun 2022 lopussa.

1.2 Alajärven kaupungin strategia 2022–2025

Alajärven kaupungin strategia vuosille 2022–2025 on hyväksytty kau- punginvaltuustossa 25.4.2022 (§ 14). Kuntalaisille tehtiin 3.–17.11.2021 strategiakysely, joka kokosi asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja yrittä- jien näkemyksiä kaupungin strategian päivityksen pohjaksi.

1.2.1 Slogan

Alajärven kaupungin slogan on *”Aitoa elämää Aaltojen keskellä”*.

1.2.2 Visio 2030

Mahdollisuuksien Alajärvi – Elävä aluekeskus.

1.2.3 Missio

Alajärven kaupunki järjestää palvelut yhteistyössä eri toimijoiden kanssa edistäen hyvinvointia, kaupungin elinvoimaa ja kestävästä kehitystä.

1.2.4 Alajärven kaupungin arvot

Yhteisöllisyys on työntekijöiden, päätöksentekijöiden ja asukkaiden osallisuuden ja aktiivisuuden edistämistä, syrjäytymisen ehkäisyä sekä osallistumista yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Avoimuus uusia ajatuksia ja toimintatapoja sekä ihmisiä kohtaan.

Vastuullisuus

Toiminnan ja toimintatapojen kehittäminen ympäristö ja yhteiskunta huomioiden.

Turvallisuus on sujuvaa arkea viihtyisässä ja turvallisessa asuin- ja elinympäristössä, varautuen yhteiskunnan ja toimintaympäristön muutokseen.

Yrittäjämysteisyys on yritystoiminnan kasvun ja edistämisen tukemista sekä myös sisäistä yrittäjyyttä, omakohtaista innostusta ja sitoutumista sovittujen tavoitteiden saavuttamiseen. Rohkeus uudistaa ja uudistaa.

1.2.5 Strategiset päämäärät

Yritystoiminnan, työllisyyden ja työvoiman saatavuuden edistäminen (elinvoima)

- Alkavat ja toimivat yritykset, infraan ja palvelurakenteeseen panostaminen, viestintä, teknologian hyödyntäminen, mahdollistava kaavoitus
- Opiskeluperäisen ja työperäisen maahanmuuton lisääminen, maahanmuuttajien integroiminen ja kotouttaminen, verkostoituminen
- Koulutuksen ja kouluttautumisen mahdollisuuksien vahvistaminen.

Kumppanuus ja osallistaminen

- Alueen toimijoiden yhteen hiileen puhaltaminen – asukkaat, 3. sektori, naapurikunnat, Järviseuutu, elinvoimaiset kylät.

Ympäristövastuullisuus

- Vesistöjen ravinnepestöjen vähentäminen, kulutuksen vähentäminen (ruokahävikki, energian kulutus, jne.), kiertotalous (kierrätyspisteet ym.)

- Hiilijalanjäljen pienentäminen (rakentaminen, kalusto).

Hyvinvoiva ja osaava kuntalainen

- Terveyden ja hyvinvoinnin (myös henkisen) edistäminen: rakenteet niin, että ihmiset voivat huolehtia omasta terveydestään, liikuntapaikkojen saavutettavuus, osallisuuden kasvattaminen.

1.3 Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaan vuoden 2023 talousarvio on valtuuston nähden sitova suurtuotetasolla (netto) sekä investoinnit ovat sitovia kohteittain.

2 TALOUSARVIO 2023

2.1 Yleistä talousarviosta

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Alajärven kaupunki on perinteisesti laatinut taloussuunnitelman kolmelle vuodelle, koska pitempi suunnittelukausi sisältäisi runsaasti epävarmuustekijöitä.

Alajärven kaupunki tuottaa palvelut maaseututoimen osalta yhteistointialueena (Maaseutuhallinto, Soinin ja Vimpelin kunnat) ja ostopalveluna kaupunki tarjoaa Vimpelin kunnalle sivistystoimen palvelut ja Lappajärvelle varhaiskasvatuksen palvelut. Lisäksi Soinin kunta ostaa kaupungilta kansalaisopiston ja musiikkiopiston palvelut.

Hyvinvointialueelle siirtyy 1.1.2023 suurin osa perusturvan nykyisistä toiminnoista. Maaseutupalveluihin sisältyvä lomituspalvelu on siirtynyt 1.1.2022 Kurikan kaupungin tuottamaksi palveluksi.

Edellä mainitun lisäksi tulossuunnitelmassa on huomioitu suunnitelma vuosille 2024–2025 sekä kuluttajahintaindeksin (VM) että kunta-alan peruspalveluiden hintaindeksitason mukaiset korotukset käyttötalospuolelle. Lisäksi henkilöstömenot sisältävät lähes kunta-alan palkansaajien ansiotasoindeksin mukaisen korotuksen.

Verotulojen ja valtionosuuksien ennustaminen talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille on edelleen haastavaa ja sisältää tilanteen kesken-eräisyyden vuoksi epävarmuustekijöitä.

Lainsäädännön ja hallitusohjelman sekä usean eri kehysriihen päätösten vaikutukset ovat pääasiallisina perusteina valtiovarainministeriön ja kuntaliiton tuottamiin arvioennusteisiin. Lisäksi epävarmuutta on tuonut vuosi sitten käyttöön otettu tuloveroprosentti- ja tulorekisteriuudistus.

Talousarviossa on huomioitava tuottojen ja kulujen kirjaamisesta seuraavaa; Alajärven hallinnoimat toimialat, sivistys- ja maaseututoimi

- myös Lappajärven, Soinin ja Vimpelin aiheuttamat kulut kirjataan tilikauden aikana toimintakuluihin (kaikki kululajit)
- em. kulut laskutetaan aiheuttamisperiaatteella Lappajärveltä, Soinilta ja Vimpeliltä ja tulot kirjataan toimintatuottoihin (myyntituotot).

2.2 Toimintatuotot

Toimintatuotot sisältävät myynti-, maksu- ja muut toimintatuotot sekä saadut tuet ja avustukset. Toimintatuottojen ennustetaan laskevan vuoden 2022 talousarviosta 29.258.078 euroa (68,6 %).

Suunnitelmavuosille 2023–2024 on ennustettu toimintatuottojen kasvavan kuluttajaindeksin verran (2024 1,8 %, 2025 1,9 %). Kaupungin tulee vuosittain systemaattisesti korottaa perimiään taksoja vähintään kuluttajaindeksin verran.

2.3 Toimintakulut

Henkilöstökulut

Henkilöstökuluihin kirjataan palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut (mm. eläkkeet sekä sairaus-, työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksut).

Vuonna 2023 henkilöstökulujen oletetaan laskevan n. 47,1 % yhteissummaltaan 21.318.969 euroa. Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 30.4.2025 saakka.

Suunnitelmavuosille 2023–2024 on ennustettu henkilöstökulujen kasvavan palkankorotusten (ml. ikä- ja kokemuslisät) vuoksi vuonna 2023 3,05 %, ja vuonna 2023 3,11 %.

Palvelujen ostot

Palveluiden ostoihin kirjataan sekä ulkoiset että sisäiset palvelujen ostot. Myös Vimpelin ja Soinin kuntien Alajärveltä laskuttamat osuudet kirjataan palveluiden ostoihin. Lisäksi palveluiden ostoja kasvattaa vuosittain Soinin kunnalle maksettava oppilaiden kotikuntakorvaus.

Palvelujen ostojen arvioidaan laskevan 41.074.466 euroa (82,8 %) vuoden 2022 talousarvion tasosta.

Suunnitelmavuosille 2022–2023 on arvioitu palveluiden ostojen kasvavan vuosittain peruspalveluiden hintaindeksin verran (2024 2,2 % ja 2025 2,3 %).

TAULUKKO 7: TALOUSARVIO 2023

TALOUSARVIO, 1000 €

	TP 2021	TA 2022 + muutokset	TPE 2022 1-9 2022	TA 2023
Toimintatuotot	47 202	42 988	44 760	13 392
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-46 535	-45 462	-45 653	-23 927
Palvelujen ostot	-52 826	-49 693	-53 462	-8 549
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 958	-5 585	-5 930	-3 940
Avustukset	-4 469	-3 946	-4 157	-1 278
Muut toimintakulut	-1 753	-1 367	-1 850	-690
Toimintakate	-64 339	-63 065	-66 293	-24 992
Verotulot	31 474	30 806	32 259	18 191
Valtionosuudet	37 502	39 011	39 095	14 850
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	16	13	13	13
Muut rahoitustuotot	172	105	125	90
Korkokulut	-137	-200	-200	-300
Muut rahoituskulut	-2	-10	-1	-10
Vuosikate	4 686	6 660	4 997	7 841
Poistot ja arvonalentumiset	-3 827	-3 806	-3 493	-3 932
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0
Tilikauden tulos	858	2 854	1 504	3 908
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijää)	858	2 854	1 504	3 908
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	42,32	40,53	40,31	34,89
Vuosikate / Poistot, %	122,43	175,00	143,07	199,39
Vuosikate, euroa / asukas	503	725	544	865
Asukasmäärä 31.12.	9 321	9 181	9 181	9 064

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kirjataan mm. toimistotarvikkeet, kirjallisuus, lääkkeet, hoitotarvikkeet, lämmitys, sähkö, vesi, pienkalusto ja rakennusmateriaalit.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin budjetoidaan vuodelle 2023 3,9 miljoonaa euroa, mikä on 1,6 miljoonaa euroa (-29,4 %) vähemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa.

Suunnitelmavuosille 2023–2024 on ennustettu palveluiden ostojen kasvavan kuluttajaindeksin verran (2024 1,8 %, 2025 1,9 %).

Avustukset

Avustuksiin kirjataan Alajärven kaupungin vuosittain myöntämät avustukset kotitalouksille ja yhteisöille.

Vuodelle 2023 budjetoidaan kotitalouksille myönnettäviin avustuksiin 602 t€ ja yhteisöille myönnettäviin avustuksiin puolestaan budjetoidaan 675 t€. Avustuksia myönnetään 2,6 M€ vähemmän kuin vuonna 2022 (-67,2 %).

Suunnitelmavuosille 2024–2025 avustusten on suunniteltu säilyvän vuoden 2023 tasossa.

Muut toimintakulut

Muihin toimintakuluihin kirjataan mm. vuokrat, vahingonkorvaukset, edustuskulut ja jäsenmaksut.

Muiden toimintakulujen vuonna 2023 arvioidaan laskevan 666 t€ vuoden 2022 tasosta (1.355 t€ 9,6 %).

Suunnitelmavuosille 2022–2023 on arvioitu muiden toimintakulujen kasvavan vuosittain kuluttajaindeksin verran (2024 1,8 %, 2025 1,9 %).

2.4 Toimintakate

Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuoden 2023 toimintakatteen arvioidaan olevan n. 24,9 miljoonaa euroa, mikä on 38,1 M€ (60,4 %) vähemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa.

2.5 Verotulot

Maan hallituksen tekemien veroperustemuutosten vaikutusten arviointi kuntien verotuloihin on ollut viime vuosina erittäin haasteellista.

Alajärven kaupunginvaltuusto päätti vuonna 2022 tuloveroprosentin pitämisen ennallaan, eli 21,75 prosentissa ja samalla sidottiin tuloveroprosentti vuodelle 2023 21,75 prosenttiin.

Valtiovarainministeriö julkaisi 13.4.2022 uudet kuntakohtaiset sote-uudistuksen siirtolaskelmat, jonka perusteella kuntien veroprosentteja leikataan 12,64 prosenttiyksikköä.

Kiinteistöveroprosentit ovat olleet pääsääntöisesti joko välyksen alarajalla tai lähellä alarajaa. Viimeisin muutos tehtiin vuonna 2020, jolloin kaupunginvaltuusto korotti muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosenttia 1,1 %:sta 1,5 %:iin.

Vuoden 2022 verotuloarvio perustuu 21,75 % kunnallisveroon ja loka-kuussa 2021 käytettävissä olleisiin tietoihin kuntatalouden kehityksestä vuosina 2022–2024. Viimeisin Kuntaliiton veroennustekehikon mukainen verotuloennuste näyttää tuleville vuosille noin 17,5 M€:n tasaista kertymää.

Ennusteen mukaan vuoden 2022 verotulojen toteutuma nousee 1,4 M€ kuluvan vuoden talousarviossa laaditusta ennusteesta. Verotulojen vuosittainen vaihteluväli edellyttää kuitenkin varovaisuutta verokertymän arvioimisessa.

TAULUKKO 8: VEROTULOENNUSTE 2023–2025

Verotulot (* ennuste)	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*
Kunnallisvero, milj. €	25 511 914	26 214 455	26 476 000	13 720 000	13 219 000	13 187 000
Kiinteistövero, milj. €	1 926 850	2 180 435	2 176 000	2 323 000	2 251 000	2 151 000
Yhteisövero, milj. €	2 144 319	3 078 717	2 154 000	2 148 000	1 974 000	2 047 000
Verotulot yhteensä:	29 583 083	31 473 607	30 806 000	18 191 000	17 444 000	17 385 000
Muutos edell. vuoteen (%)	0,2 %	6,4 %	-2,1 %	-40,9 %	-4,1 %	-0,3 %

Kunnallisvero

Alajärvellä vuoden 2023 kunnallisveron tuotoksi arvioidaan 13,72 miljoonaa euroa, mikä on 12,7569 M€ (48,2 %) vähemmän kuin vuoden 2022 (arvioitu marraskuussa 2022) kunnallisveron tuotto.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2023 arvioidaan 2,323 miljoonaa euroa sisältäen nousua 147.000 euroa (+6,8 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Yhteisövero

Talousarviossa vuoden 2023 yhteisöveron määräksi on arvioitu 2,15 miljoonaa euroa, joka on 6.000 euroa (0,3 %) vähemmän, kuin vuoden 2022 talousarviossa arvioitiin kertyvän.

2.6 Valtionosuudet

Peruspalveluiden valtionosuus

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa valtakunnallisesti. Ennakkolaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2023 on 5.923.465 euroa laskien 15.085.269 euroa (71,8 prosenttiyksikköä).

Yhden kunnan valtionosuus saadaan, kun kunnan laskennallisesta perusteesta/kustannuksesta vähennetään kunnan omarahoitusosuus, joka on yhtä suuri (€/asukas) kaikissa kunnissa.

Verotulojen tasaus

Alajärven kaupunki saa verotulojen täydennystä vuonna 2023 yhteensä noin 5,45 M€ (585 eur/as.). Laskua edelliseen vuoteen oli 4,713 M€.

Veromenetysten kompensatio

Valtionosuutta lisätään kuntakohtaisesti siten, että yksittäisen kunnan tulot eivät muutu veroperustemuutosten takia. Erona aiempiin vuosiin on vuoden 2020 alusta voimaan tullut muutos, jonka mukaan kunnille maksettavat veromenetysten kompensatiot erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta ja maksetaan omalta valtiovarainministeriön momentilta. Uudistus yksinkertaistaa järjestelmää ja lisää sen läpinäkyvyyttä. Alajärven kaupunki saa veromenojen kompensatiota vuonna 2023 yhteensä noin 1,97 M€ laskien edellisestä vuodesta 4,39 M€.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus

Alajärven kaupungin saama valtionosuus kohdistuu suurimmalta osin lukio-opetukseen, perusopetuksen vammaisopetukseen sekä musiikkiopiston ja kansalaisopiston toimintaan.

Vuoden 2018 alusta lukien Alajärven saama valtionosuus kirjataan kokonaisuudessaan kaupungin valtionosuuteen. Näin ollen omarahoituksen jälkeen kaupunki on vuonna 2023 saamassa valtionosuutta noin 1.507.772 euroa. Varsinaisesti tämä summa ei kuitenkaan tule kokonaisuudessaan kaupungin tuloksi, koska juuri suurimmat palvelukokonaisuudet pitävät sisällään vieraskuntalaisille annettavaa palvelua. Kaupungille kirjattava tulovaikutuksen arvioidaan olevan noin 650.000 euroa.

TAULUKKO 9: VALTIONOSUUDET 2020–2023

Valtionosuudet	TP	TP	TA	TA	Muutos	Muutos
	2020	2021	2022	2023	euroissa	%
Peruspalv. VOS	22 007 080	20 293 341	21 008 732	5 923 463	-15 085 269	-71,80 %
Verotulojen tasaus	9 748 284	10 069 572	10 163 168	5 450 163	-4 713 005	-46,37 %
Veromenetysten komp	5 716 917	5 822 388	6 359 330	1 968 264	-4 391 066	-69,05 %
Opetus- ja kultt. VOS	1 167 490	1 316 647	1 480 089	1 507 772	27 683	1,87 %
Valtionosuudet yhteensä	38 639 771	37 501 948	39 011 319	14 849 662	-24 161 657	-61,93 %

2.7 Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot

Korkotuottojen osuus vuoden 2022 talousarvioon suunnitellaan olevan 12.500 euroa.

Taloussuunnitelmavuosille 2023–2024 suunnitellaan korkotuotot kolmen edellisen vuoden keskiarvon mukaiseksi (10.000 ja 12.000 euroa/vuosi).

Muut rahoitustuotot

Muihin rahoitustuottoihin kirjataan mm. osinkotuotot, korvaukset jäännöspääomasta, verotilitysten korot ja viivästyskorkotulot.

Muihin rahoitustuottoihin budjetoidaan vuodelle 2023 89.500 euroa, mikä on 15.951 euroa vähemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa.

Taloussuunnitelmavuosille 2024–2025 suunnitellaan muut rahoitustuotot kolmen edellisen vuoden keskiarvon mukaiseksi (129.000 ja 114.000 euroa/vuosi).

Korkokulut

Korkokuluiksi vuodelle 2023 budjetoidaan 300.000 euroa, mikä on 100.000 euroa enemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa.

Taloussuunnitelmavuodelle 2024 arvioidaan korkokulujen nousevan 30.000 euroa ja kuin myös vuodelle 2025 17.000 euroa.

Muut rahoituskulut

Muihin rahoituskuluihin kirjataan mm. maksetut viivästyskorot ja saatavien poistot. Muita rahoituskuluja suunnitellaan vuodelle 2023 9.500 euroa.

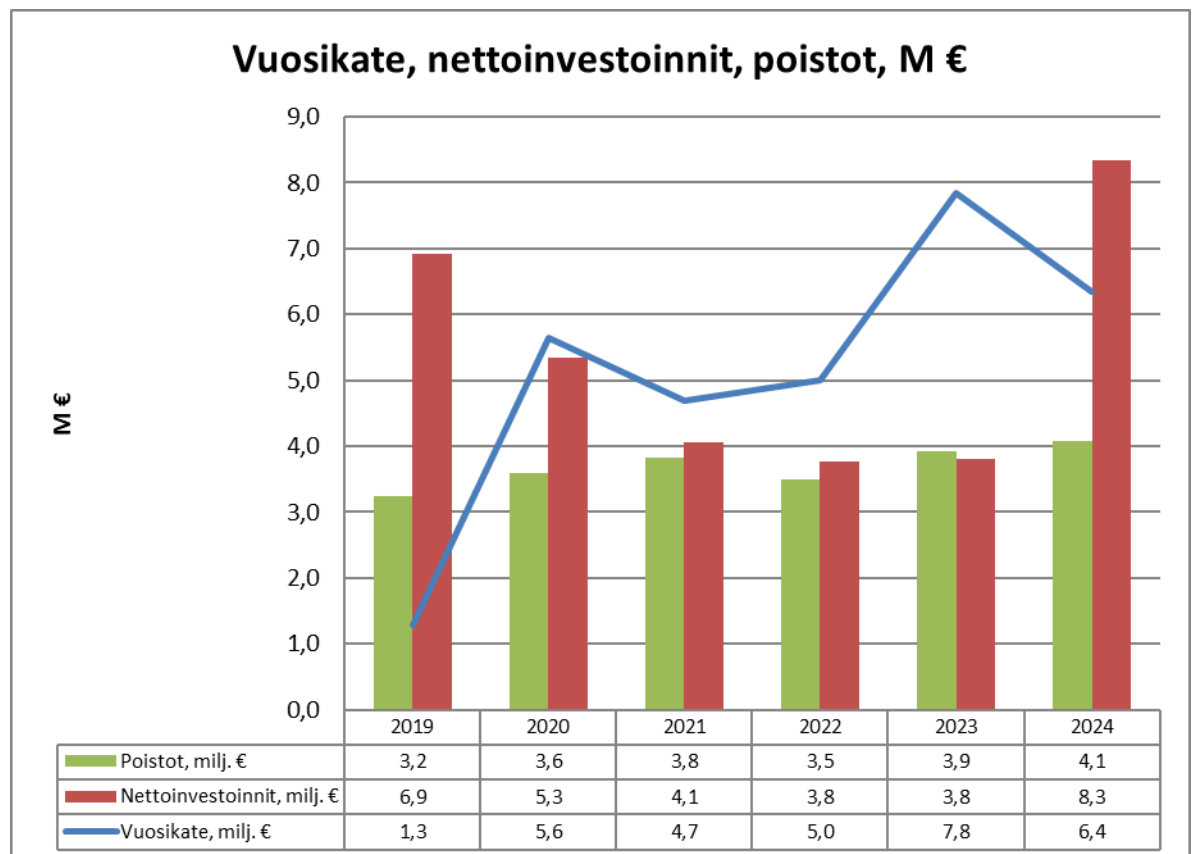
Taloussuunnitelmavuosille 2023–2024 suunnitellaan muut rahoituskulut kolmen edellisen vuoden keskiarvon mukaiseksi (4.000 ja 5.000 euroa/vuosi).

2.8 Vuosikate

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotantokelijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyys arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Suunnitelman mukaan Alajärven talous paranee vuonna 2023 ja vuosikate (7,8 M€) kattaa poistoista 199,39 %. Taloussuunnitelmavuonna 2024 vuosikatteen ennustetaan säilyvän 6.351.000 €:ssa kattaaen poistoista 155,56 %. Tilanne huononee hieman vuonna 2025 ja vuosikateennuste on vain 5.646.000 € kattaaen poistoista 145,77 %.

TAULUKKO 10: VUOSIKATTEEN KEHITYS VERRATTUNA NETTOINVESTOINTEIHIN JA POISTOIHIN

2.9 Poistot

Poisto tarkoittaa pitkävaikutteisen tuotannontekijän hankintamenon kirjaamista kuluiksi vaikutusaikanaan. Poistoaika ja poistoerät määritellään tuotannontekijän taloudellisen pitoajan mukaan. Poistoja tehdään tilikausittain ja poistot kirjataan kirjanpitoon.

Poistot perustuvat Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen suunnitelman mukaisista poistoista, jonka perusteella kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kuntakohtaisen poistosuunnitelman.

Vuodelle 2023 suunnitelman mukaiset poistot ovat 3,932 miljoonaa euroa, kun ne vuonna 2022 arvioitiin 3,806 miljoonaksi euroksi. Poistojen määrä kasvaa näin ollen 126.450 euroa (+3,3 %).

Vuoden 2024 poistojen on arvioitu olevan 4,083 miljoonaa euroa ja v. 2025 3,873 miljoonaa euroa. Arvio perustuu laadittuun investointisuunnitelmaan ja sen ennakoituun toteumaan.

2.10 Satunnaiset erät

Kirjanpitolain mukaan satunnaiset erät perustuvat kirjanpitovelvollisen tavanomaisesta toiminnasta poikkeaviin, kertaluonteisiin ja olennaisiin tapahtumiin. Taloussuunnitelmakaudelle ei suunnitella satunnaisia eriä.

2.11 Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tuloslaskelman erän *Tilikauden tulos* osoittaman ylijäämän verran. Talousarviossa tuloksen käsittelyerät ovat ohjeellisia, lopullisesti niistä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Vuoden 2023 tilikauden tulos on 3.908.345 euroa ylijäämäinen. Tulosuunnitelman mukaan ennakoidaan myös vuoden 2024 tulos ylijäämäiseksi 2,268 M€. Myös vuoden 2025 tulos ennakoidaan ylijäämäiseksi 1.773.000 euroa.

3 KÄYTTÖTALOUSOSA

3.1 Keskusvaalilautakunta

TAULUKKO 11: VAALIT, TALOUSARVIO 2023

	Tp 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	10 363	16 000	15 000	-6,3 %
Menot	-41 812	-33 283	-47 193	41,8 %
Netto	-31 449	-17 283	-32 193	86,3 %

Seuraavat yleiset vaalit ovat eduskuntavaalit, jotka toimitetaan sunnuntaina 2.4.2023.

3.2 Tarkastuslautakunta

TAULUKKO 12: TILINTARKASTUS, TALOUSARVIO 2023

	Tp 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-27 715	-25 007	-29 269	17,0 %
Netto	-27 715	-25 007	-29 269	17,0 %

Tarkastuslautakunnan talousarvio käsittää luottamushenkilöpohjaisen tarkastuslautakunnan toiminnan sekä ammattitilintarkastuksen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja onko kaupungin toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Tuula Ylikangas.

3.3 Kaupunginhallitus

3.3.1 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2022–2025

Alajärven kaupungin strategiset päämäärät:

1. Yritystoiminnan, työllisyyden ja työvoiman saatavuuden edistäminen (elinvoima)
2. Kumppanuus ja osallistaminen
3. Ympäristövastuullisuus
4. Hyvinvoiva ja osaava kuntalainen.

Yksityiskohtaiset mittarit ovat kaupunginvaltuuston 25.4.2022 (§ 14) hyväksymässä Alajärven kaupungin strategiassa 2022–2025 (ark.kohta 00.01.02).

3.3.2 Konsernitavoitteet vuodelle 2023

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

1. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.
2. Konserniyhteisöjen ja kuntayhtymien on toimittava taloudellisesti ja kannattavasti ja niiden tulee strategian mukaisesti tehostaa toimintaansa.
3. Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen.

Vuokrataloyhtiöt

1. Mitoitetaan vuokra-asuntojen määrä vastaamaan kysyntää.
2. Vuokrataloyhtiöiden toiminnan tehostaminen niin, että taloyhtiön talous on tasapainossa.

Alajärven Lämpö Oy

1. Kaukolämmön tarjoaminen asiakkaille kilpailukykyiseen hintaan.
2. Kotimaisen lähipolttoaineen hyödyntäminen lämpökeskuksessa.

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelut Oy

1. Kaupungin elinkeinostrategian mukaisten linjausten toteuttaminen ja seuranta omalta osaltaan.

3.3.3 Perustelut v. 2023

3.3.3.1 Kaupunginvaltuusto

TAULUKKO 13: KAUPUNGINVALTUUSTO, TALOUSARVIO 2023

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-91 120	-107 510	-111 270	3,5 %
Netto	-91 120	-107 510	-111 270	3,5 %

Kaupunginvaltuusto pitää arviolta 10 kokousta/vuosi. Lisäksi järjestään enintään 2 valtuustoseminaaria.

3.3.3.2 Kaupunginhallitus

TAULUKKO 14: KAUPUNGINHALLITUS, TALOUSARVIO 2023

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	26 947	5 390	5 725	6,2 %
Menot	-318 449	-326 620	-315 334	-3,5 %
Poistot	-5 758			
Netto	-297 260	-321 230	-309 609	-3,6 %

Kaupunginhallitus kokoontuu vuosittain n. 20 kertaa. Lisäksi järjestetään tarvittaessa 1–3 seminaaria.

Henkilöstö: kaupunginjohtaja

3.3.3.3 Hallinto ja toimisto

TAULUKKO 15: HALLINTO JA TOIMISTO, TALOUSARVIO 2023

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	15 973	1 500	900	-40,0 %
Menot	-565 352	-575 379	-299 448	-48,0 %
Netto	-549 379	-573 879	-298 548	-48,0 %

Kaupungin keskushallinnon tehtäviin kuuluu kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi tulevien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano.

Henkilöstö: hallintosihteeri 0,9 htv, 2 toimistosihteeriä, arkistosihteeri ja asuntosihteeri 0,1 htv.

3.3.3.4 Taloustoimisto

Taloushallinto vastaa kaupungin talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnasta sekä rahoitustoimesta. Talous- ja henkilöstöhallinnon kirjanpito- ja palkanlaskentatehtävät ostetaan Järvinet Oy:ltä ja asiointi kaupungin ja tilitoimiston välillä hoidetaan pääsääntöisesti sähköisesti.

Henkilöstö: talousjohtaja, talouspäällikkö, taloussuunnittelija, yleinen edunvalvoja, edunvalvontasihteeri ja toimistosihteeri.

TAULUKKO 16: TALOUSTOIMISTO, TALOUSARVIO 2023

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	0	0	600	0,0 %
Menot	0	0	-216 314	0,0 %
Netto	0	0	-215 714	0,0 %

3.3.3.5 Muu toiminta (Yhteistoimintaosuudet, jäsenmaksut, avustukset)

Yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut

Yhteistoimintaosuuksiin ja jäsenmaksuihin on varattu vuodelle 2023 seuraavan taulukon mukaisesti yhteensä 173.332 euroa.

TAULUKKO 17: MUUT YHTEISTOIMINTAOSUUDET JA JÄSENMAKSUT 2023

Yhteisö	2023	2022
Etelä-Pohjanmaan liitto	122 095	117 810
Suomen Kuntaliitto	19 964	29 240
Työmarkkinalaitos	8 200	8 168
Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari	2 300	3 205
Aisapari	150	150
Pohjanmaan vesi- ja ympäristö ry.	1 500	1 375
Ähtäväjokirahasto	1 800	1 800
Lapuanjokirahasto	785	785
Suomen vesilaitosyhdistys ry	2 500	2 480
Suomen Sininen tie ry.	900	900
Proagria Etelä-Pohjanmaa	400	400
Kunnallisarkisto ry	100	100
Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys	5 800	5 830
Alajärven Sotaveteraanit ry	50	50
Visit Lakeus Oy	6 788	6 788
YHTEENSÄ:	173 332	179 081

Avustukset

Avustuksiin on taloussuunnitelmassa varattu vuodelle 2023 yhteensä 45.000 euroa. Osa avustusmäärärahasta varataan kaupunginhallituksen yhteistoimintasopimuksiin. Kaupungin jakamien avustusmäärärahojen hakuprosessi on yhdenmukaistettu v. 2020.

TAULUKKO 18: MUU TOIMINTA, TALOUSARVIO 2023

	Tp 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-430 467	-419 481	-413 832	-1,3 %
Netto	-430 467	-419 481	-413 832	-1,3 %

3.3.3.6 Nuorten työllistäminen

TAULUKKO 19: NUORTEN TYÖLLISTÄMINEN 2023

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-38 826	-65 376	-66 808	2,2 %
Netto	-38 826	-65 376	-66 808	2,2 %

3.3.3.7 Löytöeläinten säilytys

TAULUKKO 20: LÖYTÖELÄINTEN SÄILYTYS, TALOUSARVIO 2023

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-7 220	-10 000	-10 000	0,0 %
Netto	-7 220	-10 000	-10 000	0,0 %

Sopimus kilpailutettiin vuoden 2020 aikana ja Hepokatti Ky on jatkanut uuden sopimuksen perusteella 1.1.2021 alkaen.

3.3.3.8 Viestintä

TAULUKKO 21: VIESTINTÄ, TALOUSARVIO 2023

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	134	0	0	0,0 %
Menot	-96 072	-94 329	-34 321	-63,6 %
Netto	-95 938	-94 329	-34 321	-63,6 %

Vuonna 2023 viestinnän tehtäviä sisällytetään hallintosihteerin tehtäviin (0,1 htv).

Viestinnän strategiset tavoitteet on määritelty viestintäsuunnitelmassa (hyväksytty kvalt 29.10.2018).

3.3.3.9 Henkilöstöhallinto

TAULUKKO 22: HENKILÖSTÖHALLINTO, TALOUSARVIO 2023

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	368 919	459 745	305 000	-33,7 %
Menot	-361 390	-459 745	-305 000	-33,7 %
Netto	7 529	0	0	0,0 %

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2022–2024

Henkilöstöhallinto luo edellytykset hyvälle työnantajapolitiikalle.

1. Johtaminen ja osaava henkilöstö

Toimenpiteet: Henkilöstöstrategian päivittäminen, tavoitteiden ja mittarien asettaminen. Henkilöstöhallinnon ohjeiden päivittäminen ajan tasalle ja esihenkilöiden perehdyttäminen/kouluttaminen ohjeisiin. Tehtävänkuvien ajan tasalle saattaminen ja kehityskeskustelujen käyminen. Henkilöstön kouluttaminen. Palkitsemisjärjestelmän kehittämisen aloittaminen.

Tavoitteet: Kehityskeskustelujen käyminen 98 %, tehtävänkuvat ja työn vaativuuden arviointijärjestelmä ajan tasalla. Koulutussuunnitelmien laatiminen. Työntekijöiden koulutustietojen päivittäminen sähköisiin järjestelmiin v. 2023. Palkitsemisjärjestelmä käyttöön 2024.

Mittarit: kehityskeskustelut, tehtävänkuvaukset, koulutussuunnitelmat ja koulutustietojen päivitykset. Työhyvinvointikyselyt.

2. Henkilöstön työhyvinvointi ja työkykyä edistävä toiminta.

Toimenpiteet: Yhteistyön tehostaminen esihenkilöiden, työterveyshuollon ja henkilöstön kanssa varhaisen tuen ja tehostetun tuen toiminnan aktivoimiseksi sekä työturvallisuuden parantamiseksi. Mukautetun työn käyttöönotto sairauslomatapauksissa. E-passiin korotus vuodelle 2023, ePassin summa 100 €/henkilö.

Tavoitteet: varhaisen tuen ja mukautetun työn käytännöt selkeät työyhteisöissä. Sairauspoissaolojen ja ennenaikaisen eläköitymisen vähentäminen. Työtapaturmien ennaltaehkäisy.

Mittarit: sairauspoissaolot alle kuntien keskiarvon, työkyvyttömyyseläkkeelle jääneet. Käydyt varhaisen tuen mukaiset keskustelut / työtapaturmien tilastot. Työhyvinvointikyselyt.

Perustelut v. 2023

Henkilöstöhallinto käsittää hallinnon, työsuojelun ja tpd-toiminnan, työpaikkaruokailun sekä nuorten työllistämisen. Tyky-toimintaan (e-passi) on varattu 54.000 euroa. Henkilöstöasiat valmistelee henkilöstöpäällikkö ja päätösvaltaa käyttää henkilöstöjaosto.

Henkilöstö: henkilöstöpäällikkö, henkilöstösihteeri ja työsuojeluvaltuutettu. Henkilöstöjohtajan ja työsuojelupäällikön tehtävät yhdistetty henkilöstöpäällikölle.

Säästöt henkilöstömenoista

Virkojen ja toimien täyttämättä jättäminen / täyttämiskielto

Kaupunginvaltuuston 26.10.2020 hyväksymän tasapainottamisohjelman mukaan eläköitymisen ja määräaikaisuuksien päättymisen myötä tehtäviä vähennetään aina kun on mahdollista. Virkojen ja toimien täyttämiseen pyydetään henkilöstöjaoston lupa.

Vuosilomien sijoittaminen

Vuosilomat sijoitetaan koko lomakaudelle (2.5.–30.9. välinen aika), jolloin sijaisten tarve minimoituu.

Työaikamuotojen tehokas käyttö

Työajat tulee suunnitella niin, että ne vastaava toiminnan tarpeita. Työnantaja vastaa ja päättää töiden, työaikojen sijoittelusta eri päiville. KVTES ei sisällä määräyksiä säännöllisen työajan sijoittamisesta tiettyyn kellonaikaan tai viikonpäivään. Työvuorot voidaan sijoitella hyvinkin porrastetusti työpäivän sisällä.

Palkattomat vapaat (säästövapaat)

Henkilökunta voi ottaa palkatonta harkinnanvaraista virkavapautta/työlomaa 5 päivää, joista 4 on palkatonta ja 1 palkallinen tai 10 päivää, joista 8 on palkatonta ja 2 palkallista. Säästövapaat pidetään kalenterivuositain ja ne anotaan siten, että ensin pidetään palkattomat päivät ja sen jälkeen palkalliset.

Edellytyksenä vapaan antamiselle on, että **ulkopuolisia sijaisia ei palkata**. Opetushenkilöstön osalta tehtävät voidaan hoitaa oto-tunteina.

Lomarahan vaihto vapaaksi

Alajärvellä on hyväksytty sopimus lomarahan vaihtamisesta vapaaksi.

Tehtävänkuvien ajan tasalle saattaminen

Esimiehet käyvät läpi toimialansa tehtävänkuvat ja työprosessit mahdollisten päällekkäisten toimintojen poistamiseksi.

Siirtäminen toisiin tehtäviin

Tilapäisesti **työntekijä** on velvollinen siirtymään (enintään kahdeksaksi viikoksi) muihinkin kuin työsopimuksensa mukaisiin tehtäviin, joita voidaan pitää hänen koulutuksensa ja työkokemuksensa perusteella hänelle sopivina. **Viranhaltija** voidaan perustellusta syystä siirtää enintään vuoden määräajaksi oman työntajan toiseen virkasuhteeseen, jonka kelpoisuusvaatimukset hän täyttää ja jota voidaan pitää hänelle sopivana, edellyttäen ettei viranhaltijan varsinainen palkka vähene. Ennen siirtoa henkilöä tulee kuulla.

Eläkkeelle jäävät

Toimialajohtajat ottavat eläköitymiset huomioon henkilöstösuunnitelmassa ja tekevät esityksen, mitä toimia ja virkoja mahdollisesti jätetään täyttämättä tai tehtäviä järjestellään sisäisin järjestelyin.

3.3.3.10 Kuntien yhteistoiminta

Jätelautakunta

TAULUKKO 23: JÄTELAUTAKUNTA, TALOUSARVIO 2023

	Tp 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	47 716	54 285	80 536	48,4 %
Menot	-47 716	-54 285	-80 536	48,4 %
Netto	0	0	0	0,0 %

Yhdeksän kunnan yhteinen lautakunta, jossa Alajärvi on vastuukuntana. Lautakunta vastaa ja päättää toimialueellaan asioista, jotka ovat jätelain mukaan jätehuoltoviranomaisen tehtäviä. Näitä ovat mm. jätehuoltomääräykset ja niistä poikkeaminen, jätemaksutaksa ja jätemaksuista tehdyt muistutukset. Lisäksi jätelautakunta vastaa jätteenkuljetusrekisteristä.

Järviseudun jätelautakunnan kulut katetaan jätelain mukaisesti kokonaisuudessaan jätehuollon perusmaksuilla.

Projektien kuntaosuudet

TAULUKKO 24: PROJEKTIEIN KUNTAOSUUDET, TALOUSARVIO 2023

	Tp 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-100 184	-125 000	-125 000	0,0 %
Netto	-100 184	-125 000	-125 000	0,0 %

Alajärven kaupunki on sitoutunut hankkeisiin, jotka edellyttävät rahoitusosuuden varaamista vuoden 2023 talousarvioon. Näistä rahoitusosuuksiltaan suurimpia ovat Leader-toiminta ja Epanet-korkeakouluverkoston koordinointi.

Yleinen edunvalvonta

TAULUKKO 25: YLEINEN EDUNVALVONTA, TALOUSARVIO 2023

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	112 400	109 250	109 250	0,0 %
Menot	-102 678	-103 482	-111 764	8,0 %
Netto	9 722	5 768	-2 514	-143,6 %

Holhustoimen edunvalvontapalvelujen järjestämisestä annetun lain (575/2008) perusteella on edunvalvontapalvelujen järjestämisvastuu siirtynyt valtion oikeusaputoimistoille vuoden 2009 alusta lukien.

Alajärven kaupunki tuottaa Lapuan oikeusaputoimiston kanssa tekemänsä sopimuksen perusteella holhustoimen edunvalvontapalvelut Alajärven, Soinin ja Vimpelin kunnissa. Toistaiseksi voimassa olevia edunvalvontapäätöksiä on 120–130 ja lisäksi muutamia sijaisedunvalvontamääräyksiä.

Yleisen edunvalvonnan menot muodostuvat henkilöstömenojen lisäksi atk- ja muiden palveluiden ostoista, toimistotilojen vuokrista sekä työmatkakuluista. Valtio maksaa palveluntuottajalle 410 euroa/päämies/vuosi. Päämieheltä perittävät palkkiot palveluntuottaja määrittelee oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti. Palkkiota voi talousjohtaja edunvalvojan esityksestä kohtuullistaa.

Henkilöstö: Yleinen edunvalvoja, edunvalvontasihteeri 0,75 htv.

Sisäinen tarkastus

TAULUKKO 26: SISÄINEN TARKASTUS, TALOUSARVIO 2023

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	41	0	0	0,0 %
Menot	-12 822	-17 824	-5 000	-71,9 %
Netto	-12 781	-17 824	-5 000	-71,9 %

Alajärven kaupunki varaa määrärahan sisäisen tarkastuksen hankkimiseen ostopalveluna vuoden 2023 aikana.

3.4 Elinvoimalautakunta

3.4.1 Hallinto

Alajärven kaupungin elinvoimatoimiala on uusi ja aloittaa toimintansa vuoden 2023 alusta. Elinvoimatoimialan tehtäväalueita ovat elinvoiman sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä museotoiminta. Tämän lisäksi elinvoimatoimialan alle ovat siirtyneet markkinointi ja työllisyyden hoito.

Elinvoimatoimialan valtuuston nähdn sitovat tavoitteet vuodelle 2023

1. Elinvoimatoimialan toiminnallinen järjestäytyminen Alajärven kaupungin strategiaa tukevaksi.
2. Alajärven kaupungin terveyden- ja elinvoimaa tukevan työn ylihallinnollinen organisoituminen.
3. Alajärven kaupungin markkinoinnin organisoituminen uuden organisaation mukaiseksi.

3.4.2 Liikunta- ja nuorisotoimi

3.4.2.1 Liikunta- ja nuorisopalvelut

Alajärven kaupungin liikuntapalvelut ja Alajärven sekä Vimpelin kunnan nuorisopalvelut

Valtuustoon nähdn sitova tavoite vuodelle 2023

Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kasvattamassa sivistyspalveluiden roolia hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden tuottajana.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2023–2025

1. Vapaa-aikapalvelut toimivat kehitysalustana ja tiedon jakajana yhteistyössä eri organisaatioiden ja toimijoiden verkostoissa. Yhteistyön tarkoituksena on mm. kasvattaa alueen vetovoimaa yhteismarkkinoinnilla ja näkyvyyttä lisäämällä.
2. Edistetään eri väestöryhmien mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa ja muita vapaa-ajan aktiviteettejä. Toiminnassa painotetaan terveyttä edistävää ja hyvinvointia tukevaa liikuntaa, joka toimii ennaltaehkäisevänä monessa kansantaudissa.
3. Edistetään lasten ja nuorten osallisuutta ja vähennetään syrjäytymistä nuorisotyön eri muotojen avulla.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2023–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Vapaa-aikapalvelut kehittävät aktiivisesti yhteistyötä eri toimijoiden kanssa ja osallistuvat säännöllisesti alueellisiin yhteistyötapaamisiin.	Ohjaamo järjestää 2023 Ready4Life-messut Alajärven monitoimihallilla Osallistutaan <ul style="list-style-type: none"> • liikuntapaikkamessuille • Nuori23-messuille • JPYP:n Asumista ja hyvinvointia teeman -messuille 2023. 	Osallistua kaikkiin edellä oleviin tapahtumiin. Kävijämäärätavoite Ready4Life-messuilla 400 ja näytteilleasettajatavoite 40. Asumista ja hyvinvointia -teeman messujen osaston kävijätavoite 700 henkilöä. Hyvä asiakaspalaute tapahtumista.
Vahvistetaan eri väestöryhmien mahdollisuuksiin harrastaa liikuntaa ja muita vapaa-ajan aktiviteetteja	Kuntalaisia kannustetaan omaehtoiseen liikuntaan järjestämällä eri lajien kampanjoita, tapahtumia ja ohjattuja liikuntaryhmiä.	Korkea osallistumisaste järjestettyihin tapahtumiin ja kampanjoihin.
Lisätään eri väestöryhmien mahdollisuuksiin harrastaa liikuntaa ja muita vapaa-ajan aktiviteetteja. Erityisryhmät huomioidaan toimintaa suunniteltaessa.	Kaiku-kortin kokeilukäyttö sivistyspalveluiden alaisissa yksiköissä Syksyllä 2022 alkanut omaishoitajien maksuton pääsy uimaan ja kuntosalille kunnan tiloissa. Lapsille ja nuorille järjestetään erilaisia leirejä ja toimintaviikkoja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Erityisryhmille sovelletun liikunnan ryhmiä Kehitetään elintapaohjauksen ja liikuntaneuvonnan palveluketjua ja yhteistyöverkostoa	Kaiku-kortin että omaishoitajien ilmaisten käyntien talousvaikutuksia arvioidaan 2023 vuoden lopussa seuraamalla etuisuuksien käyttäjämääriä ja sitä kautta arvioimalla kustannuksia. Lasten ja nuorten leirien ja tapahtumien toteutuminen ja kävijämäärät. Ryhmien toteutuminen ja kävijämäärät. Elintapaohjauksen käytänteiden kehittäminen ja juurruttaminen toimintaan. Matalan kynnyksen ryhmiä käynnistyy.
Edistetään lasten ja nuorten osallisuutta ja vähennetään syrjäytymistä nuorisotyön eri muotojen avulla	Vakiinnutetaan koulunuorisotyö Lisätä verkossa tapahtuvaa nuorten kohtaamista Ohjaamon, Starttipaja Laiturin ja Etsivän nuorisotyön toimintaa kehitetään, ja niiden välistä yhteistyötä tehostetaan Nuottavalmennuksen matkat otetaan nuorisopalveluihin säännölliseksi toiminnaksi	Koulunuorisotyöntekijän toimi Somen ja verkkotapahtumien kävijämäärien kasvu Uusien toimintamuotojen suunnittelu ja toteuttaminen Nuottavalmennukseen osallistuminen

	<p>Hyvinvointialueen käynnistyessä vahvistetaan Starttipaja Laiturin toimintamahdollisuuksia</p> <p>Etsivä nuorisotyön ryhmämuotoista toimintaa vakiinnutetaan</p> <p>Nuorisovaltuuston toimintaa edistetään ja nuorisovaltuustoa ohjataan yhä voimakkaammin nuorten monipuoliseksi osallisuus- ja vaikuttamiskanavaksi nuoria koskevassa päätöksenteossa</p> <p>Nuorisotilojen viihtyisyyden kehittäminen</p>	<p>Starttipaja Laiturin toiminnan jatkuminen kunnan toimintana</p> <p>Ryhmiä kokoontuminen säännölliseksi</p> <p>Nuorisovaltuuston uusien jäsenten opastus ja aktivoiminen. Uusien ja osallistavampien toimintatapojen käyttöönotto</p> <p>2022 syksyllä käyttöönotettujen nuorisotilojen piha-alueen käyttöönotto</p>
--	--	--

Perustelut 2022–2024

Nuorisotyön tarkoituksena on tukea nuorten kasvua, omaehtoista toimintaa ja vahvistaa nuorten itsenäistymistä ja edistää nuorten hyvinvointia. Lisäksi sen avulla pyritään lisäämään osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä parantamaan nuorten kasvu- ja elinoloja tarjoamalla toimintaa turvalliseen ja ohjattuun vapaa-ajanviettoon. Nuorisotyön ja monialaisen yhteistyön avulla pyritään korjaamaan koronaajan aiheuttamia haasteita lasten ja nuorten elämässä. Vapaa-aikapalveluissa tehdään aktiivisesti yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa ja luodaan uusia toimintamalleja alueen lasten ja nuorten tukemiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Vapaa-aikapalveluiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden **mittareina** ovat mm. järjestettyjen toimintojen määrät, tapahtumien kävijämäärät, asiakaskäyntien määrät, asiakaskyselyiden tulokset sekä laadullinen arviointi.

3.4.3 Elinvoimapalvelut

3.4.3.1 Elinvoiman edistäminen

Elinvoimapalvelut

Elinvoiman edistämisen palveluihin kuuluvat työllisyyden edistäminen, markkinointi ja asuntopalvelut.

Henkilöstö

Elinvoimajohtaja, yhteisökoordinaattori, asuntosihtööri (0,9 htv).

3.4.3.2 Elinkeinotoimi

TAULUKKO 27: ELINVOIMAN EDISTÄMINEN, TALOUSARVIO 2023

	Tp 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-188 773	-188 979	-195 147	3,3 %
Netto	-188 773	-188 979	-195 147	3,3 %

Järvi-Pohjanmaan yrityspalvelun toimintarahoituksen kustannus vuodelle 2023 on 185.769 euroa. Lisäksi kustannuspaikalle kirjataan mm. ICT-kuluja, toimistokuluja ja muita vyörytyseriä yhteensä 9.378 euroa.

Nettosumma sisältää Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ltä ostettavan elinkeinopalvelun (185.769 €). Elinkeinopalvelu sisältää alkavien yritysten neuvontapalvelun, yritysten kasvupalvelut sekä kansainvälistymispalvelut. Yrityksellä on palvelupiste Alajärvellä.

Alajärven kaupungin konserniin kuuluva tytäryhtiö tuottaa elinkeinopalvelut kuntarahoitteisen yrityspalveluyksikön toimesta, lisäksi yhtiön toimintaan sisältyy yhdessä yritys- ja kuntarahoitteisesti hoidetun kehittämissyksikön (kehittämispäällikkö) yrityslähtöiset kehittämispalvelut.

Vuoden 2023 osalta käytetään osakassopimuksessa määriteltyä optio-oikeutta. Kuntarahoituksen määrää tarkistetaan sopimuksen jatkopäätöksen yhteydessä elinkustannusindeksin mukaan (seuraava tarkistus 1.1.2024). Kuntarahoitusta jakautuu kunnittain asukasluvun ja yritysten toimipaikkojen määrän mukaan (sopimuskausi 2021–2023).

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n toimintarahoitusta 2023 talousarvioon (ilman maaseutuyritysten neuvontapalvelua):

Asukasluvut ja yritysten toimipaikkojen lukumäärä (31.12.2020)

Alajärvi	9 419 as.	981 kpl
Lappajärvi	2 925	331
Soini	2 007	276
<u>Vimpeli</u>	<u>2 784</u>	<u>282</u>
Yhteensä:	17 135 as.	1 870 kpl

Toimintarahoitusta

Elinkeinopalvelut:	Alajärvi	185 769 €
	Lappajärvi	60 871 €
	Soini	45 580 €
	<u>Vimpeli</u>	<u>54 280 €</u>
	Yhteensä	346 500

3.4.3.3 Asuntopalvelut

Asuntosihteerille on keskitetty Alajärven kaupungin asuntoasioiden hoito. Suurin osa työpanoksesta menee vuokra-asuntoa hakevien ja vuokra-asunnoissa asuvien asukkaiden palvelemiseen sekä kaupungin vuokratyöyhtiöiden kanssa tapahtuvaan tiiviiseen yhteistyöhön. Touku-kuussa 2022 Alajärven kaupunki on tehnyt Seinäjoen vastaanottokeskuksen kanssa sopimuksen Maahanmuuttoviraston kuntamallista, jonka perusteella kaupungin asuntoihin majoitetaan tilapäisen suojelun saaneita henkilöitä. Sopimus jatkuu ainakin maaliskuuhun 2023 saakka. Kuntamallin asunnot tulee tarjota kalustettuina asukkaille, ja tämä on lisännyt myös asuntotoimen työmäärää merkittävästi. Lisäksi asuntosihteerille kuuluvat Lehtimäen alueen kiinteistöjen vuokralaskutukset ja kuntosalikorttien laskutus sekä myös muita hallinnon työtehtäviä mm. matkapuhelinliittymät ja kokouspalkkiot. Vuokra-asuntoja on kaupungin suorassa omistuksessa Alajärven keskustan alueella 11 kpl ja Lehtimäen kylässä 19 kpl. Kaupungin omistamissa vuokratyöyhtiöissä vastaavat vuokra-asuntomäärät ovat 143 kpl ja 49 kpl.

3.4.4 Museo- ja kulttuuripalvelut

Nelimarkka-museo, Villa Nelimarkka, Nelimarkka-residenssi ja Villa Väinölä

Keskeinen tehtävä

Etelä-Pohjanmaan taidemuseo Nelimarkka-museo (1964–) järjestää museolain tarkoittamaa taidemuseotoimintaa sekä edistää kulttuuri- ja taideperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla, säilyttämällä ja hoitamalla taidevarallisuutta tuleville sukupolville. Museo toimii elämyksiä ja tietoa tuottavana taidelaitoksena, harjoittaa näyttely-, julkaisu-, taidekasvatus ja residenssitoimintaa sekä tekee kokoelmiin ja toimialaansa kohdistuvaa dokumentointityötä ja tutkimusta. Museo on muistiorganisaatio, joka vastaa kansallisen kulttuuripääoman ylläpidosta ja hoidosta, sekä pyrkii tuottamaan uutta tietoa omalta alaltaan sekä saat-
taa kokoelmansa ja asiantuntemuksensa mahdollisimman laajan yleisön tietoon.

Museo toimii Etelä-Pohjanmaan maakunnan taiteen ja visuaalisen kulttuurin vastuumuseona Museoviraston kanssa neuvotellun suunnitelman mukaan. Vastuumuseon tehtävä on toimia alueensa taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön asiantuntijana sekä kehittää ja edistää toimialansa yhteistyötä sekä taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta.

Museotoiminnan lähtökohtana ovat museon kokoelmat. Kokoelmiin kuuluvat taideteokset, taide- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat Eero Nelimarkan kuva- ja kirjearkistot sekä yli 50-vuotisen toiminnan aikana

syntyneet arkistot. Museo tallettaa ja hoitaa myös Alajärven kaupungin taidekokoelmia.

Nelimarkka-museo vastaa museopalveluiden hallinnoinnista sekä neuvonnasta, organisoinnista ja koulutuksesta. Museopalvelut tuotetaan Alajärvellä Nelimarkka-museossa, Villa Nelimarkassa ja Villa Väinölässä. Vastuumuseopalvelut ulottuvat koko maakuntaan.

Nelimarkka-museon kokonaisuuteen kuuluu myös kansainvälinen Nelimarkka-residenssi.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2023

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2023–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Museopalveluiden lisääminen ja kohdentaminen lapsille ja nuorille	Nuorten minitaideresidenssin ja Pikku Nuusku -toiminnallisen näyttelyn järjestäminen, kouluvierailujen tarjoaminen maakunnan kouluille	4 osallistujaa minitaideresidenssiin, 10 ryhmää Pikku Nuusku -tapahtumaan, 30 koululaisryhmän vierailua (450 koululaista) Etelä-Pohjanmaan alueen kouluista
Väinölän toiminnan kehittäminen	Arkkitehtuuriresidenssin käynnistäminen, tapahtumien lisääminen, taidelainaamatoiminnan jatkaminen	2 000 tapahtuma- ja näyttelykävijää, 5 arkkitehtuuriresidenssi-asukasta, 5 lainattua taideteosta
Vastuumuseosuunnitelman toteuttaminen painopisteenä julkisen taiteen edistäminen	Julkisen taiteen seminaarin järjestäminen maakunnan kunnille yhdessä Taiteen edistämiskeskuksen kanssa	2 seminaaria / yhteensä 10 osallistujaa

Perustelut

Vuoden 2023 toiminnassa korostetaan lasten ja nuorten kanssa tapahtuvaa toimintaa. Pandemiavuosien jälkeen pyritään saamaan koululaisvierailujen määrä pandemiaa edeltäneiden vuosien tasolle. Kouluvierailuihin saadaan ulkopuolista avustusta Nelimarkka-Rahastolta. Lisäksi järjestetään yhdessä Nuori taide -foorumin kanssa nuorille taiteilijanaluille suunnattu miniresidenssi-ohjelma ja lapsille suunnattu, Vuoden nuori eteläpohjalainen taiteilija -kilpailun voittajan kuolemaa sensitiivisesti käsittelevä Pikku Nuusku -taideproduktio osana vastuumuseosuunnitelmaa. Vastuumuseotyöhön on Museoviraston kanssa sovittu käytettävän vähintään 1 henkilötyövuosi, jonka kattamiseksi saadaan korotettua valtionosuutta.

Näyttelysykliä harvennetaan hieman, sillä esimerkiksi taiteilijoille maksettavat korvaukset lisäävät menoja. Vaikuttava näyttelytoiminta edellyttää museoilta nykyään elämyksellisyyden lisäämistä niin näyttelyihin kuin oheisohjelmaan ja yleisötyöhön. Lisäksi pyritään jatkamaan myös digitaalisen sisällön tuottamista museolain ja vastuumuseosuunnitelman mukaisesti. Nämä toimenpiteet edellyttävät markkinointi- ja asiantuntijapalvelumäärärahoja.

Villa Väinölän toiminnan kehittäminen elävöittää museotoimintaa, lisää kävijöitä ja madaltaa taiteen kohtaamisen kynnyistä, mutta vaatii lisäresursseja avoimna pitoon, käyttösuunnitelman mukaisen sisällön tuottamiseen ja markkinointiin. Näyttely- ja tapahtumatoiminnan lisäksi vuonna 2023 pyritään saamaan arkkitehtuuriresidenssi käyntiin ja jatketaan v. 2022 alkanutta taidelainaamotoimintaa yhdessä Lapuan taiteilijaseuran kanssa.

Henkilöstö

Museotoimenjohtaja (vastuuviranhaltija), museolehtori, museosihteeri, museoamanuenssi

3.4.5 Elinvoimalautakunnan talousarviotaulukot

TAULUKKO 28: ELINVOIMANLAUTAKUNTA

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Elinvoimalautakunta
Palvelu:	Elinvoimalautakunta
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Kunnan asukkaat
Vastuuviranhaltija:	Elinvoimajohtaja

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-539 506	-595 985	-297 349	-624 187	-28 202	4,7
Kulut	2 708 233	2 679 762	2 599 025	3 765 974	1 086 212	40,5
Netto	2 168 727	2 083 777	2 301 676	3 141 787	1 058 010	50,8

TAULUKKO 29: LIIKUNTATOIMI

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Elinvoimalautakunta
Palvelu:	Liikuntatoimi
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Kunnan asukkaat
Vastuuviranhaltija:	Titta Väänänen

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-301 044	-435 595	-93 057	-460 750	-25 155	5,8
Kulut	1 832 647	1 855 091	1 775 500	2 082 567	227 476	12,3
Netto	1 531 603	1 419 496	1 682 443	1 621 817	202 321	14,3

TAULUKKO 30: NUORISOTOIMI

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala: Elinvoimalautakunta
 Palvelu: Nuorisotoimi
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät: Kunnassa asuvat nuoret
 Vastuuviranhaltija: Titta Väänänen

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-179 935	-140 490	-157 365	-142 237	-1 747	1,2
Kulut	435 024	404 980	433 703	468 080	63 100	15,6
Netto	255 090	264 490	276 337	325 843	61 353	23,2

TAULUKKO 31: KULTTUURIAVUSTUKSET

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala: Elinvoimalautakunta
 Palvelu: Kulttuuriaavustukset
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät: Kunnan asukkaat
 Vastuuviranhaltija: Elinvoimajohtaja

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	0	0	0	0	0	
Kulut	8 390	12 070	869	12 565	495	4,10
Netto	8 390	12 070	869	12 565	495	4,10

TAULUKKO 32: ELINVOIMAN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Elinvoimalautakunta
Palvelu:	Elinvoiman ja hyvinvoinnin edistäminen
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Kunnan asukkaat
Vastuuviranhaltija:	Elinvoimajohtaja

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot				-200	-200	
Kulut				754 794	754 794	
Netto	0	0	0	754 594	754 594	

TAULUKKO 33: NEUVOSTOT

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Elinvoimalautakunta
Palvelu:	Neuvostot
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Kunnan asukkaat
Vastuuviranhaltija:	Elinvoimajohtaja

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot				0	0	0,0
Kulut				19 476	19 476	0,0
Netto	0	0	0	19 476	19 476	0,0

TAULUKKO 34: MUSEO

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala: Elinvoimalautakunta
 Palvelu: Museo
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät: Kunnan ja alueen asukkaat
 Vastuuviranhaltija: Elina Alkio

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-51 060	-19 900	-45 060	-21 000	-1 100	5,5
Kulut	420 125	407 621	370 444	428 492	20 871	5,1
Netto	369 066	387 721	325 384	407 492	19 771	5,1

TAULUKKO 35: MUSEON HANKKEET

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala: Elinvoimalautakunta
 Palvelu: Museon hankkeet
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät: Kunnan asukkaat
 Vastuuviranhaltija: Elina Alkio

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-7 468	0	-1 867	0	0	0,00
Kulut	12 047	0	18 509	0	0	0,00
Netto	4 579	0	16 643	0	0	0,00

3.5 Alajärven sivistyslautakunta

Sivistystoimen palvelut Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan alueella

Sivistystoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2023

1. Sivistystoimen kehittämissuunnitelman muuttaminen vastamaan Alajärven ja Vimpelin uusien strategioiden mukaista palvelutarvetta vuodelle 2023.
2. Oppivelvollisuuden laajentumisen edellyttämänä varmistetaan, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.
3. Sivistyslautakunnan ja hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluita tuottavien toimielimien roolien yhteensovittaminen Alajärven kaupungintuottamiin sivistystoimen palveluihin.

3.5.1 Sivistystoimen hallinto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2023–2025

Tavoitteiden tehtävänä on tukea uuden strategian mukaisia kriittisiä menestystekijöitä.

- **Laadukkaat sivistyspalvelut**
 - Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulman toteutuminen palvelujen tuottamisessa esteettömässä ja turvallisessa ympäristössä.
 - Alajärven kaupungin organisaatiomuutoksen ja sivistystoimen kehittämissuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen.
 - Kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuutta ja turvallisuussuunnittelua kehitetään edelleen viranomaisten ohjeistuksen mukaisesti.
- **Henkilöstö**
 - koko henkilöstön perehdyttäminen ja kouluttaminen uuden organisaation ja kehittämissuunnitelman tavoitteisiin
 - toimenkuvien tarkastelu tarvittavilta osin
 - ammattitaidon ylläpito
 - kehityskeskustelut ja niiden seuranta 100 %
 - koulutussuunnitelma.
- **Taloudellisuus**
 - talous- ja toimintasuunnitelman mukainen käyttökustannusten hallinta
 - palvelutarjonnan rakenteellisten muutosten valmistelu ja toteuttaminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2023–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Sivistystoimella on päivitetty, aktiivisessa käytössä oleva kehittämissuunnitelma, joka vastaa Alajärven ja Vimpelin uusien strategioiden mukaiseen palvelutarpeeseen.	Sivistystoimen kehittämissuunnitelma muutetaan vastaamaan Alajärven ja Vimpelin uusien strategioiden mukaista palvelutarvetta vuodelle 2023. Koko henkilöstön perehdyttäminen ja kouluttaminen uuden organisaation ja kehittämissuunnitelman tavoitteisiin	Sivistystoimen uusi kehittämissuunnitelma on valmis 31.5.2023 mennessä. Koko henkilöstö on perehdytetty suunnitelmaan ja sen tavoitteet ovat henkilöstöllä tiedossa.
Oppivelvollisuuden laajentumisen edellyttämänä varmistetaan, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.	Perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.	Kaikki perusopetuksen 9. vuosiluokan oppilaat saavat päättödistuksen.
Sivistyslautakunnan ja elinvoimalautakunnan palveluiden roolin yhteensovittaminen Alajärven kaupungin uudessa organisaatiossa.	Palvelutarjonnan rakenteellisten muutosten valmistelu ja toteuttaminen.	Sivistys- ja elinvoimalautakunnan roolit on selvitetty ja kirjattu hallintosääntöön. Tarvittavilla työntekijöillä on uudet/tarkistettavat toimenkuvat.
Kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuutta ja turvallisuussuunnittelua kehitetään	Suunnitelma laaditaan aluehallintoviraston kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuussuunnitelman pohjaan ohjeistuksen mukaisesti.	Suunnitelma on otettu käyttöön maaliskuussa 2023.
Henkilöstön hyvinvoinnin ja ammattitaidon ylläpito	Kehityskeskustelut pidetään joka toinen vuosi ja niistä tehdään kirjaus ja seuranta henkilöstöhallinnon ohjeiden mukaisesti. Henkilöstölle laaditaan koulutus-suunnitelma.	Kehityskeskustelut pidetty 100 %. Koulutussuunnitelma ja -raportti edelliseltä vuodelta tehty tammi-kuun loppuun mennessä.

Perustelut 2023–2025

Sivistyslautakunta vastaa toimialaansa kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Alajärven kaupunki tuottaa vastuukuntana ostopalvelusopimuksella Vimpelin kunnalle kaikki sivistystoimen palvelut pl. liikunta- ja nuorisopalvelut sekä museopalvelut. Lisäksi lautakunta tuottaa varhaiskasvatuspalvelut Lappajärven kunnalle.

Arviointityö kohdistuu kaupungin uuden organisaation, alueellisen yhteistyön ja hyvinvointialueen perustamiseen liittyvien muutosten onnistumiseen. Toiminnan toteutumista ja tuloksellisuutta arvioidaan seuraamalla asetettuja tavoitteita. Lisäksi muutosten laatua ja vaikuttavuutta arvioidaan henkilöstökyselyn avulla.

Henkilöstön koulutusta voidaan tarjota itse järjestettyjen koulutusten lisäksi omilla hankerahoituksilla ja maakunnallisten Osaaja- ja Etevä-hankkeiden puitteissa.

Laajennettu oppivelvollisuus astui voimaan vuonna 2022. Oppivelvollisuusiän nostaminen 18 vuoteen ja oppivelvollisuuden laajentaminen toiselle asteelle edellyttää sen varmistamista, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen. Asuinkunta on velvollinen valvomaan oppivelvollisuuden suorittamista. Alajärven kaupunki tekee yhteistyötä Järviseudun ammatti-instituutin kanssa tutkintoon valmistavan koulutuksen (TUVA) järjestämisluvan saamiseksi Järviseudun ammatti-instituutille.

3.5.2 Varhaiskasvatus

Alajärven kaupungin varhaiskasvatus järjestää Alajärven kaupungin sekä Vimpelin ja Lappajärven kuntien varhaiskasvatuspalvelut. Toiminta järjestetään varhaiskasvatuslain mukaisesti ja kuntien tilausten määrittämässä laajuudessa. Toimintakaudella 2022–2023 varhaiskasvatuspaikkojen määrä vastaa alueen tarpeita. Mikäli varhaiskasvatukseen haakeutuvien lasten määrä laskee, selvitetään keväällä 2023 lapsiryhmien tai etäyksiköiden vähentämistä seuraavalta toimikaudelta.

Keväällä 2022 on laadittu Alajärven kaupungin sekä Lappajärven ja Vimpelin kuntien yhteinen varhaiskasvatuslakiin ja valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin pohjautuva paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Lisäksi maakunnallisessa yhteistyössä on laadittu koko Etelä-Pohjanmaan kattava varhaiskasvatuksen digisuunnitelma. Vuoden 2023 aikana panostetaan suunnitelmien jalkauttamiseen ja niissä linjattujen toimintamallien mahdollistamiseen.

Toimintakauden 2022–2023 aikana valmistellaan mahdollista varhaiskasvatuksen sähköisen järjestelmän vaihdosta. Tavoitteena on löytää sähköinen kokonaisratkaisu, joka mahdollistaisi myös lasten varhaiskas-

vatussuunnitelmien ja lakisääteisten tukeen liittyvien asiakirjojen laadinnan ja arkistoinnin sähköisesti. Mahdollinen järjestelmämuutos toteutuisi toimintakaudella 2023–2024.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön hyvinvoinnin tulee olla keskeisessä asemassa sekä kuluvalle toimintakaudella että suunnitelmavuosilla 2024–2026. Henkilöstön hyvinvoinnilla ja tyytyväisyydellä on suora yhteys tuotettavan varhaiskasvatuspalvelun laatuun. Useilla aloilla vallitseva työnvoimapula sekä ammattitaitoisen varhaiskasvatushenkilöstön valtakunnallinen kysyntä lisäävät henkilöstön liikkuvuutta ja haastavat työnantajat panostamaan uudella tavalla työyhteisöjensä hyvinvointiin.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2023–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Laadukas ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti järjestetty varhaiskasvatus	Henkilöstö omaksuu paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman sisällöt. Jokaiselle lapselle laaditaan oma varhaiskasvatussuunnitelma. Panostetaan rekrytointiin ja perehdytykseen.	Jokaiselle lapselle laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma. Kaikilla kasvattajilla varhaiskasvatuslain mukainen kelpoisuus. Varhaiskasvatukselle on laadittu yhtenäiset perehdytyskäytännöt.
Digitaalisen osaamisen vahvistaminen	Päivitetään ja hankitaan lisää lasten käyttöön tarkoitettuja digilaitteita. Henkilöstölle järjestetään digikasvatukseen liittyvää koulutusta ja neuvontaa.	Joka lapsiryhmässä on vähintään kaksi lasten käyttöön tarkoitettua laitetta. Kaikki kasvattajat ovat saaneet digitaaliseen osaamiseen liittyvää koulutusta.
Henkilöstön hyvinvointiin panostaminen	Parannetaan henkilöstön palkitsemis- ja kannustusmahdollisuuksia. Säännölliset hyvinvointikyselyt min 2x vuodessa: seurataan hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ja reagoidaan niihin.	Uusia henkilöstön kannustusmahdollisuuksia otettu käyttöön. Hyvinvointikyselyiden tulokset: henkilöstön kokemus esimiestyöstä ja omasta työhyvinvoinnista vähintään tasolla hyvä (8 asteikolla 4–10).

Opetussuunnitelman toteuttaminen ja jatkovalmistelu sekä siihen edelleen tulleiden muutosten toteuttaminen.	Muutoksista tehdään tarvittavat päätökset.	Muutokset on lisätty paikalliseen opetussuunnitelmaan ja työsuunnitelmiin 1.8.2023 mennessä.
---	--	--

Perustelut 2023–2025

Toiminnan peruslähtökohdat:

Yhteistyö muiden hallintokuntien kanssa, jossa painopisteenä on ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki. Lisäksi kehitetään tuen järjestämistä Perhekeskus-mallin mukaisesti.

Toiminnalla tuetaan perusopetuksen yhtenäisyyttä, vahvistetaan tuen jatkumoa varhaiskasvatuksesta perusopetukseen sekä perusopetuksesta toiselle asteelle.

Kehittämisessä painottuu moniammatillinen, eri hallintokuntien, organisaatioiden ja eri viranomaistahojen sekä palveluntuottajien välinen yhteistyö.

Perusopetuksen kansallisten laatukriteerien tavoitteena on tukea opetuksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä turvata opetuselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Laatukriteerit on muodostettu rakenteiden laadusta (johtaminen, henkilöstö, taloudelliset resurssit, arviointi) sekä oppilaan kohtaaman toiminnan laadusta (opetussuunnitelman toteutuminen, opetus ja opetusjärjestelyt, oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki, osallisuus ja vaikuttaminen, kodin ja koulun yhteistyö, fyysinen oppimisympäristö ja oppimisympäristön turvallisuus).

3.5.4 II-aste / Lukiokoulutus

ALAJÄRVEN LUKIOKOULUTUS

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2023

Keskeinen tehtävä

Alajärven koululaitoksessa kiinnitetään erityisesti huomiota viihtyisyyteen, opetuksen korkeaan tasoon, tukitoimiin sekä opetushenkilökunnan jaksamiseen, joissa avaintekijänä on yhteisöllisen opiskeluhuollon ja työyhteisön hyvinvoinnin kehittäminen. Toiminnassa korostuvat vastuun tunto, rehellisyys ja oikeudenmukaisuus. Lukio-opiskelussa pidetään myös tärkeänä opiskelijoiden henkistä kasvua, hyvän itsetunnon kehittymistä ja työnteon arvostamista.

Uuden lukiolain tavoitteena on mm. lisätä lukion vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona ja vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle. Lukio osallistuu yhdessä kolmen muun lukion kanssa ”Lukiosta väylä korkeakouluihin” -hankkeeseen. Tätä EU:n ESR-rahoitteista hanketta koordinoi Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

Laajennettu oppivelvollisuus 18 ikävuoteen asti astui voimaan vuonna 2021. Sen tavoitteena on, että jokainen perusasteen päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Talousarviota laadittaessa varaudutaan opiskelijalle maksuttomaan toiseen asteeseen.

Toimintaympäristö ja kattavat tukipalvelut

Alajärven ja Vimpelin lukiot ovat hyvin varustettuja yleislukioita. Lukioissa tarjotaan pakollisten kurssien/opintojaksojen lisäksi kattava valikoima syventäviä ja soveltavia kursseja / valinnaisia opintoja. Lukiot tarjoavat yhteistyössä Opinlakeusverkoston, muiden oppilaitosten, korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa opiskelijoille monipuoliset mahdollisuudet painottaa opintoja henkilökohtaisten toiveiden ja tarpeiden mukaan.

Lukion alkavalla ja jatkavalla vuosiluokalla on otettu käyttöön uusi opetussuunnitelma, aikaisemmin lukionsa aloittaneet jatkavat omalla opetussuunnitelmallaan. Opiskelija voi täydentää opintojaan Järviseudun ammatti-instituutin, musiikkiopistojen, Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston ja kesälukioiden sekä korkeakoulujen kursseilla. Opiskelija voi suorittaa lukiodiplomin kuvataiteessa, musiikissa, liikunnassa ja tekstiilitehtävissä. Opiskelija voi harrastaa usean lajin kilpaurheilua lukio-opintojen rinnalla mm. Vimpelin lukion palloilulinjalla ja Alajärven lukion liikunnan opintojaksoilla. Lukiodien esports-linjoja kehitetään yhteistyössä JAMIn kanssa. Lukuvuonna 2022–23 selvitetään mahdollisia uusia painotusmahdollisuuksia Alajärven lukiossa.

Opiskeluhuollon tukipalveluilla turvataan yksilöllisen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon tehokas toteutuminen. Lukio-opiskelun alussa opiskelijaa ohjataan oman oppimistyylin ja opiskelutekniikan löytämisessä. Opiskelijoita ohjataan sähköisten oppimisympäristöjen käytössä. Eri-tyisopetusta kehitetään jo opittujen kokemusten pohjalta, ja siihen varataan riittävä resurssi.

Kuntaliiton vetämässä KOPA- (=koulutuspalvelu) hankkeesta saatujen tulosten pohjalta haetaan ratkaisumalleja tulevaisuuden toisen asteen koulutuksen toteuttamiseksi alueellamme. Opetuksellista yhteistyötä alueen lukioiden kesken on tiivistetty ja jatkossa tiivistetään lisää. Alueen oppilaitokset ovat yhdessä koulutuksen järjestäjien kanssa selvittämässä ulkomaalaisten opiskelijoiden rekrytointia. Vimpelin lukiossa jatketaan ulkomaalaisten opiskelijoiden rekrytointia yhteistyössä Finest Future yhtiön kanssa.

Lukuvuoden 2022–23 aikana pyritään hanketyönä rakentamaan Järvisseudun alueelle omaa TUVA-mallia ja hakemaan omaa TUVA-koulutuslu-paa.

Liikkuva opiskelu -oppilaitoksissamme liikunnallinen toiminta on sulau-tettu osaksi koulujen normaalia toimintakulttuuria.

Lukioissa pyritään saavuttamaan hyvät tulokset ja valmiudet jatko-opis-keluun. Ylioppilaskirjoitusten tuloksissa pyritään saavuttamaan vähin-tään valtakunnallinen keskiarvo.

Lukioiden toimintaa arvioidaan opetussuunnitelmassa määriteltyjen ar-viointiperiaatteiden pohjalta.

Toimipaikat ja henkilöstö

Alajärven kaupungin lukiolaitoksella on kaksi toimipaikkaa. Alajärvellä toimivassa lukiossa on noin 160 ja Vimpelin toimipisteessä noin 70 opis-kelijaa. Alajärven lukiossa on 17 päätoimista opettajaa. Yhteisiä opettajia yläkoulun kanssa lukuvuonna 2022–23 on neljä ja alakoulun kanssa yksi. Vimpelissä on 15 opettajaa, joista yhteisiä on 12 yläkoulun ja yksi ala-koulun kanssa.

Järviseudulla virtuaaliopetusta lukiosta toiseen tai useampaan lukioon antaa moni opettaja. Lukuvuonna 2022–23 virtuaaliopetusta toteuttaa Alajärven lukiossa kolme ja Vimpelin lukiossa kaksi opettajaa.

Henkilöstölle annetaan määrärahojen puitteissa mahdollisuus koulut-tautua ammattitaidon ylläpitämiseksi. Henkilöstön vertaistukea muiden lukioiden aineenopettajien kanssa tuetaan.

3.5.5 II-aste / Ammattiopetus

Järviseudun ammatti-instituutti toimii Etelä-Pohjanmaan Järviseudulla. Toimipisteet sijaitsevat Alajärven lisäksi Vimpelissä, Lappajärvellä ja Alavudella. Koulutusta annetaan kuuteentoista (16) ammatilliseen pe-rustutkintoon. Monet koulutusalat ovat tarjolla myös monimuotokoulu-tuksena.

Alajärven kaupunki ja Vimpelin kunta ovat omistajina Järviseudun kou-lutuskuntayhtymässä. Alajärven kaupunki ja Soinin kunta ovat omista-jina koulutuskuntayhtymä Sedussa.

3.5.6 Korkea-asteen yhteistyö

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2021–2024

Maakuntakorkeakoulutoiminta jatkuu SeAMK:n vakinaisena toimintana Järviseudulla. Yhteistyösopimus maakuntakorkeakoulutoiminnasta Etelä-Pohjanmaalla on allekirjoitettu vuonna 2020. Sopijapuolina ovat

Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy (SeAMK) ja Alajärven kaupunki, Vimpekin kunta, Soinin kunta, Lappajärven kunta sekä Evijärven kunta. Järvi-seudun kunnat ovat tehneet päätöksen osallistumisesta maakuntakorkeakoulun rahoitukseen. Nimenä on SeAMK Maakuntakorkeakoulu.

Maakuntakorkeakoulutoiminta perustuu SeAMK:in ja kuntien yhteistyölle. Maakuntakorkeakoulun toiminnan koordinaattorina toimii SeAMK ja sen maakuntakorkeakoulun toiminnasta vastaavat henkilöt. Mukana yhteistyössä ovat myös toisen asteen oppilaitokset ja vapaa sivistystyö. Tärkeä tekijä yhteistyössä on myös alueen elinkeinoelämän vahva sitoutuminen toimintaan. Koordinoitu verkostoihin perustuva yhteistyö on joustava tapa järjestää alueen tarpeista lähtevää koulutusta sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa (TKI).

Maakuntakorkeakoulun tavoitteena on mm:

- organisoida korkeakoulujen, elinkeinoelämän sekä julkisen sektorin yhteistyötä alueella
- vahvistaa koulutuksen saatavuutta ja vaikuttavuutta alueella
- saada ja hyödyntää tietoa alueiden tarpeista ja syventää korkeakoulujen osaamista ja vaikutusta alueella
- tukea maakuntakorkeakoulun toimialueen kehittämistyötä
- lisätä koulutusorganisaatioiden välistä yhteistyötä
- kartoittaa TKI-toiminnan tarve alueella ja välittää tarpeenmukaisia TKI-palveluja alueen yritysten ja organisaatioiden kehittämiseksi.

SeAMK käynnisti elokuussa 2021 ensimmäistä kertaa avoimen ammattikorkeakoulun opintoina Alajärvellä sekä konetekniikan että automaatiotekniikan polkuopintoryhmät. Polkuopinnot toteutettiin hybridiope- tuksena Alajärven lukion tiloissa. Polkuopintojen laajuus oli noin 60 opintopistettä. Polkuopinnoissa suoritetuilla konetekniikan tai automaatiotekniikan opinnoilla hakeutui kymmenen henkilöä opiskelijaksi SeAMK:in Insinööri (AMK) tutkintokoulutukseen avoimen väylän haussa keväällä 2022. Kaikki heistä tulivat valituiksi tutkinto-opiskelijoiksi ja näin he voivat suoraan jatkaa opiskelua toisen vuoden opinnoilla ja siitä eteenpäin aina tutkintoon saakka. Alajärven ryhmässä opiskelee tällä hetkellä kymmenen tutkinto-opiskelijaa tavoitteena Insinööri (AMK) tutkinto ja heidän opintonsa toteutetaan hybridio- pintoina Alajärven lukion tiloissa.

Osaamisvaatimukset muuttuvat työelämän, osaamistason ja teknologian kehittymisen myötä, ja siksi onkin tärkeää luoda erilaisia kouluttautumisen polkuja osaamisen kehittämiseksi. Laajalla ja monipuolisella jatkuvan oppimisen tarjonnalla pystytään vastaamaan tarpeeseen kehittää ja uudistaa osaamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Alueella annettava opintoneuvonta on myös yksi oleellinen osa jatkuvaa oppimista. SeAMK Maakuntakorkeakoulu järjestää alueella erilaisia työpajoja, tilaisuuksia

ja koulutuksia alueiden toiveiden ja tarpeiden mukaisesti. SeAMK Maa-kuntakorkeakoulu myös jalkauttaa TKI-toimintaa alueella mm. hankeyh-teistyön ja opiskelijaprojektien muodossa.

3.5.7 Kansalaisopisto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2022–2024

Alajärvi tuottaa vuonna 2023 vastuukuntana kansalaisopistopalvelut Vimpelin kunnalle sekä myy kansalaisopistopalvelut myös Soinin kun-nalle. Vuoden 2023 tuntimäärästä pyritään toteuttamaan 7900 h, joka jaetaan kunnittain asukasluvun ja ennakoitun käytön mukaisessa suh-teessa. Kuntien maksuosuudet määräytyvät kunnissa pidettyjen tuntien mukaan. Alajärven kaupungille tuleva valtionosuus jyvitetään tasaisesti käytettyjen opetustuntien mukaisesti kaikkien kuntien kesken.

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston toimialueena on Alajärven kaupunki sekä Soinin ja Vimpelin kunnat. Kansalaisopiston opetustoiminta muo-dostuu kolmesta kokonaisuudesta; vapaan sivistystyön mukainen ope-tus, valtakunnallisen opetussuunnitelmaan perustuva taiteen perusope-tus sekä avoin yliopisto-opetus.

Opiskelijoiden määrää pyritään kasvattamaan takaisin koronaa edeltä-välle tasolle noin 3800 henkilöön (vrt. v. 2021 3150 opiskelijaa).

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston tavoitteet arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä toteumien mukaan. Kurssin aloittaneen opiskelijan katso-taan suorittaneen kurssin loppuun, mikäli hän on ollut paikalla viimei-sellä kahdella kerralla.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2023–2024		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Kurssien toteutuminen pyritään saamaan koronaa edeltävälle ta-solle ja sitä kautta kasvattamaan valtionosuutta ja opintosete-liavustusta.	Kurssitarjontaa pyritään uudista-maan ja sitä kautta saamaan uusia opiskelijoita. Verkko-ope-tusta kehitetään, millä mahdolis-tetaan laajempi alueellinen osal-listujakunta. Vanhat, suositut kurssit pidetään ohjelmassa.	Ennen koronaa opiskelijoita oli noin 3 800 henkilöä. (vrt. v. 2021 3 150 opiskelijaa)
Kuvataidekoulun ryhmien digi-taalista opetusta vahvistetaan.	Tehostetaan opetusvälineistön käyttöä. Opettajien digiopetuk-sen valmiuksia vahvistetaan.	Digitaalisen opetuksen säännöllinen käyttö osana kuvataidekou-lun opetusta.
Jäsenkunnissa pyritään kattavaan kurssitarjontaan, jolla voidaan vaikuttaa kuntalaisten fyysisen ja psyykkisen terveyden ylläpitoon ja kehittämiseen.	Toiminnassa tehdään yhteistyötä kuntien liikuntatoimen ja nuori-sotoimen kanssa, mm. hygienia-passit nuorille ilmaiseksi Ohjaa-mon kautta.	Nuorten suorittamien hygienia-passien määrä. Psyykkistä ja fyy-sistä hyvinvointia lisäävien yh-teistyötapahtumien määrän kas-vattaminen.

Kansalaisopiston verkko-opetusta kehitetään. Näin osa kursseista pystytään tarjoamaan laajalle alueelle.	Verkko-opetuksen välineistöä uusitaan ja oppimisalustoja kehitetään.	Jäsenkuntien ulkopuolelta osallistuvien opiskelijoiden määrän kasvu. Verkko-opetuksen suosion kasvaminen.
Henkilöstön työkykyä ja osaamista pyritään vahvistamaan.	Erilaiset koulutukset ja yhteistyötapahtumat	Koulutuksiin osallistuminen aktiivista. Henkilöstö kokee työkyvyn hyvänä.

Henkilöstö: rehtorin virka 50 %, toimistosihteeri, yksi vakinainen virkaopettaja sekä noin 90 tuntiopettajaa.

3.5.8 Alajärven musiikkiopisto

Musiikkiopiston toiminta-ajatus

Alajärven musiikkiopisto järjestää musiikin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta (TPO). Musiikkiopiston toiminta-alue kattaa Alajärven ja Kurikan kaupungit sekä Soinin kunnan. Opetuksen yleisenä tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle.

Palvelutaso vastaa musiikkiopistojen yleistä valtakunnallista tasoa. Mahdollisuudet laajan valinnaisten opintojen tarjonnan järjestämiseen ovat kuitenkin rajallisemmat kuin isoissa kaupunkikeskuksissa.

Tuotteet

Musiikkiopisto-opinnot ovat tasolta toiselle eteneviä tavoitteellisia harrastusopintoja. Ne tarjoavat mahdollisuuden hankkia tarvittavat valmiudet myös alan ammattiopintoihin. Oppilaskonsertit ja monenlaiset vierailut, kuten kouluilla pidettävät soitinesittelyt täydentävät tarjontaa. Alle kouluikäisille järjestetään muskaritoimintaa. Oppilasmäärä on yli 650.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2023–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Opetuspisteverkko pidetään alueellisesti kohtuullisen kattavana.	Kouluvierailujen yms. avulla tehostetaan oppilasrekrytointia erityisesti pienimpien toimipisteiden alueella toimipisteen riittävän oppilasmäärän takaamiseksi.	Tavoitetaso: kaikkien tammi-kuussa 2023 toimivien toimipisteiden oppilasmäärät pysyvät koko suunnitelmakauden sillä tasolla, että niiden ylläpitäminen on taloudellisesti mielekäästä.
Nuorisoikäluokkien pienemisen myötä yhä suurempi osuus	Eryteisesti varhaisiän musiikkikasvatuksen piiriin kuuluvien lasten osuutta ikäluokasta kasvatetaan;	Mittari: musiikkileikkikouluun osallistuvien lasten prosenttiosuus ikäluokasta.

alueen lapsista voidaan ottaa oppilaaaksi.	toisaalta myös aikuisopiskelijoiden määrä kasvaa.	Tavoitetaso: Musiikkileikkikouluun vuoden aikana osallistuvien lasten lukumäärä nousee 20 %:iin alle kouluikäisten lasten määrästä.
Opetussuunnitelman kehittäminen	Uusia painoaloja kuten säveltämistä ja improvisointia kehitetään edelleen ja opettajakunnan osaamista näillä alueilla vahvistetaan. Kaikkien opintojaksojen kuvaukset ja arviointikriteerit täsmennetään. Vuoden 2024 aikana laaditaan opetussuunnitelman kokonaispäivitys. Koulutustiedot liitetään valtakunnalliseen Koski-tietovarantoon	Mittarit: oppilaskonserteissa yms. esitettyjen oppilaiden omien tuotosten määrä. Opettajien osallistuminen säveltämistä ja improvisointia käsitteleviin koulutuksiin. Opetussuunnitelman kokonaispäivitys on valmis vuonna 2024. Keskeiset opintojaksot ovat Koski-tietovarannon edellyttämällä tavalla kuvattuna ja järjestettynä.
Toimitilat pyritään saamaan kaikissa yksiköissä tarkoituksenmukaisiksi, turvallisiksi ja esteettömiksi.		Tavoitetaso: Kaikki musiikkiopiston omassa käytössä olevat tilat ovat tarkoituksenmukaisia, turvallisia ja esteettömiä.
Toiminnan laajuus pidetään rahoittajakuntien antamien taloudellisten mahdollisuuksien mukaisena.	Koko oppilaitoksen opetustuntimäärä pidetään vähintään valtionosuustuntien tasolla.	Tavoitetaso: vähintään valtionosuustuntien määrä opetusta pystytään toteuttamaan.

Henkilöstö

Henkilötyövuosien määrä pysyy samalla tasolla kuin aiempina vuosina. Opetustuntien määrä muutettuna henkilötyövuosiksi vastaa 22 kokoaikaisen opettajan opetusvelvollisuustuntien määrää. Tuntiopettajan tehtäviä vakinaistetaan, kun tarve on selvästi vakiintunut, jolloin määräaikaisten tuntiopettajakiinnitysten osuus vastaavasti vähenee. Osa vakinaistakin tuntiopettajakiinnityksistä on sivutoimisia.

Kustannusten hallinta

Musiikkiopiston toiminnan suurimmat kustannuserät ovat henkilöstökulut ja tilavuokrat. Opettajien työ määräytyy pääosin opetustyön mukaan. Niinpä merkittäviä säästöjä on saatavissa lähinnä annettavan opetuksen määrää säätelemällä. Toisaalta oppilaitoksen saama valtionrahoitus on opetustuntiperustaista, joten jos vahvistetut valtionosuustunnit eivät täyty, saavutettu valtionosuustuntien taso helposti menetetään. Menetettyä tasoa tuskin on mahdollista myöhemmin saavuttaa takaisin, koska yli jääneet tunnit siirretään isojen kasvukeskusten hyväksi, missä tarve ei ainakaan vähene.

Musiikkiopiston toiminnan keskeiset haasteet:

- 1) Toimitaan etäällä suurista keskuksista. Monissa opetusaineissa kelpoinen opettaja on saatavissa vain matkan päästä, mikä aiheuttaa epävarmuutta ja lisää kustannuksia.
- 2) Syntyvyyden aleneminen. Erityisesti sivukyliä väestön väheneminen heikentää mahdollisuuksia pitää yllä kattavaa opetustarjontaa toimipisteissä.

Perustelut

Musiikkiopisto kuuluu opetustuntiperusteisen valtionosuusrahoituksen piiriin. Valtionosuuteen oikeuttava tuntimäärä on ollut jo useita vuosia 15 466. OKM on esittänyt vuoden 2023 yksikköhinnaksi 86,19 € (v. 2022 83,96 €). Mikäli rahoitusprosentti (57) pysyy ennallaan, valtionosuusrahoitus kokonaisuudessaan olisi 759 818 € (740 159 €), missä on nousua edellisestä vuodesta 19 659 € eli 2,65 %.

Alajärven ja Kurikan välisen sopimuksen mukaan valtionosuus jaetaan siten, että siitä Alajärven ja Soinin muodostaman tulosityksikön osuus on 46,27 % ja Kurikan tulosityksikön osuus 53,73 %. Jakosuhte on tuntiperustainen ja samalla prosenttiosuudella jaetaan hallinnon kustannukset.

Kurikka ja Soini maksavat Alajärvelle niiden alueella toteutuvan toiminnan kulut sopimusten mukaan. Kurikan kaupunki on asettanut vuoden 2023 maksuosuutensa raamiksi 280 000 €.

Soinin kunnan maksuosuus nousee jonkin verran muskaritoiminnan laajenemisen takia. Lisäksi Soini vastaa alueensa muskarioppilaiden lukukausimaksuja vastaavasta osuudesta. Työvuoden 2021–2022 muskariyhmien keskimääräisillä oppilasmäärillä laskettuna yhden muskariyhmän viikkotunnin lukukausimaksutuotto vuodessa oli 533 €. Jos Soinissa toteutuu viisi muskariyhmää, niiden lukukausimaksua vastaava summa on 2 665 € vuodessa.

Lukukausimaksujen tuotoksi on arvioitu 179 000 €, josta Alajärven tuloyksikön osuus on 78 000 ja Kurikan 101 000 €. Soitinvuokrien tuotoksi arvioidaan 5 400 €, josta Alajärven tuloyksikön osuus on 1 700 € ja Kurikan 3 700 €. Lukukausimaksutuotot ja soitinvuokrat yhteensä ovat 184 400 €. Ylläpitäjäkunnan niin päättäessä kunta voi kattaa alueellaan järjestettävien musiikkileikkikouluryhmien lukukausimaksuja vastaavan summan.

Suunnitellut vuoden 2023 kokonaistuntimäärät ovat: Alajärvi 6 536, Soini 959 (Alajärven tuloyksikkö yhteensä 7 495) ja Kurikka 9 660; yhteensä 17 155. Lisäksi tulee Kurikan orkesteriprojektien tunteja.

Hankkeet

Alajärven musiikkiopisto osallistuu maakunnan seitsemän muun musiikkiopiston kanssa Lapuan musiikkiopiston hallinnoimaan hankkeeseen "Opi sävellajit ja asteikot - Pedagoginen tukimateriaali sävellajien oppimiseen". OPH:n myöntämä valtionavustus hankkeelle on kokonaisuudessaan 47 983 €, valtionavustusprosentti 80 ja hankkeelle hyväksyttävät kokonaismenot 60 000 €. Alajärven musiikkiopiston osuus rahoituksesta on 7 500 €, josta valtionavustusta 5 998 € ja omarahoitusta 1 502 €. Valtionrahoituksen viimeinen käyttöpäivä on 31.12.2023.

3.5.9 Kirjastopalvelut

Tiedon, oppimisen ja kulttuurin palveluverkostona kirjasto kuuluu kunnallishallinnon peruspalveluihin ja kunta saa valtionosuutta kirjaston käyttökustannuksiin.

Kirjastolain mukaan yleisten kirjastojen tavoitteena tulee edistää pääsyä sivistykseen, kulttuuriin ja tietoon, edistää lukemiskulttuuria, lukutaitoa, elinikäistä oppimista ja osaamisen kehittämistä sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtana ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Alajärven kaupunginkirjasto ja Vimpelin kunnankirjasto kuuluvat 22 kunnan muodostamaan Eepos kirjastojen kimppaan (<https://eepos.finna.fi/>). Yhteistyö Eepos-kirjastojen kanssa jatkuu edelleen yhteisten projektien, hankintojen ja toimintatapojen kehittämisen saralla. YTY-kirjastojen yhteistyötä jatketaan jossakin määrin yhteisestä Eepos-kimppasta huolimatta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2023–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Kirjaston asiakkaiden käytössä tulee olla uudistuva, monipuolinen ja kysyntää vastaava kirjastoaineisto.	Tavoitteena on toteuttaa Eepos-kirjastojen laatusuosituksia sekä pysyä opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n alueen keskitasolla.	Kirja-aineiston hankinta % kokoelmasta, kirja-aineiston hankinta kpl / 1000 asukasta, lainausten määrä / asukas, lainauskierto/vuosi
Kirjaston tilat ja kokoelmat ovat mahdollisimman tehokkaasti käytössä.	Tavoitteena on saada mahdollisimman moni kuntalainen käyttämään kirjaston tiloja ja/tai kokoelmia. Lukuja verrataan edellisvuoteen ja Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n keskiarvoihin.	Lainaa/asukas/vuosi, käyntiä/asukas/vuosi, lainaajia % asukkaista, tapahtumia/vuosi, tapahtumiin osallistujia/vuosi
Kirjasto osallistuu ja osallistaa.	Kirjasto tekee aktiivisesti yhteistyötä sekä oman kunnan eri toimijoiden (mm. koulut, Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto, kolmas sektori jne.) ja Eepos-kirjastokimpan ja YTY-kirjastojen sekä yksittäisten kirjastojen kanssa. Asiakasraati jatkaa toimintaansa.	Yhteiset hankkeet ja projektit Eepos- ja YTY-kirjastojen yhteisiin lukutaitoa edistäviin hankkeisiin osallistuminen. Selvitystyö yhteisestä kirjastoautosta Lapuan kanssa jatkuu.

3.5.10 Sivistyslautakunnan talousarviotaulukot

TAULUKKO 36: SIVISTYSLAUTAKUNTA, YHTEENVETO ALAJÄRVI

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala:

Sivistyslautakunta

17.11.2022

Vastuuviranhaltija:

Esa Kaunisto

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022 (€)	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Varhaiskasvatus	3 824 769	3 946 435	4 106 461	3 932 148	-14 287	-0,4
Esi- ja perusopetus	12 143 804	12 097 526	11 875 573	12 901 090	803 564	6,6
Lukio-opetus	2 145 628	2 149 429	1 492 704	2 224 846	75 417	3,5
Kansalaisopisto	404 819	491 003	428 255	491 627	624	0,1
Musiikkiopisto	844 562	883 138	882 785	908 677	25 539	2,9
II asteen koulutus	19 031	19 000	18 010	4 130	-14 870	-78,3
Kirjasto	593 563	630 441	623 663	679 040	48 599	7,7
Yhteisöllinen opiskelijahuolto	0	0	0	42 218	42 218	
Lautakunta yhteensä:	19 976 176	20 216 972	19 427 451	21 183 776	966 804	4,8

TAULUKKO 37: SIVISTYSLAUTAKUNTA, YHTEENVETO VIMPELI

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022 (€)	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Projektit sivistystoimi	4 206	0	0	0	0	0,0
Varhaiskasvatus	916 733	852 895	965 552	924 866	71 971	8,4
Esi- ja perusopetus	3 108 028	3 213 126	3 114 696	3 440 667	227 541	7,1
Kuraattoritoiminta	43 146	64 123		0		
Lukio-opetus	195 058	195 211	271 959	337 205	141 994	72,7
Kansalaisopisto	30 665	49 503	39 337	44 316	-5 187	-10,5
Musiikkiopisto	91 929	80 354	69 175	70 135	-10 219	-12,7
Kirjasto	213 457	216 506	244 522	219 417	2 911	1,3
Nuorisotoimi	67 361	23 603	14 016	31 721	8 118	34,4
Lautakunta yhteensä:	4 670 583	4 695 321	4 719 257	5 068 327	437 129	7,9

TAULUKKO 38: VARHAISKASVATUS, YHTEENVETO LAPPAJÄRVI

Talousarvio 2023

Lappajärven kunta

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Varhaiskasvatus
Tuotenro:
Asiakasryhmät:
Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

17.11.2022

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	0	0	-35 093	-58 000	-58 000	
Kulut	0	338 181	461 839	1 203 127	864 946	255,8
Netto	0	338 181	426 746	1 145 127	806 946	238,6

Tuottajan viesti tilaajalle:

Lappajärven varhaiskasvatuksen taulukot eivät ole vertailukelpoisia, koska vuoden 2022 toteuma sisältää vain viiden kuukauden toimintakustannukset. Lappajärven kunnan varhaiskasvatuksen vuoden 2023 talousarvio sisältää Ullanlinnan päiväkodin (mukaan lukien Kastehelmen etäyksikön) sekä Länsirannan ja Itäkylän ryhmikset. Myös kotihoidossa olevien lasten perheille maksettava kotihoidon tuki sisältyy varhaiskasvatuksen talousarvioon. Hoitajan kotona toteutuvaa perhepäivähoitoa ei Lappajärvellä tällä hetkellä järjestetä. Varhaiskasvatuksen talousarvioon ei ole sisällytetty merkittäviä taloudellisia tai toiminnallisia muutoksia.

TAULUKKO 39: VARHAISKASVATUS

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Varhaiskasvatus
Tuotenro:
Asiakasryhmät:
Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

17.12.2022

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-404 344	-326 475	-275 561	-206 500	119 975	-36,7
Kulut	4 229 113	4 272 910	4 247 376	4 138 648	-134 262	-3,1
Netto	3 824 769	3 946 435	3 971 816	3 932 148	-14 287	-0,4

Tuottajan viesti tilaajalle:

Varhaiskasvatuksen suurtuote pitää sisällään perhepäivähoidon, päiväkotihoidon, eityisvarhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen tuotteet. Talousarvio vuodelle 2023 on raamin mukainen eikä sisällä suuria toiminnallisia muutoksia. Perhepäivähoidon kustannukset kevenevät erityisesti henkilöstösivukulujen osalta eläkemenuerusteisten maksujen muuttuessa. Päiväkotihoidossa maksutuottojen arvioidaan laskevan ja tukipalveluiden kustannusten kasvavan. Eityisvarhaiskasvatuksen tuotteen toimintaan tai talouteen ei ole suunnitteilla muutoksia. Kotihoidon tuen kustannukset jatkavat laskuaan matalasta syntyvyydestä ja varhaiskasvatuspalveluiden aktiivisesta käytöstä johtuen.

TAULUKKO 40: PERHEPÄIVÄHOITO

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta

17.11.2022

Palvelu: Perhepäivähoito

Tuotenro:

Asiakasryhmät:

Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-94 894	-83 500	-68 238	-37 000	46 500	-55,7
Kulut	745 730	757 531	683 338	553 882	-203 649	-26,9
Netto	650 836	674 031	615 100	516 882	-157 149	-23,3

TAULUKKO 41: PÄIVÄKOTIHOITO

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta

17.11.2022

Palvelu: Päiväkotihoido

Tuotenro:

Asiakasryhmät:

Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-301 326	-235 125	-207 323	-169 500	65 625	-27,9
Kulut	2 862 123	2 850 927	3 117 470	2 965 137	114 210	4,0
Netto	2 560 797	2 615 802	2 910 147	2 795 637	179 835	6,9

TAULUKKO 42: ERITYISVARHAISKASVATUS

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta 17.11.2022
 Palvelu: Erityisvarhaiskasvatus
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-8 124	-7 850	0	0	7 850	-100,0
Kulut	169 214	192 902		183 653	-9 249	-4,8
Netto	161 090	185 052	0	183 653	-1 399	-0,8

TAULUKKO 43: KOTIHOIDONTUKI

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta 17.11.2022
 Palvelu: Kotihoidontuki
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	0	0	0	0	0	0,0
Kulut	452 046	471 550	446 569	435 976	-35 574	-7,5
Netto	452 046	471 550	446 569	435 976	-35 574	-7,5

TAULUKKO 44: ESI- JA PERUSOPETUS

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Esi- ja perusopetus
Tuotenro:
Asiakasryhmät: Esi- ja perusopetuksen oppilaat
Vastuuviranhaltija: Esa Kaunisto, koulujen rehtorit

17.11.2022

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-448 703	-473 545	-294 930	-378 236	95 309	-20,1
Kulut	12 592 506	12 571 071	12 170 503	13 279 326	708 255	5,6
Netto	12 143 804	12 097 526	11 875 573	12 901 090	803 564	6,6

Tuottajan viesti tilaajalle:

Talousarvio sisältää esi- ja perusopetuksen sekä kuntoutusluokkatoiminnan Paavolan koululla ja Alajärven yläkoululla. Tuotteeseen kuuluvat myös kotikuntakorvaukset sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta.

Esiopetusta annetaan Kämpälämäen päiväkodissa (2-vuotisen esiopetuksen kokeilu) ja Mäntymäen päiväkodissa sekä Alakylän, Hoiskon, Paavolan ja Taimelan kouluilla. Esiopetus tapahtuu erillisryhmissä.

Perusopetuksen kouluja ovat: Alakylän, Hoiskon, Myllykankaan, Paalijärven, Paavolan ja Taimelan koulut sekä Alajärven yläkoulu.

TAULUKKO 45: LUKIO-OPETUS

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Lukio-opetus
Tuotenro:
Asiakasryhmät: Lukion opiskelijat
Vastuuviranhaltija: Marko Timo

17.11.2022

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-54 412	-237 886	-129 942	-15 200	222 686	-93,6
Kulut	2 200 039	2 387 315	1 622 646	2 240 046	-147 269	-6,2
Netto	2 145 628	2 149 429	1 492 704	2 224 846	75 417	3,5

Tuottajan viesti tilaajalle:

Alajärven kaupungin lukiolaitoksella on kaksi toimipaikkaa. Alajärvellä toimivassa lukiossa on noin 160 ja

Vimpelin toimipisteessä noin 70 opiskelijaa. Alajärven lukiossa on 17 päätoimista opettajaa. Yhteisiä opettajia yläkoulun kanssa lukuvuonna 2022-23 on neljä ja alakoulun kanssa yksi. Vimpelissä on 15 opettajaa, joista yhteisiä on 12 yläkoulun ja yksi alakoulun kanssa.

Järwiseudulla virtuaaliopetusta lukioista toiseen tai useampaan lukioon antaa moni opettaja. Lukuvuonna 2022-2023 virtuaaliopetusta toteuttaa Alajärven lukiossa kolme ja Vimpelin lukiossa kaksi opettajaa.

TAULUKKO 46: II-ASTEEN JA YLEMMÄN ASTEEN KOULUTUS

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta 17.12.2022
 Palvelu: II asteen ja ylemmän asteen koulutus
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Esa Kaunisto

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	0	0	0	0	0	0,0
Kulut	19 031	19 000	18 010	4 130	-14 870	-78,3
Netto	19 031	19 000	18 010	4 130	-14 870	-78,3

TAULUKKO 47: YHTEISÖLLINEN OPISKELIJAHUOLTO

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta 17.11.2022
 Palvelu: Yhteisöllinen opiskelijahuolto
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät: Perusopetuksen oppilaat ja toisen asteen opiskelijat
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot				0	0	
Kulut				42 218	42 218	
Netto	0	0	0	42 218	42 218	

Tuottajan viesti tilaajalle:

Opiskelijahuollon tuottaminen siirtyy hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023, mutta vastuu yhteisöllisen opiskelijahuollon toteutumisesta säilyy kunnilla. Tuote pitää sisällään Alajärven kaupungin osuuden yhden yhteisöllisen opiskelijahuollon työntekijän palkasta tai vaihtoehtoisesti omavastuuosuuden hankkeella palkattava kouluyhteisötyöntekijän palkkakuluista.

TAULUKKO 48: KIRJASTO

Talousarvio 2023

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Kirjasto
Tuotenro:
Asiakasryhmät: Kunnan asukkaat
Vastuuviranhaltija: Maria Kavenvikkoaho

Alajärven kaupunki

17.11.2022

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-20 833	-11 742	-65 519	-12 182	-440	3,7
Kulut	614 396	642 183	689 182	691 222	49 039	7,6
Netto	593 563	630 441	623 663	679 040	48 599	7,7

Tuottajan viesti tilaajalle:

Lukemista ja lukutaitoa edistetään monin eri tavoin. Kirjallisuutta tuodaan esille eri kanavien, myös omien ja Eepos-kimpan yhteisten hankkeiden kautta. Kirjaston monipuolisia palveluita markkinoidaan tehokkaammin. Kirjasto on palvelu, joka myös lisää kaupungin asukkaiden hyvinvointia ja osallisuutta. Lisätään yhteistyötä kaupungin muiden toimialueiden kanssa, lisäksi kirjaston asiakasraati pyritään saamaan mukaan kirjaston kehittämistyöhön. Aktiivinen näkyvyys sosiaalisen median puolella jatkuu edelleen. Kirjaston henkilökunnan osaamista kehitetään täydennyskoulutuksen avulla sekä kiinnitetään yhä enemmän huomiota työhyvinvointiin.

TAULUKKO 49 KANSALAI SOPISTO

Talousarvio 2023

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Kansalaisopisto
Tuotenro:
Asiakasryhmät: Kuntien asukkaat
Vastuuviranhaltija: Titta Väänänen

Alajärven kaupunki

17.11.2022

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-181 168	-188 695	-81 061	-187 274	1 421	-0,8
Kulut	585 986	679 698	509 316	678 901	-797	-0,1
Netto	404 819	491 003	428 255	491 627	624	0,1

Tuottajan viesti tilaajalle:

Alajärvi tuottaa kansalaisopistopalvelut sekä Soinin että Vimpelin kunnille. Vuoden 2023 kokonaistuntimäärä 7800 jaetaan kunnittain asukasluvun ja ennakoitun käytön suhteessa. Kuntien maksuosuudet määräytyvät kunnissa pidettyjen tuntien mukaan. Alajärven kaupungille tuleva valtionosuus jyvitetään tasaisesti käytettyjen opetustuntien mukaisesti kaikkien kuntien kesken.

Kustannukset ja tunnit Alajärvellä: 491.627 €/5124 h.

TAULUKKO 50: MUSIIKKIOPISTO

Talousarvio 2023

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Musiikkiopisto
Tuotenro:
Asiakasryhmät: Musiikkiopiston opiskelijat
Vastuuviranhaltija: Markku Pöyhönen

Alajärven kaupunki

17.11.2022

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	TP ennuste 2022	TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (%)
Tuotot	-549 120	-488 019	-439 575	-495 439	-7 420	1,5
Kulut	1 393 682	1 371 157	1 322 360	1 404 116	32 959	2,4
Netto	844 562	883 138	882 785	908 677	25 539	2,9

Tuottajan viesti tilaajalle:

Alajärven musiikkiopisto järjestää musiikin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta (TPO). Toiminta-alue kattaa Alajärven ja Kurikan kaupungit sekä Soinin kunnan.

Musiikkiopisto kuuluu opetustuntiperusteisen valtionosuusrahoituksen piiriin. Valtionosuuteen oikeuttava tuntimäärä on ollut jo useita vuosia 15 466. Ennakkotiedon mukaan vuoden 2023 yksikköhinnaksi olisi tulossa 87,33 € (v. 2022 83,96 €).

Mikäli rahoitusprosentti (57) pysyy ennallaan, valtionosuusrahoitus kokonaisuudessaan olisi 769868 € (740159) €. Alajärven ja Kurikan välisen sopimuksen mukaan valtionosuus jaetaan siten, että siitä Alajärven ja Soinin muodostaman tulosityksikön osuus 46,27 % ja Kurikan tulosityksikön osuus 53,73 %. Jakosuhte on tuntiperustainen ja samalla prosenttiosuudella jaetaan hallinnon kustannukset. Näillä perusteilla Alajärven tulosityksikön valtionosuus on 356218 € ja Kurikan 413650 €. Kurikka ja Soini maksavat Alajärvelle niiden alueella toteutuvan toiminnan kulut sopimusten mukaan. Kurikka on asettanut vuoden 2023 maksuosuutensa raamiksi 280000 €.

Vuoden 2023 opetustuntien määrän arvioidaan olevan n. 18 000, joista varhaisiän musiikkikasvatuksen tunteja n. 800. Oppilasmääräksi arvioidaan n. 650, joista varhaisiän musiikkikasvatuksen oppilaita n. 200.

TAULUKKO 51: SIVISTYSTOIMEN HANKKEET

Kustannuspaikka	Hankkeen nimi	Selvitys hankkeesta	Valtionavustus	Kuntaosuus yhteensä	Alajärvi	Vimpeli	Lappajärvi	Evijärvi
32379	Koulun kerhotoiminnan tukeminen 22	23.5.2022-31.12.2023 Kerhotoiminnan tavoitteena on tarjota jokaiselle perusopetuksessa olevalle oppilaalle koulun sijainnista, koosta tai oppilaiden sosiaalisesta taustasta riippumatta mahdollisuuksia koilla monipuolisesti ja turvallisesti erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Kerhojen toiminta on pitempiketoista ja tähtää siihen, että oppilaat saavat kokonaisuuden ajaksi tavoitteellista kerhotoimintaa.	6.000/8.752 (70%)	2 752	2 752			
32378	Het harrastamaan	1.1.2023-31.7.2023 Hankeen avulla tarjotaan Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan perusopetuksen oppilaille mahdollisuus osallistua ja tutustua uuteen harrastustoimintaan koulupäivän aikana asuinpaikasta riippumatta. Toiminta toteutetaan Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan yhteistyönä ja mukana toteutuksessa on kuntien lisäksi toimintaan valittuja alueen yhdistyksiä ja Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto. Harrastukset on valittu koulukohtaisten kyselyjen perusteella ja toimintaa tarjotaan mahdollisuuksien mukaan alueen kaikkien koulujen yhteydessä siten, että tarvittaessa järjestetään lisäkuljettajia.	53.000/66.250 (80%)	13 250	10 335	2 915		
32383	Hanke poissaolojen vähentämiseksi	1.8.2021-31.7.2023 Tarkoituksena on palkata moniammatillinen tiimi ja luoda koulupoissaoloja vähentävä toimintamalli. Alueella on oppilaita, joilla on pitkäaikaisia tai toistuvia koulupoissaoloja. Hankkeen aikana on tarkoitus löytää ja poistaa koulunkäynnin esteitä sekä antaa oppilaiden kanssa työskenteleville aikuisille työkaluja poissaoloihin puuttumiseen.	109.600/137.000 (80%)	27 400	21 372	6 028		
32388	Hanke poissaolojen vähentämiseksi jatko hanke	1.1.2022-31.12.2023 Sitouttavan kouluyhteistyön toisen vaiheen avustuksen avulla valmistellaan ensimmäisessä vaiheessa pilottien pohjalta luotuja toimenpidesuosituksia sekä testataan niiden toimivuutta piloteissa lv. 2022-2023 aikana. Samalla turvataan toiminnan jatkuvuus	100.000/125.000(80%)	25 000	19 500	5 500		

32412 Oppimisen ja ohjauksen paikkaussarja	24.9.2021-31.7.2023 Valtion erityisavustus lukiokoulutuksen järjestäjille koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi.	33.330/35.085 (95%)	1 755	1 355	400		
32715 Varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittäminen vuosina 2022-2023	1.8.2022-31.12.2023 Varhaiskasvatuksen laatu- ja arviointityön sekä johtamisen toimintakäytäntöjen ja -kulttuurin kehittämistä.	134.000/167.500 (80%)	33 500	20 894	6 177	6 429	
32047 Koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen varhaiskasvatuksessa	26.10.2022-31.7.2024 Hankkeen tarkoituksena on koronaepidemiasta johtuvien vaikutusten tasoittaminen, lapsen oppimiseen ja kehitykseen tukeviin liittyvien ongelmien ehkäiseminen ja oppimisen edellytysten parantaminen varhaiskasvatuksessa.	75.500/78.475(95%)	2 975	1 856	549	571	
32392 Koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen esi- ja perusopetuksessa	27.10.2022-1.8.2024 Hankkeen tarkoituksena on koronaepidemiasta johtuvien vaikutusten tasoittaminen, oppimiseen, oppilaanohjaukseen, hyvinvointiin ja tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen esi- ja perusopetuksessa.	75.500/78.475(95%)	3 975	3 100	875		
32521 Lukuseikkailu 2: Fantasian taikasauva	1.4.2022-31.12.2023 Hanke tarkoitettu 4-6 luokkalaisille lukemisen edistämishanke.	40.000/50.000 (80%)	10 000	10 000			
32415 Järvisuodun Lukioiden Sala-ohjelma	9.2.2022-31.7.2023 Lukion laatu- ja saavutettavuusohjelman edistäminen	78.606/87.340 (90%)	8 734	4 693	1 388	1 444	1 211
32416 Oppimisen ja ohjauksen paikkaussarja	9.11.2022-31.7.2024 Valtion erityisavustus lukiokoulutuksen järjestäjille koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi.	27.618/29.072 (95%)	1 454	1 454			
32389 Perusopetuksen ilmasto- ja kestävyyskasvatus	27.9.2022-31.5.2024 Hankkeen tavoite on lisätä koulun ja oppilaiden sekä henkilökunnan tietoisuutta kestävästä kehityksestä sekä monipuolistaa oppimisympäristöä.	54.899/61.000 (90 %)	6 101	4 759	1 342		
Yhteensä			136 896	102 069	25 174	8 443	1 211

3.6 Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi

Maaseututoimen strategiset tavoitteet vuodelle 2023

1. Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä
2. Koulutustilaisuuksien määrä
3. Maaseudun kehittämiseen liittyvien kontaktien ja tilaisuuksien määrä.

3.6.1 Maaseutupalvelut

3.6.1.1 Hallinto

Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut. Lisäksi maaseutupalvelun hallinto tuottaa yhteistointiasopimuksessa ja johtosäännössä muut määrätyt tai sovitut asiat. Maaseutupalveluiden hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä. Maaseutupalvelut vastaavat maaseutuelinkeinojen hallinnosta ja kehittämisestä siten kuin maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tai muutoin on määrätty.

Toiminnalliset tavoitteet 2023 ja 2024–2027

- Vuoden 2022 aikana Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa tietoa maaseututoimelle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi.
- Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa elinkeinojen kehittämiseen, tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen kuntien strategioiden mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta.

3.6.1.2 Tuki- ja viranomaistehtävät

Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovelluksiin EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin tarkastukset, päätökset, huolehtia maksatuksista ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät sekä ulosotot. Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko-, tukioikeus- ja eläintenpitäjärekestereitä.

Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittavat päätökset.

Tuenhakuun liittyvän koulutuksen, opastuksen ja neuvonnan järjestäminen kuuluu maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtäviin.

Toiminnalliset tavoitteet 2023 ja 2024–2027

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet: perustulotuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristökorvaus) vertailukohtana maksetut / myönnettyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10–20 % tuen määrästä on yleensä keskentilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen takia.

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan uuden ohjelmakauden viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueella järjestetään yksi viljelijöille suunnattu tilaisuus yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Uuden ohjelmakauden koulutusta järjestetään myös omalla henkilöstöllä kaikissa kunnissa paikan päällä. Koulutusta järjestetään tarpeen mukaan teamsilla. Viljelijätukikoulutustilaisuuksia neljä ja Teams-koulutuksia kaksi.

3.6.1.3 Kehittäminen

Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, tilaisuuksin, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan maatalouteen ja pienyritystoimintaan tuotantoinvestointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella. Investoineilla ja kehittämisellä ylläpidetään alueen tuotantoedellytyksiä, nostetaan jalostusastetta ja saadaan aikaan uusia yhteistyöverkostoja. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen, innovaatioiden jalkauttaminen ja ympäristövastuullisuus.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, hankitaan asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia. Maaseutupalveluiden Internet-sivuilla julkaistaan tietoa meneillään olevista hankkeista ja tilaisuuksista.

Toiminnalliset tavoitteet 2023 ja 2024–2027

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään. Asiakaskontaktien määrätavoite on 100 kpl ja tilaisuuksia neljä.

3.6.2 Maaseututoimen talousarviotaulukot

TAULUKKO 52: MAASEUTUTOIMI, YHTEENVETO

JÄRVI-POHJANMAAN MAASEUTUTOIMI

Alajärven kaupunki						
Suurtuote	TP 2021	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (oma arvio, €)	TA 2023 (€)	TA2023 / TA2022 (€)	TA2023 / TA2022 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	25 017	31 069	31 069	32 657	1 589	5,11
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	149 488	168 649	168 649	168 149	-499	-0,30
Maaseutupalvelut kehittäminen	18 005	27 712	22 169	28 253	541	1,95
ALAJÄRVI YHTEENSÄ	192 511	227 429	227 429	229 060	1 631	0,72

Soinin kunta						
Suurtuote	TP 2021	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (oma arvio, €)	TA 2023 (€)	TA2023 / TA2022 (€)	TA2023 / TA2022 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	6 226	7 731	7 731	8 130	399	5,16
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	37 204	41 966	41 966	41 861	-105	-0,25
Maaseutupalvelut kehittäminen	4 481	6 896	5 517	7 034	138	2,00
SOINI YHTEENSÄ	47 911	56 593	56 593	57 025	432	0,76

Vimpelin kunta						
Suurtuote	TP 2021	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (oma arvio, €)	TA 2023 (€)	TA2023 / TA2022 (€)	TA2023 / TA2022 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	6 219	7 717	7 717	8 072	354	4,59
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	37 159	41 891	41 891	41 559	-331	-0,79
Maaseutupalvelut kehittäminen	4 476	6 883	5 507	6 983	100	1,45
VIMPELI YHTEENSÄ	47 854	56 491	56 491	56 614	123	0,22

Maaseututoimi/Yhteensä	288 276	340 514	340 514	342 699	2 185	0,64
-------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	--------------	-------------

TAULUKKO 53: MAASEUTUPALVELUT, HALLINTO

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut hallinto

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseututoimenjohtaja Jukka Kuoppala

	TP 2021	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (oma arvio, €)	TA 2023 (€)	TA2023 / TA2022 (€)	TA2023 / TA2022 (%)
Suurtuote						
Sitovat tavoitteet:						
Tulot	212	0	0	0	0	0,00
Menot	25 229	31 069	31 069	32 657	1 589	5,11
Netto	25 017	31 069	31 069	32 657	1 589	5,11

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut ja tekee muut yhteistoimintasopimuksessa ja johtosäännössä määrätyt asiat. Hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä. Maaseutupalvelut vastaa maaseutuelinkeinojen hallinnosta ja kehittämisestä siten kuin maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tai muutoin määrätty.

Vuoden 2023 maaseutupalvelujen hallinnon kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,84 %, Soini 16,64 % ja Vimpeli 16,52 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa tietoa maaseututoimelle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi. Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen visioiden ja strategioiden jalkauttamisesta.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Hallinnon kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 54: MAASEUTUPALVELUT, TUKI- JA VIRANOMAISTEHTÄVÄT

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseutuasiamies Soile Aarnio

	TP 2021	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (oma arvio, €)	TA 2023 (€)	TA2023 / TA2022 (€)	TA2023 / TA2022 (%)
Suurtuote						
Sitovat tavoitteet:						
Tulot	1 302	0	0	0	0	0,00
Menot	150 790	168 649	168 649	168 149	-499	-0,30
Netto	149 488	168 649	168 649	168 149	-499	-0,30

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovellukseen EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin päätökset, huolehtia maksutuksesta ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät. Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko-, tukioikeus- ja eläintenpitäjärekisteriä. Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittaessa päätöksiä.

Vuoden 2023 maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävien kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,84 %, Soini 16,64 % ja Vimpeli 16,52 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueen viljelijöille suunnattu tilaisuus järjestetään yksi yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa.

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet perus- ja viherryttämistuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristötuki) vertailukohtana maksetut / myönnettyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10 – 20 % tuen määrästä on yleensä kesken tilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen johdosta.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Tuki- ja viranomaistehtävien kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 55: MAASEUTUPALVELUT, KEHITTÄMINEN

Palvelu: Maaseutupalvelut kehittäminen

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseututoimenjohtaja Jukka Kuoppala

			Ennuste TP 2022 (oma arvio, €)	TA 2023 (€)	TA2023 / TA2022 (€)	TA2023 / TA2022 (%)
Suurtuote	TP 2021	TA 2022 (€)				
Sitovat tavoitteet:						
Tulot	157	0	0	0	0	0,00
Menot	18 162	27 712	27 712	28 253	541	1,95
Netto	18 005	27 712	27 712	28 253	541	1,95

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan tuotantoinvestointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella tuotantotason säilyttämiseksi (pelto ja kotieläin). Maaseudun pienyritystoiminnan kehittämistoimilla pyritään myös saamaan aikaan investointeja sekä samalla nostamaan tuotannon jalostusastetta. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen ja innovaatioiden jalkauttaminen. Palvelut käsittävät rahoituslähteiden selvittämisen investointeihin, avustamisen laskelmissa sekä muiden selvitysten tekemisen.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, hankitaan asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia.

Vuoden 2023 maaseutupalvelujen kehittämisen kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,84 %, Soini 16,64 % ja Vimpeli 16,52 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään. Asiakaskontaktien määrätavoite on 100 kpl ja tilaisuuksia neljä.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Kehittämisen kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

3.7 Alajärven tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia teknisen toimialan palvelujen tuottamisesta. Palveluihin kuuluvat yhdyskuntasuunnittelu, yleiset alueet, vesihuoltolaitokset, rakennus- ja ympäristöpalvelut viranomaispalveluina sekä tila-, puhdistus- ja ravitsemispalvelu tukipalveluina.

Lisäksi lautakunnan tehtävänä on vastata investointien suunnittelusta, rakentamisesta ja rakennuttamisesta annettujen määrärahojen puitteissa.

Tekninen hallinto käsittää normaalit palvelujen tuottamiseen tarvittavat kustannukset mm. henkilökulut sivukuluineen, toimistotarvikkeet, matkakulut, tilitoimisto- ja ICT-palvelut sekä kalusto. Tekninen hallinto sisältää myös teknisen lautakunnan kokouskulut. Teknisen hallinnon kustannukset jaetaan tasan kullekin seitsemälle sektorille.

Tulevaisuuden visio ja strategia

Lautakunta pyrkii omalta osaltaan luomaan kuntalaisille viihtyisää ja turvallista työ- ja elinympäristöä sekä mahdollisimman hyvät edellytykset elinkeinoelämälle Alajärven kaupungin uuden strategian mukaisesti.

Keskeiset muutokset toiminnassa vuonna 2023

- Soten aiheuttamat muutokset teknisen toimen osalta
- Uusien mahdollisten tuulivoimahankkeiden tuomat kaavoitusprosessit
- Rakenteilla olevien tuulivoimaloiden rakentamisesta aiheutuvat viranomaistyöt
- Keskustan osayleiskaavan jakaminen kahdeksi eri kaavaksi kaavoitusprosessin nopeuttamiseksi
- Kaupungin omistamien maa- ja vesialueiden virkistyskäytön mahdollistaminen.

Lautakunta yhteensä

TAULUKKO 56: LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TA 2022 / TA 2023 (€)	TA 2022 / TA 2023 (%)	TA 2023 / Ennuste TP 2022 (%)
Yhdyskuntasuunnittelu	-259 849	-350 745	-224 676	-377 532	-26 787	7,6	168,0
Yleiset alueet	-2 695 171	-2 463 394	-2 887 817	-2 952 381	-488 987	19,9	102,2
Vesihuoltolaitokset	-30 964	-58 702	-95 125	-41 459	17 243	-29,4	43,6
Rakennus ja Ympäristö	-77 696	-165 264	-186 219	-511 395	-346 131	209,4	274,6
Yhteensä	-3 063 680	-3 038 105	-3 393 837	-3 882 767	-844 662	27,8	114,4

TAULUKKO 57: TEKNINEN HALLINTO

Talousarvio 2023

Alajärven kaupunki

Toimiala: Tekninen hallinto

Vastuuviranhaltija: Jouni Hänninen

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TA 2022 / TA 2023 (€)	TA 2022 / TA 2023 (%)	TA 2023 / Ennuste TP 2022 (%)
Hallinto/lautakunta							
Tuotot	178 054	173 829	194 719	260 753	86 924	50,0	133,9
Kulut	178 054	173 829	194 719	260 753	86 924	50,0	133,9
Netto	0	0	0	0	0		0,0

Teknisen lautakunnan toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1.Toiminnan järjestäminen mahdollisimman energiatehokkaasti.	Varautuminen energian toimituskatkoksiin.	Varautuminen
Teknisen lautakunnan taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Tilapalvelun kustannusten pienentäminen	Myydellä/purkamalla turhia kiinteistöjä	Myydyt ja puretut kiinteistöt kpl.
2. Energian säästötoimenpiteet eri sektoreilla	Siirtyminen energiatehokkaisiin järjestelmiin. Kiinteistöjen käyttäjille annetaan ohjeistus energian säästötoimenpiteiksi.	Energian kulutus.

3.7.1 Viranomaispalvelut

3.7.1.1 Yhdyskuntasuunnittelu

Yhdyskuntasuunnittelussa maankäytön suunnittelun avulla valmistautetaan tulevaisuuden yhdyskunnan tarpeisiin. Ajatuksena on kaupungin vetovoimaisuuden lisääminen, elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantaminen, asukkaiden ja toimijoiden osallistaminen, asumisen ja eri muotojen kehittäminen ja ilmastomuutoksen haasteisiin vastaaminen alueiden käytössä. Yhdyskuntasuunnittelu käsittää hallinnon lisäksi kaavoituksen sekä mittauksen ja kartaston.

Maankäytön suunnittelu on yhdyskunnan tulevaisuuden suunnittelua, viranomaisyhteistyötä sekä kuntalaisten ja yritysten osallistamista yleis- ja asemakaavoitukseen. Yleis- ja asemakaavoitus sekä näitä edeltävät alueiden käytön suunnitelmat ja rakennemallit sekä yleissuunnittelu tehdään kaupungin toimesta pääasiassa kilpailuttamalla. Joskus asemakaavan ulkopuolisilla alueilla rakennushanke vaatii suunnittelutarveratkaisun, joita on vuosittain 5–10 kpl, joista aina yksi vastaa työmäärältään kaavamutosta. Asemakaavoista poikkeamista haetaan vuosittain noin 5 kpl.

Riittävä raakamaan varanto on edellytys yhdyskuntasuunnittelulle taajamarakenteen toimivuuden, taloudellisuuden ja viihtyisyyden sekä virkistykseen kehittämiseksi. Maankäytön keskeisenä tavoitteena on taajamarakenteen tiivistäminen, hiilijalanjäljen vähentäminen, ekologinen kestävyys ja viihtyisyyden paraneminen. Tämä edellyttää jatkuvaa asemakaavojen uudistamista. Asemakaavan vahvistuttua kaupunki myy tontit.

Asemakaavan pohjalle vaaditaan pohjakartta, jota pidetään ajan tasalla mittauksin ja suuremmat alueet ilmakuvataan tai laserkeilataan. Kaavat ja uudet rakennusten paikat merkitään maastoon. Virallisen asemakaavakartan ja yleiskaavakartan lisäksi ylläpidetään asemakaavayhdistelmää, osoite- ja opaskarttoja sekä poikkeamis- ja suunnittelutarveluparekisteriä. Maanmittauslaitos hoitaa kiinteistörekisteriä ja tekee maanmittaustoimitukset. Yhdyskuntasuunnittelun tulosalueesta vastaa kaavoituspäällikkö (1). Lisäksi yhdyskuntasuunnittelussa työskentelee maanmittausteknikko (1) ja määräaikaisen toimistosihteerin (0,4) työpanosta hankintaan sisäisenä ostopalveluna ja se ei ole pysyvä käytäntö. Maanmittausteknikon palveluita myydään naapurikuntiin päivä viikossa.

Yhdyskuntasuunnittelun toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Riittävä raakamaan hankinta ja sen jalostaminen myytäviksi tonteiksi	Raakamaata hankintaa keskeisiltä alueilta mm. teollisuusalueen laajentamiseen Tupasaaren alueelta	Tupasaaren alueen maanhankinta ja alueen asemakaavoituksen luonnos

2. Keskustan osayleiskaavan saattaminen eteenpäin	Kaavan valmistelu luonnosvaiheesta ehdotusvaiheeseen	Luonnosvaiheen vastineiden käsittely ja kaavaehdotusvaihe
Yhdyskuntasuunnittelun taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Monipuolinen tonttitarjonta	Riittävä raakamaan hankinta ja jalostaminen myytäviksi rakennuspaikoiksi	Osavuosiraportit / taloudellinen seuranta
2. KEKO-kaavoituksen ekolaskuri	KEKO-laskurin käyttöönotto	Kokonaiskotehokkuus

TAULUKKO 58: YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (€)	TA 2023(€)	TA 2022 / TA 2023 (€)	TA 2022 / TA 2023 (%)	TA 2023 / Ennuste TP 2022 (%)
Hallinto							
Tuotot	6 075	450	807	6 000	5 550	1 233,3	743,80
Kulut	179 367	190 595	182 015	220 678	30 083	15,8	121,24
Netto	-173 292	-190 145	-181 208	-214 678	-24 533	12,9	118,47
Kaavoitus							
Tuotot	316	15 000	42	18 000	3 000	20,0	42 993,63
Kulut	70 893	157 600	23 388	162 154	4 554	2,9	693,31
Netto	-70 577	-142 600	-23 346	-144 154	-1 554	1,1	617,46
Mittaus ja kartasto							
Tuotot	856	0	262	1 000	1 000		382,03
Kulut	13 755	18 000	20 384	19 700	1 700	9,4	96,65
Poistot	3 081	0	0	0	0		
Netto	-15 980	-18 000	-20 122	-18 700	-700	3,9	92,93
Yhteensä							
Tuotot	7 247	15 450	1 110	25 000	9 550	61,8	2 251,66
Kulut	264 015	366 195	225 787	402 532	36 337	9,9	178,28
Poistot	3 081	0	0	0	0		
Netto	-259 849	-350 745	-224 676	-377 532	-26 787	7,6	168,03

3.7.1.2 Yleiset alueet

Yleiset alueet käsittävät liikenneväylät (kaava- ja yksityistiet, katuvalaistus, liikennemerkit ja opasteet), ulkoliikuntapaikat, puistoalueet, uimarannat, leikkikentät, maa- ja metsätilat, sekä muut yleiset alueet kuten venesatamat, torin, kaatopaikan ja peruskuivatuksen.

Liikenneväylien ylläpitoon kuuluu huolehtiminen kaava- ja yksityisteiden päällysteiden ja rakenteiden kunnosta, lumen aurauksesta, liukkaiden- ja pölyntorjunnasta, katuvalaistuksesta, sekä liikennemerkeistä. Hoidettavia kaavateitä on 68,4 km ja yksityisteitä 157 km. Hoidettavia

kevyen liikenteen väyliä on 27,1 km ja kiertoliittymiä 4 kpl. Lehtimäen alueen yksityisteiden tiehoitokunnille on varattuna vuosittain 58.000 euroa avustuskuluihin.

Tieverkoston koneelliset kunnossapitotyöt hoidetaan pääasiassa ulkopuolisten urakoitsijoiden toimesta. Alajärven kaupungilla on esimerkiksi tieverkoston lumenauraukseen sopimussuhteessa 15 kpl traktoreita ja yksi pyöräkone. Kaupungilla on myös oma tienhoitovarustuksella oleva kuorma-auto, jolla hoidetaan auroksia ja hiekoituksia. Alajärventien, Soinintien, Kurejoentien ja Vanhantien asemakaavan mukaiset osuudet kuuluvat kaupungin ylläpidon piiriin. Näihin osuuksille ostetaan talvihoito Destia Oy:ltä.

Lisäksi huolehditaan puistoalueiden, uimarantojen, yleisien leikkikenttien, sekä muiden yleisten alueiden turvallisuudesta, siisteydestä ja viihtyisyydestä. Yleisiä uimarantoja on yhteensä 11 kpl, ylläpidettäviä leikkikenttiä kaupungilla on kaikkiaan 27 kpl, joista 14 kpl koulujen ja päiväkotien pihalla.

Metsätilojen hoito- ja hakkuutyöt tehdään yhteistyössä Suomenselän Metsänhoitoyhdistyksen kanssa.

Ulkoliikuntapaikkojen hoito käsittää Alajärven ja Lehtimäen alueen urheilukentät, jääalueet, kuntoradat ja pienkentät. Ulkoliikuntapaikkojen hoidolla pyritään järjestämään hyvät ja turvalliset olosuhteet erilaisille liikuntamuodoille.

Yleisten alueiden vastuviranhaltijana toimii kuntatekniikan päällikkö, 1 hlö. Vakituista henkilöstöä liikenneväylien ylläpidossa on ammattimiehiä 2 hlöä. Puistojen puolella puutarhuri, 1 hlö. Ulkoliikuntapaikoilla liikuntapaikkavastaava, 0,5 hlö ja liikuntapaikkojen hoitaja, 3 hlöä. Puistojen, viheralueiden ja ulkoliikuntapaikkojen henkilöstömäärä on kesäkaudella huomattavasti normaalia suurempi kausityöläisistä johtuen.

Yleisten alueiden toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Katu- ja tieverkoston kunnossapito ja turvallisuus	Katu- ja tieverkoston kunnossapitotehtävien ajoitus (Aurus / Hiekoitus)	Liukastumistapauksien määrä
2. Viihtyisät yleiset alueet	Liikuntapaikkojen, uimarantojen ja puistojen kunnossapitotyöt	Liikuntapalvelujen asiakastyytyväisyys. Uimarantojen, puistojen ja yleisten alueiden siisteys ja asiakastyytyväisyys

Yleisten alueiden taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Kustannustehokkaat hoitotavat	Hoitotapojen kustannustehokkuuden tarkastelu.	Osavuosisraportit / taloudellinen seuranta
2. Katuverkoston ennakoivat peruskorjaukset	Katuverkon korjausohjelman noudattaminen ja korjausvelan pienentäminen (katuverkon inventointi ja korjausohjelma tehty vuonna 2020)	Katualueiden peruskorjauksien toteutuminen vuosittain

TAULUKKO 59: YLEISET ALUEET

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TA 2022 / TA 2023 (€)	TA 2022 / TA 2023 (%)	TA 2023 / Ennuste TP 2022 (%)
Kaavatiet							
Tuotot	792	0	3 911	0	0		0,0
Kulut	436 466	382 133	488 452	451 826	69 693	18,2	92,5
Poistot	878 764	842 600	824 125	869 857	27 257	3,2	105,5
Netto	-1 314 438	-1 224 733	-1 308 666	-1 321 683	-96 950	7,9	101,0
Yksityistiet							
Tuotot	500	0	48	0	0		0,0
Kulut	604 373	577 790	685 447	734 270	156 480	27,1	107,1
Poistot	27 419	28 860	25 527	11 652	-17 208	-59,6	45,6
Netto	-631 292	-606 650	-710 926	-745 922	-139 272	23,0	104,9
Valaistus							
Tuotot	649	0	0	0	0		
Kulut	81 061	92 414	58 100	95 940	3 526	3,8	165,1
Netto	-80 412	-92 414	-58 100	-95 940	-3 526	3,8	165,1
Puistoalueet							
Tuotot	1 116	0	3 890	0	0		0,0
Kulut	180 096	125 942	219 698	145 793	19 851	15,8	66,4
Poistot	31 471	33 809	33 833	41 058	7 249	21,4	121,4
Netto	-210 451	-159 751	-249 642	-186 851	-27 100	17,0	74,8
Maa- ja metsätilat							
Tuotot	165 383	200 750	131 382	150 000	-50 750	-25,3	114,2
Kulut	112 606	77 950	44 776	76 865	-1 085	-1,4	171,7
Netto	52 777	122 800	86 606	73 135	-49 665	-40,4	84,4
Muut yleiset alueet							
Tuotot	12 329	4 350	5 887	4 350	0	0,0	73,9
Kulut	19 762	34 774	70 084	36 095	1 321	3,8	51,5
Poistot	24 599	31 803	20 896	100 680	68 877	216,6	481,8
Netto	-32 032	-62 227	-85 093	-132 425	-70 198	112,8	155,6
Liikuntapaikkojen hoito							
Tuotot	168	1125	15	1125	0	0,0	7 420,8
Kulut	373 583	356 221	411 206	415 042	58 821	16,5	100,9
Poistot	105 908	85 323	150 804	128 778	43 455	50,9	85,4
Netto	-479 323	-440 419	-561 995	-542 695	-102 276	23,2	96,6
Yhteensä							
Tuotot	180 937	206 225	145 134	155 475	-50 750	-24,6	107,1
Kulut	1 807 947	1 647 224	1 977 765	1 955 831	308 607	18,7	98,9
Poistot	1 068 161	1 022 395	1 055 186	1 152 025	129 630	12,7	109,2
Netto	-2 695 171	-2 463 394	-2 887 817	-2 952 381	-488 987	19,9	102,2

3.7.1.3 Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos vastaa kaupungin omistamien vesi- ja viemärlaitoksen toiminnasta, verkoston rakentamisesta sekä kunnossapidosta. Vesilaitos vastaa laadukkaan käyttöveden toimittamisesta asiakkaille. Viemärlaitos huolehtii vastaanotetun jäteveden puhdistusprosessista ympäristölupaehtojen mukaisesti.

Vedenottamot sijaitsevat Porasharjussa, Kilpaharjulla, Kangasharjulla ja Multavaarussa. Vesijohtoverkosta on yhteensä noin 230 kilometriä. Jätevesipuhdistamoita on kaksi kappaletta (Alajärvi ja Lehtimäki), viemäriverkosta on noin 113 kilometriä.

Vesihuoltolaitoksen vastuuviranhaltijana toimii kuntatekniikan päällikkö 1 hlö. Vakituista henkilöstöä vesilaitoksella on yhteensä 3 hlöä. (2 hlöä Alajärvellä ja 1 hlö Lehtimäellä).

Vesihuoltolaitoksen toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Laadukas vesihuolto	Käyttöveden laatu vastaa vaatimuksia Jäteveden puhdistus vastaa lupaehtoja	Oma-valvonta ja valvontaohjelma
2. Palvelutarvetta vastaava verkosto	Vesi- ja viemärlaitoksen toiminta-alueen ja vedenjakelualueen määrittäminen 2022–2023	Toiminta-alueen määrittämisen valmistuminen
Vesihuoltolaitoksen taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Kustannustehokkaat vesihuoltopalvelut	Ennakoidut investoinnit verkostoon ja puhdistamoon. Tulevaisuuden tarpeiden huomiointi.	Osavuosisiraportit / taloudellinen seuranta
2. Viemäriverkon vuotovesimäärien vähentäminen	Verkoston kartoitus ja vuotovesien korjaus	Vuotoveden määrä

TAULUKKO 60: VESIHUOLTO

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TA 2022 / TA 2023 (€)	TA 2022 / TA 2023 (%)	TA 2023 / Ennuste TP 2022 (%)
Vesilaitos Alajärvi							
Tuotot	373 822	370 000	312 313	351 937	-18 063	-4,9	112,7
Kulut	169 472	164 459	181 127	175 124	10 665	6,5	96,7
Poistot	93 441	95 071	99 056	104 103	9 032	9,5	105,1
Netto	110 909	110 470	32 130	72 710	-37 760	-34,2	226,3
Vesilaitos, Lehtimäki							
Tuotot	165 410	159 560	141 108	152 748	-6 812	-4,3	108,2
Kulut	113 864	120 767	123 509	111 929	-8 838	-7,3	90,6
Poistot	31 759	36 267	26 941	25 095	-11 172	-30,8	93,1
Netto	19 787	2 526	-9 342	15 724	13 198	522,5	-168,3
Viemärlaitos, Alajärvi							
Tuotot	670 059	689 000	689 846	670 200	-18 800	-2,7	97,2
Kulut	375 482	378 908	365 581	376 448	-2 460	-0,6	103,0
Poistot	289 922	264 128	262 191	245 564	-18 564	-7,0	93,7
Netto	4 655	45 964	62 074	48 188	2 224	4,8	77,6
Viemärlaitos Lehtimäki							
Tuotot	133 466	100 375	96 195	109 800	9 425	9,4	114,1
Kulut	143 600	140 699	120 872	137 491	-3 208	-2,3	113,7
Poistot	33 971	55 128	33 100	28 180	-26 948	-48,9	85,1
Netto	-44 105	-95 452	-57 777	-55 871	39 581	-41,5	96,7
Yhteensä							
Tuotot	1 342 757	1 318 935	1 239 462	1 284 685	-34 250	-2,6	103,6
Kulut	802 418	804 833	791 089	800 992	-3 841	-0,5	101,3
Poistot	449 093	450 594	421 289	402 942	-47 652	-10,6	95,6
Korvaus perus-/jäännöspääom	122 210	122 210	122 210	122 210	0	0,0	100,0
Netto	-30 964	-58 702	-95 125	-41 459	17 243	-29,4	43,6

3.7.1.4 Rakennusvalvonta

Rakennusvalvontaviranomaisena toimii tekninen lautakunta.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä, valvoa kaavojen noudattamista sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään.

Henkilöstön määrä rakennusvalvonnassa Alajärvellä on kaksi, rakennus-tarkastaja ja toimistos sihteeri.

Rakennusvalvonnan toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Luvanhakijoiden ja yhteistyökumppaneiden toimintatapojen yhtenäistäminen	Tietoiskun järjestäminen suunnittelijoille/luvanhakijoille	1 tilaisuus
2. Digitalisointi rakennusvalvonnassa	Rakennusvalvonnan hakemukset käsitellään sähköisesti <ul style="list-style-type: none"> - sähköinen Lupapiste.fi palvelu, joka nopeuttaa ja selkeyttää asiakaspalvelua rakennusvalvonnassa Nettisivujen kehittäminen ja päivittäminen	Omaseuranta, %-osuus hakemuksista
Rakennusvalvonnan taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1 Keskeneräisten ja luvattomien rakennusten kartoitus	Keskeneräisen rakennuskannan läpikäyminen ja lupien hakemiseen velvoittaminen määräaikaan mennessä Vanhentuneiden lupien selvitys	Kiinteistövero Lupamaksut

3.7.1.5 Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojeluviranomaisena toimii tekninen lautakunta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävänsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edun valvojana. Tässä tehtävässään se toimii erityislainsäädännön perusteella itsenäisessä ja riippumattomassa asemassa.

Henkilöstön määrä ympäristönhuollossa on 0,5 hlöä. Ostopalvelu ympäristönsuojelusihteerin palveluista Vimpelin kunnan kanssa on päättynyt 31.3.2022. Kaupungin oma ympäristönsuojelusihteerin (50 %) on työskennellyt teknisessä toimessa 1.4.2022 alkaen, joka toimii myös jätelautakunnan sihteerinä (50 %).

Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuolto

Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuollon palvelut on ostettu Seinäjoen kaupungin hallinnoimalta ympäristöterveydenhuollon yhteistointialueelta vuodesta 2011 alkaen ja niiden hankintaa jatketaan päivitettyllä sopimuksella 1.1.2023 alkaen, jonka on hyväksynyt Alajärven

kaupunginhallitus. Yhteistoiminta-alueen palvelutaso perustuu valtakunnallisissa valvontaohjelmissa esitettyihin palvelutasomäärittelyihin tuottaen yleisen terveysturvallisuuden, peruseläinlääkinnän ja ympärivuorokautisen kiireellisen eläinlääkäripäivystyksen.

Ympäristöterveydenhuollon tavoitteena on ylläpitää ja edistää väestön terveyttä sekä ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai haittaa ihmisten terveydelle ja elinympäristölle. Ympäristöterveydenhuollon vastuualueelle kuuluvat yleinen terveysturvallisuus, eläinlääkintähuolto ja eläinsuojelu. Yleinen terveysturvallisuus käsittää elintarvike-, terveydensuojelu-, kuluttajaturvallisuus- ja tupakkavalvonnan.

Ympäristönsuojelun toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Aloituskokousten pitäminen maa-ainestenottoluvan saaneille	Jokaisen luvan myöntämisen jälkeen sovitaan yrittäjän kanssa yhteinen aloituskokous	Omaseuranta
Ympäristönsuojelun taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
2. Nykyisen lainsäädännön mukaiset paikalliset määräykset	Ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen	Mahdollistetaan toiminta paikallisin määräyksin ilman päätöksen tekoa Ympäristönsuojelumääräykset päivitetty

TAULUKKO 61: RAKENNUSVALVONTA

Valtuuston tilaus	TP 2021 (€)	TA 2022 (€)	Ennuste TP 2022 (€)	TA 2023 / TA 2022 (€)	TA 2022 / TA 2023 (%)	TA 2023 / Ennuste TP 2022 (%)
Rakennusvalvonta						
Tuotot	200 556	70 450	50 125	70 450	0	140,5
Kulut	192 049	188 881	176 859	200 984	12 103	113,6
Netto	8 507	-118 431	-126 734	-130 534	-12 103	103,0
Ympäristönsuojelu						
Tuotot	0	0	0	4 000	4 000	
Kulut	59 521	46 833	48 871	59 861	13 028	122,5
Netto	-59 521	-46 833	-48 871	-55 861	-9 028	114,3
Ympäristöterveydenhuollon ostopalvelut						
Tuotot				0	0	
Kulut				325 000	325 000	
Netto				-325 000	-325 000	
Tulottavat -hanke						
Tuotot	0	0	0	0	0	
Kulut	0	0	0	0	0	
Netto	0	0	0	0	0	
Menkijärven kunnostus-hanke						
Tuotot	243 646	0	0	0	0	
Kulut	270 328	0	10 614	0	0	0,0
Netto	-7 267	0	-10 614	0	0	0,0
Yhteensä						
Tuotot	444 202	70 450	50 125	74 450	4 000	148,5
Kulut	521 898	235 714	236 344	585 845	350 131	247,9
Netto	-77 696	-165 264	-186 219	-511 395	-346 131	274,6

3.7.2 Tukipalvelut

3.7.2.1 Ravitsemuspalvelut

Ravitsemispalveluyksiköt tuottavat ateriapalveluita sivistystoimelle. Asiakkaina ovat koulut ja päiväkodit sekä niiden henkilökunta.

Lounaita valmistetaan ravitsemispalvelujen yksiköissä n. 1500. Lisäksi valmistetaan aamupaloja, välipaloja ja päivällisiä. Hankintojen osalta kuulumme EPSHP:n sairaanhoitopiiriin hankintarenkaaseen.

Valtion ravitsemistoimikunnan laatimat suositukset ovat pohjana ruokalistasuunnittelulle. Lisäksi kaupungin ravitsemispalveluissa huomioidaan Sydänliiton ohjeistukset aterioiden valmistuksessa.

Sydänliiton suositukset pohjautuvat vahvaan tutkimusnäyttöön. Suositusten taustalla ovat uusimmat pohjoismaiset ravitsemissuosituksset, suomalaiset ravitsemissuosituksset ja sydän potilaiden kohdalla eurooppalaiset ja yhdysvaltalaiset suositukset sekä Käypä-hoito-suositukset.

Ravitsemispalveluiden hallinnon kustannukset jakautuvat toimipaikkojen suoritteiden suhteessa.

Ravitsemispalvelujen kustannuksista 90 % on varattu henkilöstö- ja elintarvikekuluihin. Muuta menot koostuvat koneiden ja laitteiden kunnossapito- ja hankintakuluista, puhdistusaineista ja -tarvikkeista, jätekuljetuksista, tilitoimisto- ja henkilöstöpalveluista, kiinteistökuluista sekä kuljetus- ym. kustannuksista.

Ravitsemispalveluissa työskentelee palvelupäällikkö (0,5) ja yksi (1) ravitsemispalveluesimies, jonka vastuualueeseen kuuluu koulukeskuksen keittiö, Paavolan keittiö, sivukylien koulujen keittiöt ja päiväkotien keittiöt.

Ravitsemispalvelujen henkilökunnan määrä vähenee n. 13 henkilöllä vuoteen 2022 verrattuna.

Ravitsemuspalveluiden toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Ravitsemispalveluissa tavoitteena on 100 % kotimaisuusaste ruoanvalmistuksessa käytettävien elintarvikkeiden, kuten lihan- ja lihavalmistusten, maidon- ja maitotaloustuotteiden sekä leipomotuotteiden osalta. Muista elintarvikkeista aina vaihtoehtona kotimainen tuote.	Hankinnoissa käytetään hankintarenkaan kotimaisia sopimustuotteita. Valitaan tuotteista aina kotimainen vaihtoehto mahdollisuuksien mukaan.	Tilaushistoria.
2. Lähiruoka ravitsemispalveluissa.	Ravitsemispalveluissa järjestetään lähiruokapäiviä ja lisäksi tarjoamme lähiruoasta valmistettuja komponentteja osana päivittäistäateriaa.	Toteutuneet lähiruokapäivät.
Ravitsemuspalveluiden taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Hävikin/lautashävikin vähentäminen.	Lautashävikin mittaaminen. Biojätteeseen päätyvän ruoan punnitseminen.	Ohjelmistosta saatava raportti. Punnitusten kirjaaminen.
2. Energian ja veden kulutuksen minimoiminen.	Laitteiden oikeaoppinen käyttö. Ns. Vedetön siivous.	Välitilinpäätös, toteuman seuranta.

3.7.2.2 Puhdistuspalvelut

Puhdistuspalvelu vastaa kaupungin omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta tilaajan hyväksymän tarjouksen mukaisesti. Puhdistuspalvelun kustannuksista suurin osa muodostuu henkilöstökuluista. Kustannuksiin on varattu kiinteistöjen puhtaanapidossa tarvittavat siivous-,

puhdistus-, suoja- ja hoitoaineet sekä siivousvälineet ja pehmopaperit (WC- ja käsipyyhepaperit). Hankinnoissa teemme yhteistyötä EPSHP:n hankintarenkaan kanssa.

Puhdistuspalvelun hallinto on jaettu eri hallintokunnille puhdistuspalveluissa työskentelevien henkilömäärän mukaan.

Puhdistuspalveluista vastaa palvelupäällikkö (0,5) sekä yksi (1) puhdistuspalveluohjaaja, jonka työstä 0,8 on esimiestyötä ja 0,2 laitoshuoltajan työtä.

Laitoshuoltajien kokonaismäärä vähenee n. 15 henkilöä vuoteen 2022 verrattuna.

Puhdistuspalveluiden toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Siistit, sisäilmaltaan mahdollisimman puhtaat ja viihtyisät tilat.	Kohteeseen sopiva, tarkoituksen mukainen ja oikea-aikainen siivous.	Asiakastytyväisyyden mittaaminen.
Puhdistuspalveluiden taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Kustannustehokas siivous.	Oikea-aikainen siivous, tyhjäkäynnin välttäminen mm. työlitasuunnittelun avulla.	Välitilinpäätös, toteuman seuranta.

3.7.2.3 Tilapalvelut

Tilapalvelun tehtävänä on kaupungin omistamien kiinteistöjen hoito- ja kunnossapitotehtävät. Tilapalvelu vastaa myös kiinteistöjen peruskorjauksista ja osallistuu uudisrakentamisen valmisteluun ja rakennuttamiseen.

Toiminta käsittää kiinteistöhuollon / vahtimestari palvelut. Huoltotöihin kuuluu rakennusten kunnossapitotehtävät, koneiden ja laitteiden korjaus- ja huoltotyöt. Kiinteistöjen lämmitys-, sähkö-, vesi- ja jätevesikulut. Ostopalveluna sähkö- ja automaatiotyöt, lvi-työt, nuohoustyöt (hormit, ilmanvaihtokanavat), hissihuollot, nosto-ovihuollot, paloilmotus- ja sammutusjärjestelmien tarkastukset ja huollot yms.

Kiinteistöjen alueiden kunnossapitotehtävät, lumien auraukset, hiekotukset, jätehuolto, nurmialueiden ja istutusten hoito, kenttien, pihakalusteiden ja leikkivälineiden hoito ja korjaukset.

Tilapalvelu on tukipalvelu, joka myi palvelut muille hallintokunnille. Palvelun hinnoittelu perusteena ovat pitkälti aiempien vuosien toteutuneet kustannukset, joihin tehdään tarvittaessa indeksitarkistuksia ja huomioidaan lämpö- ja sähköenergioiden yms. päivän hinnat. Lisäksi vuosittain varataan kunnostusrahoja tarpeen mukaan kunnostus ja peruskorjaustöihin. Kunnossapitoa ja peruskorjausta toteutetaan suunnitelmallisesti kiinteistökohtaisesti laadittujen PTS-suunnitelmien mukaan.

Kiinteistöhuoltoon on otettu käyttöön 2018 sähköinen huoltokirjaohjelmisto, joka sisältää toimintoina kiinteistökohtaiset huoltokirjat ja kiinteistöjen käyttäjien palvelupyynnöt. Palvelupyynnöissä eritellään kiinteistöhuoltopalveluun liittyvät ja ns. vahtimestaripalveluun liittyvät pyynnöt.

Kiinteistöhuoltoon on myös otettu käyttöön 2019 fiksuvesi etäseuranta-palvelu. Palvelu analysoi vedenkulutuksen muutoksia ja tekee kulutuspoikkeamisista hälytykset välittömästi. Seurannan piirissä on tällä hetkellä 12 suurinta kiinteistöä.

Vuoden 2023 alusta kuntien omistuksessa olevat perusterveydenhuollon, erikoissairaalahoitoon sekä sosiaali- ja pelastustoimen tilat siirtyvät vuokrasopimuksella hyvinvointialueiden hallintaan. Muutos tuo joitakin muutoksia kiinteistöjen ylläpitoon. Ylläpidon vastuujakotaulukot tulevat vuokrasopimuksen liitteeksi. Vastuujakotaulukoissa kuvataan vuokrasopimusta tarkemmin ylläpitotehtävien sekä rakennusten, varusteiden ja ominaisuuksien perustamisen, ylläpidon ja uusimisen vastuiden jakaantumista osapuolten kesken. Kiinteistöhuollon henkilöstö jää kaupungin palvelukseen.

Tilapalveluiden toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Energiakulutuksen vähentäminen.	Kiinteistöautomaation uusimista ja säätöjen tarkistaminen. Tyhjillään olevien rakennusten lämpötilojen laskeminen tai lämmityksen kokonaan lopettaminen.	Kulutusvertailu edellisiin vuosiin. Säästöt lämmitettävää rakennus m3 kohden.
2. Kiinteistöjen hyvä käyttöaste.	Kaupungille tarpeettomista rakennuksista/tiloista luopuminen.	Kulujen säästö. Mahdolliset myyntitulot.

Tilapalveluiden taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1.Kulujen nousun hillitseminen.	Hankintojen ja toiminnan kehittämisen.	Kustannus vaikutus.

4 INVESTOINTISUUNNITELMA

Alajärven kaupunki on viime vuosina voimakkaasti panostanut investoinneissa peruspalveluiden ja vapaa-aikapalveluiden sektoreille.

Investointien omahankintamenot vuodelle 2023 ovat 3,84 M€, ja nousua vuoden 2022 talousarvion mukaisiin investointeihin 0,3 M€.

Viime vuosien vilkas rakentaminen ei jatku yhtä kiivaana edellisvuosiin verrattuna, mutta kaupungin kiinteistö ja verkosto-omaisuus tarvitsee vuosittain lähes 3 M€ korvausinvestointeja. Koska suunnitelmavuosille investointien yksityiskohtaista kohdentamista ei ole käytettävissä, investointisuunnitelma vuodelle on tältä osin suuntaa antava.

Kiinteistöjen peruskorjausmenoihin varaudutaan n. 321 t€:lla. Kohteet ovat pääosin vuosihuoltoa. Suurimmat yksittäiset kohteet ovat Asumis- palveluyksikkö Kultakämmen 60 t€ ja Koulukeskus 55 t€

Yleisten alueiden nettomenot ovat yhteensä 1,71 M€. Kaavateihin varataan 1,15 M€, ulko- ja urheilualueisiin 438 t€ ja puistoihin ja uimarantoihin 85 t€.

Vesihuoltolaitoksen (vesi ja viemärlaitos) nettomenot ovat 1,25 M€ sisältäen perusinfran kunnossapitoa.

Poistot arvioidaan kasvavan vuoden 2023 tasosta (3,932 M€) vuonna (024 4,03 M€:oon) ja laskee vuonna 2025 (3,873 M€:oon)

Vuosien 2018–2023 investointien omahankintamenojen keskiarvo on noin 5,3 miljoonaa euroa ja poistojen määrä on n. 3,6 miljoonaa euroa/vuosi.

Suunnitelmavuosien investointien nettomenot vuodelle 2024 ovat 8,4 M€ ja vuodelle 2025 6,1 M€. Investointisuunnitelma kohteittain on seuraavilla sivuilla.

TAULUKKO 62: INVESTOINTISUUNNITELMA 2023–2025

INVESTOINNIT	TA2022	TA2023	TS2024	TS 2025
KAUPUNGINHALLITUS				
Muut pitkävaikutteiset menot				
Haapavainiontien silta				
Siltarumpujen uusinta ja kaiteiden rakentaminen			40 000	Siirtoesitys 2023-> 2024
Koskeniskan- ja Viitasarentien peruskorjaus	15 000			
Liikennekiinteistö. Ent matkahuolto				
Muutos nuorisotiloiksi	130 000			
Mertapurontien silta				
Siltarumpujen uusinta ja kaiteiden rakentaminen			130 000	Siirtoesitys 2023->2024
Valtionapuehto 50%			-65 000	
Myllypuron silta (Hämeenjoki)				
Siltarumpujen uusinta ja kaiteiden rakentaminen		150 000		
Valtionapuehto 2022 50% Ei valtionapuehtoa vuosina 2023,2024 ja 2025		-75 000		
Pirkkalanlahden kunnostukseen, jätkikunnostukseen sekä toimenpiteisiin järven kunnan parantamiseksi.	500 000	80 000	15 000	15 000 Vesikasvillisuuden niitto
Valtionapuehto 20 %	-100 000			
Pitkäsien yksityistien peruskorjaus Suunnittelumääräraha v. 2020. Toteutus v. 2021	20 000			
Hankkeeseen saadaan valtionavustusta 50%	-10 000			
Siiriläntien silta	100 000			
Siltarumpujen uusinta ja kaiteiden rakentaminen	-50 000			
Valtionapuehto 50%				
Vehkalampi - Karstaperäntie Perusparannuksen loppuun saattaminen ELY:n osuus hankkeesta 120.000 euroa		70 000		
Kiinteä omaisuus / maa- ja vesialueet				
Maa-alueiden osto / haltuunottokorvaukset / lunastukset	100 000	100 000	100 000	100 000
Kaupunginhallitus menot yht:	865 000	400 000	285 000	115 000
Kaupunginhallitus tulot yht	-160 000	-75 000	-65 000	0
KAUPUNGINHALLITUS NETTO:	705 000	325 000	220 000	115 000
PERUSTURVA	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus				
Potilastietojärjestelmä LifeCaren versiopäivitys	26 000	0	0	0
Ikäihmisten RÄIsoft-ohjelmisto (jatkuu vuosille 2022 ja 2023)	20 000	0	0	0
Ohjelmistoyrityksen ohjelmistojen työvuosisuunnitteluun (kotipalvelu)	17 000	0	0	0
Perusturva menot yht:	63 000	0	0	0
Perusturva tulot yht:	0	0	0	0
PERUSTURVA NETTO:	63 000	0	0	0
SIVISTYSTOIMI	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus ja Muut pitkävaikutteiset menot				
Alajärven kirjasto/kirjastoauton hankinta yhd. Lapuan kanssa				90 000 Siirtoesitys 2023-> 2025
Alajärven yläkoulu/oppimisympäristön kehittäminen	12 000			
Nuorisotoimen pakettiauto		20 000		
Yläkoulun AVI-tekniikan uusinta		18 000	18 000	18 000
Sivistystoimi menot yht:	12 000	38 000	18 000	108 000
Sivistystoimi tulot yht:	0	0	0	0
SIVISTYSTOIMI NETTO:	12 000	38 000	18 000	108 000
TEKNINEN TOIMI	TA2022	TS2023	TS2024	TS2025
Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus				
Huoltoauton hankinta yleisiin alueisiin (puistot)			20 000	
Auton hankinta vesilaitokselle	15 000			
Auton hankinta sisäliikuntapaikkojen hoitoon	15 000			
Ravitssemispalveluihin auto (Sivystystoimen ateriakuljetukset) (Ei kyimäkuljetukseen)		20 000		
Kiinteistöhuoltoon autot, terveyskeskus, Lehtimäki, keskusvarasto		60 000		
Puhtaanveden varavesisäiliö 10 m3 (varautuminen)		10 000	35 000	
Urheilun alueen traktorin uusinta (Vanhan vaihtohyötys n. 30.000 €)		50 000		
GNSS -mittalaitte kaavoitukseen		20 000		
Latukoneen uusinta (Vanhan vaihtohyötys n. 40.000 €)			200 000	
Traktorihiekkoitin	15 000			
Lehti-imuri, ajettava. Yhteinen kiinteistöjen ja yleisten alueiden kanssa	25 000			
Reunatorstuslaitte	17 000			
Tielana, Lehtimäki	20 000			
Tekninen toimi menot yht:	107 000	160 000	255 000	0
Tekninen toimi tulot yht:	0	0	0	0
TEKNINEN TOIMI NETTO:	107 000	160 000	255 000	0
Uudisrakentaminen	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Paavolan koulu				
Kiinteistön kuntotutkimus, korjaussuunnitelma ja kustannusarvio. Varaus korjauksen toteuttamiseksi v. 2022 ja 2023.		150 000	5 000 000	4 500 000
Uudisrakentaminen menot yht	0	150 000	5 000 000	4 500 000
Uudisrakentaminen tulot yht	0	0	0	0
Uudisrakentaminen netto	0	150 000	5 000 000	4 500 000

Peruskorjaus					
Hoisikon koulu					
Aita järven puolelle		10 000			
Kaupungintalo					
Alvar Aallon tie 1: Koneellinen ilmanvaihto+jäähdytys+suunnittelu 2022	12 000	25 000			
Keskusvarasto					
Ulkorakennuksen muutostyöt kuorma-autotalliksi. (Hiekoitus hallin muutostyöt 2022.)Pihan laajennus 2023	11 000	15 000			
Kirjasto					
Ilock avainjärjestelmä		11 000			
Lehtimäen kirjasto					
Lattian uusiminen, seinäpintojen uusiminen, asiakaspalvelutiskin uusiminen			25 000		
Koulukeskus					
Kiinteistöautomaation uusimista, keittiö, ruokasali, auditorio		30 000			
Lukitusjärjestelmän osittainen muuttaminen Ilock järjestemäksi		11 000			
Pihakentät 2 kpl ja teknomuialue kalusteet ja istutukset ?	60 000				
Yhdistelmäuuni		14 000			
Keittopata 200 l			30 000	30 000	
Uusi ruoan jakelulinjasto, neljä jakolinjaa.	52 000				
Kultakämmen					
Asuinhuoneiden pesutilojen peruskunnostuksen loppuun saattaminen	55 000				
Käytävien alakattorankenteiden uusiminen		60 000			
Ulko-ovien uusiminen					
Sisäpihan ja huoneistosiipien piha-alueiden kunnostus (laatoitukset, istutukset ja	25 000		30 000		
Kunnanvirasto Lehtimäki					
Vesikatteen uusiminen		20 000			
Mäntymäen päiväkot					
Laskettelukummun ja osa pelikentän alueesta pinnoitus teknomuralla	12 000				
Monitoimihalli varastotilan muuttaminen neuvottelutilaksi (hissi ja poistumistiet)	35 000				
Nelimarkka-museo					
Käyttövesiputkiston ja patteriverkoston saneeraus (pts)			30 000		
Ulkoseinien lisäeristys ja pinnoitus ja sadevesijärjestelmän uusiminen			150 000		
Nelimarkka-residenssi					
Restaurointi- ja korjaussuunnitelmien ja selvitysten tekeminen. Aiempiä laajemmin vauriokartoituksen ja kustannusarvion tekeminen.		20 000			
Varaus korjauksen ja restauroinnin toteuttamiselle v. 2024			200 000		
Päiväkot Myllyvainio					
Päiväkotialueen porttien ja aitojen uusiminen noin 220 m	24 000				
Paalijärven koulu					
Keittopata 40 l	12 000				
Maalämpö			50 000		
IV-automaatiikan uusinta		12 000			
Paavolan koulu					
Kiinteistön kuntotutkimus, korjaussuunnitelma ja kustannusarvio. Varaus korjauksen toteuttamiselle v. 2022 ja 2023.	100 000				
Alakylän koulu					
IV-automaatiikan uusiminen		18 000			
Terveystieteiden keskus					
Piha-alueen ja julkisivujen peruskorjaussuunnitelman mukaisten töiden loppuun saattaminen (kivetykset, istutukset, varasto ja iv laitteistojen	40 000				
Uimahalli					
Uima-allasosaston peruskunnostus toimenpiteet (turvallisuus)	30 000				
Valkealampi					
Caravan alueen rakentaminen, portaat päärakennuksesta ranta-alueelle ja rannan kunnostus	35 000				
Sateenkaari					
Keittiön peruskorjaus		30 000			
Alajärven toimintakeskus					
Keittiön peruskorjaus		15 000			
Villa Väinölä					
Vesikatteen ja yläpohjarakenteen uusiminen		30 000			
Peruskorjausmenot yht.	503 000	321 000	515 000	30 000	
Peruskorjaustulot yht.	0	0	0	0	
Peruskorjaus netto	503 000	321 000	515 000	30 000	

INVESTOINNIT

KIINTEISTÖTOIMI MENOT YHT.
KIINTEISTÖTOIMI TULOT YHT.
KIINTEISTÖTOIMI NETTO

	TA2022	TS2023	TS2024	TS2025
KIINTEISTÖTOIMI MENOT YHT.	503 000	471 000	5 515 000	4 530 000
KIINTEISTÖTOIMI TULOT YHT.	0	0	0	0
KIINTEISTÖTOIMI NETTO	503 000	471 000	5 515 000	4 530 000

YLEISET ALUEET	TA2022	TS2023	TS2024	TS2025
Kaava-aiheet				
Asuntoalueiden katujen kunnostus ja pinnoittaminen (vuosittainen määräraha)	75 000	100 000	100 000	100 000
Kaavateiden urapaikkaukset	15 000	15 000	15 000	15 000
Katualueiden haituunotot, vuosittainen määräraha	15 000	20 000	20 000	20 000
Erityiskuja peruskorjaus (lehtimäki)		36 000		
Hurmeentien peruskorjaus ja valaistus Liikenteenmympyrän rakentaminen Hurmeentien risteyskseen (tehtävä yhdessä Hurmeentien kanssa)			550 000	Siirtoesitys 2023-> 2024
Yksityisteiden kuivatuksen parantaminen		20 000		
Soputien peruskorjaus		10 000		
Ikosentie + kv väylä peruskorjaus	38 000			
Joktien peruskorjaus				165 000
Juunikaskydön infran rakentaminen		193 000		
Juunikaskytöiden päällystäminen			32 000	
Riekkotien rakentaminen kaavan mukaisesti		38 000		
Pihlajakaaren katualueiden lunastus		50 000		
Pihlajakaaren asuntoalueen infran rakentaminen		200 000		
Hallitien infran rakentaminen		100 000		
Kuntotien ja risteysalueen rakentaminen		34 000		
Uimahallin ja Maxi kauppakeskuksen välinen kevyenliikenteen väylä		30 000		
Kaupintien peruskorjaus/Koulukeskuksen liikennejärjestelyt(Riippuu kaavoituksesta)			160 000	
Ilvestien asfaltointi			10 000	
Terätien asfaltointi		10 000		
Hautauskentän katujen kuivatuspuutteiden korjaus+ asfaltointi			30 000	30 000
Kuusitien ja Petäjätien peruskorjaus		30 000		
Kuopiontien alkuosan pinnoitus		20 000		
Niittykummun katujen kuivatuspuutteiden korjaus+ asfaltointi		45 000		
Hirsikankaantien jyrskintä ja pinnoitus		110 000		
Kiventien peruskorjaus loppuun saattaminen		10 000		170 000
Kevyenliikenteen sillan rakentaminen (Kiventie-Koskenvarren tie)Suunnitelma 2023.		10 000		
Teollisuusalueen läpikulkutien rakentaminen (Valtatielle tuleva tie)(Kaavaprosessi)		15 000	400 000	
Kallistie peruskorjaus (lehtimäki)				80 000
Kanaharjun as. alueen katujen viimeistelytyöt	10 000			
Katuväläistys muutokset led-lamppuihin (ohjauskesk. v. 2014, uusiminen 2015-->)	75 000	75 000	75 000	75 000
Katuväläistys Jaakkolantie, Latojentie, Rantakangas risteys (ely:n tie, Lupa!)			30 000	
Katuväläistys Kaartusentien olemasta olevasta valaistuksesta 3,5 km Ahontiehen				87 000 Siirtoesitys 2023->2025
Katuväläistys Levjoentie Soinintien risteys (ely:n tie, Lupa!)	15 000			
Katuväläistys Humeen kaava-alueelle			25 000	
Katuväläistys Välille valtatie 16 - Levjoentie ja Hautamäen risteys)(Ely:n lupa haettava)		50 000		
Katuväläistys Levjärventien valaistus (ely:n lupa haettava)	20 000			
Katuväläistys Nummitie, Leinikintie, Kaunokintie	20 000			
Katuväläistys Pekkolantie 1,9 km	47 000			
Katuväläistys Seppälän as. alue sekä Kangaskaari ja Laineentie	20 000			
Kartanontie peruskorjaus (Asfaltointi vuonna 2023)	45 000	20 000		
Kinapiontien peruskorjaus ja päällystäminen (Riippuvainen kaavoituksesta)			42 000	
Koskenvaren kevyenliikenteen väylän valaistus Seppälätie - Koskeniskantie 27 kpl (Ely:n hanke, kaupungin osuutena katuvälät)	84 000			
Koulupolun alkuosan + kv väylän peruskorjaus (Asfaltointi vuonna 2023)	70 000	20 000		
Puhdistamontien peruskorjaus ja päällystäminen (riippuvainen koskenvaren kv-)	25 000			
Suopuron ja Pynttärin alueen kaavateiden peruskorjaus ja päällystäminen	60 000	45 000		
Teollisuusalueen kaavateiden päällystäminen Verstastie, Hallitie, Tehdaspolku	20 000			
Yrittäjätie peruskorjaus			38 000	
Liikennemerkkien ja opasteiden uusinta taajama-alueella	10 000	10 000	10 000	
Turvallisuushankkeet, suojateiden ja saarekkeiden rakentaminen loppuun, pynttärin	10 000			
Turvallisuushankkeet, Paalijärven koulun liittymän levenny s ja linja-autoparkin teko. Ely:n lupa haettava	10 000			
Turvallisuushankkeet, suojateiden ja saarekkeiden rakent. Metsästäjäntie / kurejoentie vuonna 2022.	32 000	20 000	20 000	
Urheilu- ja ulkoilualueet Ennen hankkeiden toteutumista on selvittävä EU- ynnä muiden vastaavien ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet.				
Hoiskon koulun lähiliikuntapaikka	135 000			
avustus ehto 50%	-67 500			
Tekojäkköntien uusinta		280 000		
Korkeushyppäpatjojen uusinta (Alajärvi/Lehtimäki)		18 000		
Kitron Stadionin äänetoistojärjestelmän uusiminen		20 000		
Liikuntareittien polkujen kunnostus Kanaharju, Lakis ja Valkealampi ja valaisimien muutos led-eiksi	10 000	10 000	10 000	10 000
Moottonurheilukeskus Suunnittelumäärärahan siirto 2019	30 000	30 000		
Mopoparkki Suunnittelu ja toteutus	10 000	10 000		Siirto 2023-> 2024
Pumptrack rata skeittiparkin yhteyteen	150 000			
Avustusehto 0% mutta haetaan avustusta				
Rannankylän urheilukentän kuusiaidan poisto ja uuden aidan rakentaminen		20 000		
Frisbeegolf - radan laajentaminen (suunnitelma ja selvitys)			10 000	
Urheilukeskusalueen rakentaminen loppuun suun. mukaisesti	320 000	10 000		
Urheilun ulkoiluvälinealue / fitnesspark paikat.	149 500	75 000		
Avustusehto 50% 35000 euroa	-74 750	-35 000		
Urheilukeskusalueen varasto			30 000	
Yläkoulun urheilukenttien uusinnat (Riippuvainen kaavamuutosprosessista)			380 000	
Luoma-ahon lähiliikuntapaikka		75 000		
Valtionapuehto 30%				

Puiستot ja uimarannat					
Puistojen rakentaminen	20 000	20 000	20 000	20 000	
Keskustan venesataman peruskorjaus ja uusinta			160 000		
Koirapuisto	10 000				
Liikennepuisto paloaseman leikkikentän vierelle			20 000		
Myllyvainion puiston saneeraus ja rakentaminen				30 000	
Senioripuiston rakentaminen kultakämmen rantaan				30 000	
Takalan alueen leikkikentän rakentaminen		35 000			
Tervahautapuiston pelialueen kunnostus	10 000				
Uimarannat					
Uimarantojen wc-tilojen uusiminen (Kaartunen, Pynttari, Keskusta ja Ojajärvi)		30 000	10 000	10 000	
Laitureiden uusiminen vuonna 2022 Menkijärvi, Ojajärvi, Valkealampi, Kangaslampi	50 000				
Uimarantojen rakentaminen ja peruskorjaus	10 000	10 000	10 000	10 000	
YLEISET ALUEET MENOT YHT.	1 620 500	1 979 000	2 207 000	852 000	
YLEISET ALUEET TULOT YHT.	-142 250	-35 000	0	0	
YLEISET ALUEET NETTO	1 478 250	1 944 000	2 207 000	852 000	

VESIHUOLTOLAITOS	TA2022	TS2023	TS2024	TS2025
Vesilaitos				
Vesijohtoliittymien rakentaminen, (Vuotuinen määräraha liittämisiin)	20 000	20 000	20 000	20 000
Arvioidut liittyvätulot yhä suuret kuin rakentamiskulut Huom! Kirjataan taseeseen				
Tukkuvesimittareiden (6-10 kpl) uusiminen etäluettaviksi ja kaivojen korjaus (nopeuttaa muutosten seurantaa (mm vuodot))	10 000	10 000	10 000	10 000
Porasharjun vesilinjaston ilmakaivojen uusinta	15 000	15 000		
Porasharjun vesilaitos, uuden porakaivon rakentaminen, koepumppaukset				
Porasharjun vesilaitos, Uudenkylän paineenkorotus / mittauskaivon uusinta				
Porasharjun ja keskikylän vesilaitos, alavesisäiliöiden pudistukset	20 000			
Porasharjun vesilaitos, lruun jakokaivon saneeraus ja etäluennan asentaminen				
Paalijärvi-Teerinevan vesiosuuskunta / putkiston saneeraus. Katetaan osittain alueen perusmaksukorotuksella	100 000	100 000	100 000	
Multavaaran vesilaitoksen alkaloinnin katoksen rakentaminen		30 000		
Lehtimäen vesilaitos, vesimittarikaivon saneeraus Suonkonmäellä				
Lehtimäen vesilaitos, varavoimakoneen hankinta	30 000			
Lehtimäen vesilaitos, vesilinjaston yhdistäminen Latojoki-Siirilä 2000m (kriisivesi)				
Vesilaitos menot yhteensä	195 000	175 000	130 000	30 000
Vesilaitos tulot yhteensä	0	0	0	0
Vesilaitos netto yhteensä	195 000	175 000	130 000	30 000

Viemärlaitos	TA2022	TS2023	TS2024	TS2025
Viemäreiden rakentaminen. Toimialuemääritys pakollinen.				
Viemäriliittymät, uusien liittymien kytkeminen	20 000	20 000	20 000	
Arvioidut liittyvätulot yhä suuret kuin rakentamiskulut Huom! Kirjataan taseeseen				
Kaartusen viemäröinti (liittyy Kullamutkan kunnallistekniikkaan)				100 000
Arvioidut liittyvätulot 50 teur Huom! Kirjataan taseeseen				
Lepistön viemäri, Lehtimäki (20 kiint. - 2000 m) (Suunn. tarkennettava)				100 000
Peräkyllän viemäri, Lehtimäki, (Suunn. tarkennettava)				60 000
Saukonkylä - Koskenvarsin viemäriverkon rakentaminen. V. Vuodelle 2022 määräraha suunnitteluun ja mahdolliseen hankerahoituksen selvitykseen.	20 000	20 000	800 000	
Määrärahan käytön edellytyksenä on, että liittymismaksu on vesihuoltolain mukainen				
Arvioidut liittyvätulot 120 teur Huom! Kirjataan taseeseen. Ympäristöselvitys ja vesihuoltolain mukainen ratkaisu on kesken.				
Viemäriverkoston suunnittelumääräraha	10 000	10 000	10 000	10 000
Viemäriverkoston saneeraukset				
Jätevesipumppaamon saneeraus (1 pumppaamo/vuosi) (Alajärvi ja Lehtimäki)	35 000	35 000	35 000	35 000
Jätevesiverkoston saneeraus, Alajärvi ja Lehtimäki (mm. vuotovedet)	10 000	10 000	10 000	10 000
Jätevesiverkoston kuntotutkimukset (mm. vuotovedet)	10 000	10 000	10 000	10 000
Alajärven jätevesipuhdistamo				
Lingon peruskorjaus ja oheislaitteet		150 000		
Kompostikentän päällystekorjaukset	10 000	10 000	10 000	10 000
Jätevesipuhdistamon instrumenttien uusinta	20 000	10 000	10 000	10 000
Putkikatoksen rakentaminen	15 000	15 000		
Puhdistamon tietokoneiden ja prosessiohjelmien uusinta	25 000	10 000		
Viemärlaitos menot yhteensä	175 000	300 000	905 000	345 000
Viemärlaitos tulot yhteensä	0	0	0	0
Viemärlaitos netto yhteensä	175 000	300 000	905 000	345 000
VE SIHUOLTOLAITOS MENOT YHT	370 000	475 000	1 035 000	375 000
VE SIHUOLTOLAITOS TULOT YHT	0	0	0	0
VE SIHUOLTOLAITOS NETTO	370 000	475 000	1 035 000	375 000

	TA2022	TS2023	TS2024	TS2025
INVESTOINNIT MENOT YHT.	3 540 500	3 523 000	9 315 000	5 980 000
INVESTOINNIT TULOT YHT.	-302 250	-110 000	-65 000	0
INVESTOINNIT NETTO	3 238 250	3 413 000	9 250 000	5 980 000

5 RAHOITUSSUUNNITELMA

Tässä luvussa on esitetty Alajärven kaupungin rahoitussuunnitelma vuosille 2023–2025. Suunnitelmavuosien 2024–2025 vuosikatteet ovat luvun 6 taloussuunnitelman mukaisia.

Talousarvioon on kuntalain 65 §:n 3 momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, sekä osoitettava, miten määrärahojen rahoitustarve katetaan.

Rahoitussuunnitelma jakautuu kahteen osaan:

1. Toiminnan ja investointien rahavirta pitää sisällään

- a. *toiminnan rahavirran*, joka muodostuu tulossuunnitelmasta siirtyvästä vuosikatteesta ja satunnaisista eristä sekä tulo-rahoituksen korjauseristä sekä
- b. *investointien rahavirran*, joka muodostuu investointineuvoista, investointeihin saaduista rahoitusosuuksista ja käyttöomaisuuden luovutustuloista.

2. Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakan- nan ja oman pääoman muutokset.

Toiminnan ja investointien rahavirran ylijäämäinen summa osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen summa osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella.

Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

5.1 Toiminnan ja investointien rahavirta

Kaupungille syntyy toiminnan ja investointien rahavirrassa rahoitusylijäämää vuonna 2023 noin 4,0 miljoonaa euroa.

5.1.1 Toiminnan rahavirta

Tulo-rahoituksen osatekijät eritellään yksityiskohtaisesti tuloslaskelmassa. Tästä syystä rahoituslaskelmaan otetaan vain varsinaisen toiminnan tulo-rahoitusjäämän osoittava vuosikate, satunnaiset erät sekä tulo-rahoituksen korjauserät.

TAULUKKO 63: RAHOITUSSUUNNITELMA 2023–2025

RAHOITUSSUUNNITELMA, 1000 €	TP 2020	TA 2022 +muutos	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 649	6 620 285	7 840 725	6 351 000	5 646 000
Satannuaiset erät, netto					
Tulorahoituksen korjausevät	-3	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-5 620	-3 693 250	-3 523 000	-9 315 000	-5 980 000
Rahoitusosuudet investointeihin	275	302 250	110 000	65 000	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus	21	0	0		
Toiminnan ja investointien rahavirta	322	3 229 285	4 427 725	-2 899 000	-334 000
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset	7	6 895	6 895	7 000	7 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000	3 000 000	0	5 000 000	3 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 144	-4 444 431	-3 512 844	-2 917 000	-3 017 000
Lainakannan muutokset		-1 444 431	-3 512 844	2 083 000	-17 000
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos	0	80 000	80 000	80 000	80 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	954	80 000	80 000	80 000	80 000
Rahoituksen rahavirta	816	-1 357 536	-3 425 949	2 170 000	70 000
Rahavarojen muutos	1 138	1 871 749	1 001 776	-729 000	-264 000
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	105,69	195,23	229,73	68,66	94,41
Pääomamenojen tulorahoitus, %	59,57	84,57	113,32	52,23	62,80
Asukasmäärä 31.12.	9 562	9 181	9 311	8 951	8 841

5.1.2 Investointien rahavirrat

Investoinnit ja niiden rahoitusosuudet on esitetty yksityiskohtaisesti investointisuunnitelmassa.

Vuodelle 2023 on budjetoitu investointeihin määrärahoja yhteensä 3,8 M€, mikä on 295 t€ enemmän kuin vuonna 2022. Rahoitusosuuksia ei ole arvioitu saatavan. Käyttöomaisuuden myyntejä on suunnitelmassa vuosille 2023–2025, mutta yksilöityjä tietoja kohteista ja toteutumisesta ei voida kirjata.

5.2 Rahoituksen rahavirta

5.2.1 Antolainauksen muutokset

Antolainauksen lisäykseen budjetoidaan arvio suunnitelmakaudella myönnettävistä antolainoista ja *antolainasaamisten vähennykseen* budjetoidaan antolainojen suunnitelmakauden lyhennykset.

5.2.2 Lainakannan muutokset

Lainakannan muutoksiin budjetoidaan pitkäaikaisten lainojen lisäys (uudet lainat) ja vähennys (lyhennykset) sekä lyhytaikaisten lainojen muutos (nettomääräisenä).

Alajärven kaupungin lainakanta on viime vuosien runsaiden investointien vuoksi kasvanut, mutta vakiintuu tulevana vuosina kohtuulliselle tasolle.

Lainakanta laskee vuoden 2023 aikana 26,2 M€:oon, ja edelleen vuoden 2024 aikana 25,7 M€:oon. Jos Paavolan koulun rakentaminen toteutuu vuoden 2025 lainakantaan on tässä vaiheessa vaikea arvioida

Koko maan keskiarvo ”Laina asukasta kohti” oli vuoden 2021 kuntien tilinpäätöksessä 3.465 €/asukas, Alajärven kaupungin lainakannan arvioidaan olevan taloussuunnitelmakauden päättyessä 2.661 €/asukas mikäli merkittäviä rakennuskohteita ei aktivoidu.

TAULUKKO 64: PITKÄAIKAISEN LAINAKANNAN KEHITYS 2021–2025

LAINAKANNAN KEHITYS 2021-2025

	TP	TP arvio	TA	TA	TA
1000 eur	2021	2022	2023	2024	2025
Pitkäaikaist. lainojen lisäys/vähennys	-295	-4 444	-3 513	2083	-17
Lyhytaikaist. lainojen lisäys/vähennys	2 000	0	0	0	0
Kokonaislainamäärä	29 420	24 976	21 463	23 546	23 529
Laina/asukas,eur	3 156	2 720	2 368	2 631	2 661

5.2.3 Oman pääoman muutokset

Kunnassa oman pääoman muutoksiin siirretään kunnan muun taseyksikön peruspääoman lisäys, joka oikaisee edellä investointimenoihin merkityn kunnan pääomasijoituksen muuhun taseyksikköön.

5.2.4 Muut maksuvalmiuden muutokset

Tähän kohtaan budjetoidaan toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden muutos, saamisten muutos sekä korottomien velkojen muutos.

6 TALOUSSUUNNITELMA 2023–2025

6.1 Yleistä

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taaseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

6.2 Tasapainotus taloussuunnitelmassa

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Alijäämän kattamisvelvollisuus on kytketty tilinpäätöksen osoittamaan kertyneeseen alijäämään, ja se on katettava viimeistään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Alijäämän kattamista ei voida enää siirtää vuodesta toiseen taloussuunnitelmissa, kuten ennen kuntalakia on ollut mahdollista.

Taloussuunnitelmassa on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona on katettava. Erillistä pidemmän ajan toimenpideohjelmaa ei siis enää vaadita. Taloussuunnitelma on laadittava vähintään neljäksi vuodeksi, alijäämän kattamiskaudeksi, sen tilinpäätöksen jälkeen, kun alijäämää on kertynyt. Yksilöityjen toimenpiteiden hyväksymättä jättäminen on lainvastaisena kumottavissa.

Vuoden 2022 talousarvio on budjetoitu 2.865.355 euroa ylijäämäiseksi. Tämänhetkisen arvion mukaan syksyn aikana joudutaan myöntämään 5,1 M€ lisämäärärahoja sivistystoimen ja perusturvaan. Toisaalta varsin-

kin verotulojen ja hienoisen valtionosuuden kasvun perusteella sekä koronaepidemia-kustannusten korvaukset tasapainottavat tilannetta. Kuluvan vuoden tilinpäätösennuste marraskuun 2022 arvion mukaan tilinpäätös arvioidaan n. 1,5 M€ ylijäämäiseksi.

Alajärven kaupungin taloussuunnitelman katsotaan olevan kuntalain mukaisesti tasapainossa ja ylijäämäinen.

6.3 Alajärven kaupungin taloussuunnitelma 2023–2025

Hyvinvointialueen toiminnan alkaminen vuoden 2023 alusta vaikuttaa merkittävästi kuntien toimintaan ja talouteen. Se vaikuttaa muun muassa kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin sekä henkilöstöön.

Kuntasektorin työntekijämäärä vähentyy merkittävästi. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen henkilöstö siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueiden palvelukseen. Yli 173 000 ihmisen työnantaja vaihtuu. Alajärven kaupungilta siirtyy n. 538 työntekijää hyvinvointialueelle.

Uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista siirtyy pois noin puolet. Pitkällä aikavälillä oleellisin kuntavaikutus on, että väestön ikääntymiseen ja sairastavuuteen liittyvät kustannukset ja niistä seuraavat kuntatalouteen kohdistuvat riskit siirtyvät pois yksittäisten kuntien vastuulta.

Alajärven kaupungin lautakuntakohtaiset kehukset toimielimille talousarvion laadinnassa vuodelle 2023 on ollut lähtökohtaisesti vuoden 2021 tilinpäätös ja vuoden 2022 talousarvio vähennettynä koronakustannuksista. Raamissa on kuitenkin huomioitu kustannuspaikkatasolla toiminnallisen muutoksen vaatima määrärahatarve joko lisäävästi tai vähentävästi (käyttötaloustulot ja -menot).

Kaupungin taloussuunnitelman vuosien 2024–2025 lähtökohtana on vuoden 2022 talousarvio. Sekä kaupungin tuloihin että menoihin on arvioitu vuodelle 2024 kuluttajahintaindeksin 2,2 %, palkankorotusten 3,0 % ja peruspalveluiden hintaindeksin 2,1 %:n mukainen kasvu.

Vastaavat kasvuprosentit vuodelle 2025 ovat 1,6, 3,8 ja 2,3 %. Verotulot on arvioitu lähtökohtaisesti Kuntaliiton veroennustekehikon mukaisesti sekä valtionosuudet kuntaliiton ja valtiovarainministeriön ennustekehikon mukaan. Rahoitustuotot ja -kulut on arvioitu edellisten vuosien keskiarvojen mukaan, pl. korkokulut, joissa on huomioitu kaupungin lisääntyvä lainamäärä. Poistot on laskettu investointisuunnitelma huomioiden.

Verotulojen perustana ovat Kuntaliiton veroennustekehikon tuottamat laskelmat, joiden perustana toimivat Verohallinnon julkaisemat tilastot.

Ennustekehikon perusteella verotulojen kehitys ennustaa vuosille 2024–2025 hieman laskua.

Valtionosuuksien ennustaminen suunnitelmavuosille perustuu Kuntaliiton Valtionvarainministeriön tämänhetkisille ”painelaskelmille”. Hyvinvointialueen ja kuntien valtionosuusjärjestelmä kokee jatkuvia muutospaineita ja tuottaa epävarmuutta tulevien vuosien valtionosuuksien arvioimiseen.

Rahoitustuotot ja -kulut arvioidaan kolmen vuoden keskiarvokehityksen mukaisesti, mutta korkokulujen on arvoitu hieman nousevan vuosittain. Poistot on arvoitu tarkistettuna investointisuunnitelman mukaisilla uudishankinnoilla.

Edellä mainitut toimenpiteet huomioon ottaen kaupungin taloussuunnitelmassa toiminta- ja vuosikatteen kehityksen ennustaminen vuosille 2024–2025 kuntatalouden tämänhetkisessä tilanteessa sisältää huomattavasti epävarmuuksia.

Alajärven kaupungin talous on vakaalla pohjalla mutta edellyttää erittäin tarkkaa taloudenpitoa ja huolellisuutta. Varsinkin toimintakatteen suhdetta tuloihin on jatkuvasti tarkkailtava, koska verotulojen ja valtionosuuksien katettavaksi jää toimintamenoista yhä suurempi osuus.

Edellä esitettyjen arvioiden perusteella Alajärven kaupungin taseen yli-/alijäämät kehittyisivät seuraavasti:

TAULUKKO 65: TULOSSUUNNITELMA/TALOUSSUUNNITELMA

	Tilinpäätös tai Talousarvio	Kumulatiivinen yli-/alijäämä
1 000 €		
Kertynyt yli-/alijäämä	5 020	5 020
2017 yli-/alijäämä TP	3 624	8 644
2018 yli-/alijäämä, TP	-913	7 731
2019 yli-/alijäämä, TP	-1 963	5 768
2020 yli-/alijäämä TP	2 065	7 833
2021 yli-/alijäämä TP	858	8 691
2022 yli-/alijäämä TA arvio	1 504	10 195
2023 yli-/alijäämä TA	3 908	14 103
2024 yli-/alijäämä TA	2 268	16 371
2025 yli-/alijäämä TA	1 773	18 144

TAULUKKO 66: TALOUSSUUNNITELMA 2023–2025

TALOUSSUUNNITELMA 2023 - 2025, 1000 €

	TP 2021	TA 2022 + muutokset	TPE 2022 1- 9 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	47 202	42 988	44 760	13 392	13 593	13 810
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-46 535	-45 462	-45 653	-23 927	-24 525	-25 139
Palvelujen ostot	-52 826	-49 693	-53 462	-8 549	-8 737	-8 938
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 958	-5 585	-5 930	-3 940	-4 011	-4 087
Avustukset	-4 469	-3 946	-4 157	-1 278	-1 278	-1 278
Muut toimintakulut	-1 753	-1 367	-1 850	-690	-700	-711
Toimintakate	-64 339	-63 065	-66 293	-24 992	-25 659	-26 343
Verotulot	31 474	30 806	32 259	18 191	17 452	17 513
Valtionosuudet	37 502	39 011	39 095	14 850	14 750	14 700
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	16	13	13	13	14	13
Muut rahoitustuotot	172	105	125	90	129	114
Korkokulut	-137	-200	-200	-300	-330	-347
Muut rahoituskulut	-2	-10	-1	-10	-4	-5
Vuosikate	4 686	6 660	4 997	7 841	6 351	5 646
Poistot ja arvonalentumiset	-3 827	-3 806	-3 493	-3 932	-4 083	-3 873
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	858	2 854	1 504	3 908	2 268	1 773
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	858	2 854	1 504	3 908	2 268	1 773

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	42,32	40,53	40,31	34,89	34,63	34,39
Vuosikate / Poistot, %	122,43	175,00	143,07	199,39	155,56	145,77
Vuosikate, euroa / asukas	503	725	544	842	710	639
Asukasmäärä 31.12.	9 321	9 181	9 181	9 311	8 951	8 841

7 HENKILÖSTÖSUUNNITELMAT

7.1 Keskushallinto

Hallinto ja talous	Tulosyksikkö Virka-/toiminimike	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutokset +/- kpl
	YLEISHALLINTO				
	Kaupunginjohtaja	1	1	1	0
	HALLINTO JA TALOUS				
	Hallintojohtaja	1	1	0	-1
	Arkistosihteeri	1	1	1	0
	Asuntosihiteeri	1	1	0,1	-0,9
	Palvelusihteeri	0	0	0	0
	Toimistosihteeri	2	2	2	0
	Talusojohtaja	1	1	1	0
	Sisäinen tarkastaja/hallintosihteeri x)	1	1	1	0
	Taloussuunnittelija	1	1	1	0
	Henkilöstöjohtaja xx)	1	1	0,8	-0,2
	Henkilöstösihteeri	1	1	1	0
	Yleinen edunvalvoja	1	1	1	0
	Edunvalvontasihteeri	1	1	1	0
	Työllisyyskoordinaattori	0	0	0	0
	Viestintäkoordinaattori	0	0	0	0
	TPD-toiminta				
	Työsuojeluvaltuutettu	0,8	0,8	0,2	-0,6
	Työsuojelupäällikkö	0,8	0,8	0,2	-0,6
	Hallinto ja talous yhteensä:	14,6	14,6	11,3	-3,3

x) Hallintosihteeri 1.1.2023 alkaen

xx) Henkilöstöpäällikkö 1.1.2023 alkaen

7.2 Sivistyslautakunta

ALAJÄRVEN KAUPUNKI		HENKILÖSTÖSUUNNITELMA				
2021 - 2023		Virat ja toimet suurtuotteittain				
Tulosityksikkö	Virka-/toiminimike	TP 2021	TA 2022	Henki- löttäin TA 2023	Henkilö- työvuodet TA 2023	Muutokset +/-kpl TA 2023
SIVISTYSLAUTAKUNTA						
Alajärvi						
	Varhaiskasvatuksen opettaja	12	15	15	15	
	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	21	27	27	27	
	Päivähoidon avustaja	5	5	5	5	
	Perhepäivähoitaja	12	11	11	10	-1
	Ryhmäperhepäivähoitaja	2	2	2	2	
	Yhteensä	52	60	60	59	-1
Vimpeli						
	Varhaiskasvatuksen opettaja	3	3	3	3	
	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	6,5	6,5	6,5	6,5	
	Päivähoidon avustaja	1	1	1	1	
	Perhepäivähoitaja	2	2	2	2	
	Yhteensä	12,5	12,5	12,5	12,5	0
Lappajärvi 1.8.2022 alkaen						
	Päiväkodin johtaja	0	1	0	0	-1
	Varhaiskasvatuksen opettaja	0	6	6	6	
	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	0	7	7	7	
	Päivähoidon avustaja	0	1	1	1	
	Ryhmäperhepäivähoitaja	0	6	6	6	
	Perhepäivähoitaja	0	1	1	1	
	Yhteensä	0	22	21	21	-1
Alajärven, Lappajärven ja Vimpelin yhteinen						
	Varhaiskasvatuksen alue-esimies	3	3	4	4	1
	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	2	2	2	2	
	Yhteensä	5	5	6	6	1
HALLINTO						
Alajärvi						
	Sivistystoimenjohtaja	1	1	1	1	
	Varhaiskasvatuspäällikkö	1	1	1	1	
	Sivistystoimen talouspäällikkö	1	0	0	0	
	Toimistosihtööri	1	1	1	1	
	Yhteensä	4	3	3	3	0
KOULUT						
Alajärvi						
Alakoulut						
	Rehtori	1	1	1	1	
	Luokanopettaja	36	36	35	35	
	Tuntiop. (luokanopetus)	3	3	2	2	-1
	Eriyisluokanopettaja	1	1	1	1	
	Eriyisopettaja (laaja-alainen)	7	7	7	7	
	Tuntiopettaja esikoulunopettaja	6	6	7	7	1
	Lehtori	2	2	2	2	
	Tuntiopettaja (englanninopetus)	1	1	1	1	
	Tuntiopettaja (valmistava)	0	0	1	1	1
	Koulunkäynnin ohjaaja	25	29	29	25,13	
	Perhetyöntekijä	1	1	1	0,915	
	Koulusihtööri	1	1	1	1	
	Yhteensä	84	88	88	84,045	1

Tulosyksikkö Virka-/toiminimike	Henki- löittäin			Henkilö- työvuodet	Muutokset +/-kpl
	TP2021	TA2022	TA2023		
Yläkoulu					
Rehtori	1	1	1	1	
Lehtori	19	18	18	18	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	6	6	8	8	2
Erityisluokanopettaja	5	5	5	5	
Erityisopettaja (laaja-alainen)	3	3	3	3	
Tuntiopettaja (erityisluokanop.)	0	1	1	1	
Psykiatrinen sairaanhoitaja	1	1	1	0,915	
Koulunkäynnin ohjaaja	20	20	20	18,91	
Koulusihteeri	1	1	1	1	
Yhteensä	56	56	58	56,825	2
Perusopetuksen ja lukion yhteiset opettajat					
Lehtori	5	5	5	5	0
Lukio					
Rehtori	0,7	0,7	0,7	0,7	
Lehtori	9	9	9	9	
Tuntiopettaja	1	1	1	1	
Koulusihteeri	1	1	1	1	
Yhteensä	11,7	11,7	11,7	11,7	0
Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat					
Lehtori	1	1	1	1	0
Vimpeli					
Perusopetus					
Rehtori	1	1	1	1	
Luokanopettaja	11	11	11	11	
Tuntiopettaja (luokanopetus)	1	1	1	1	
Lehtori	2	2	2	2	
Erityisluokanopettaja	1	1	1	1	
Erityisopettaja (laaja-alainen)	3	3	3	3	
Tuntiopettaja esikoulunopettaja	2	2	1	1	-1
Tuntiopettaja	3	3	5	5	1
Koulunkäynnin ohjaaja	9	9	11	8,7	2
Koulusihteeri	1	1	1	1	
Yhteensä	34	34	37	34,7	2
Perusopetuksen ja lukion yhteiset opettajat					
Lehtori	2	2	2	2	
Tuntiopettaja	4	4	3	3	-1
Yhteensä	6	6	5	5	-1
Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat					
Lehtori	5	5	5	5	0
Lukion rehtori	0,3	0,3	0,3	0,3	0

Tulosityksikkö Virka-/toiminimike			Henki- löittäin	Henkilö- työvuodet	Muutokset +/-kpl
	TP2021	TA2022	TA2023	TA2023	
KANSALAIPIOPISTO					
Kansalaisopiston rehtori	0,5	0,5	0	0	-0,5
Toimistosihtööri	1	1	1	1	
Opettaja	1	1	1	1	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	5	5	1	1	
tuntiopettaaja (sivutoiminen)	0	0	72	14	
Yhteensä	7,5	7,5	75	17	-0,5
MUSIIKKIOPISTO					
Alajärvi					
Rehtori	1	1	1	1	
Opettaja	3	3	3	3	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	3	3	4	4	1
Tuntiopettaja (sivutoiminen)	10	10	11	11	
Koulusihtööri	1	1	1	1	0
Yhteensä	18	18	20	20	1
Kurikka					
Apulaisrehtori	0,7	1	1	1	0,3
Opettaja	5	5	4	4	-1
Tuntiopettaja (päätoiminen)	4	5	7	7	2
Tuntiopettaja (sivutoiminen)	12	12	12	12	
Yhteensä	21,7	23	24	24	1,3
KIRJASTOTOIMI					
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1	1	
Kirjastonhoitaja	2	2	2	2	
Kirjastosihtööri	3	3	3	3	
Kirjatoautosihtööri	1	1	1	1	
Yhteensä	7	7	7	7	0
Vimpeli					
Kirjastosihtööri	2	2	2	2	0
YHTEENSÄ	332,7	367	441,5	375,07	4,8

7.3 Tekninen lautakunta

TULOS- ALUE	Tulosyksikkö Virka-toiminimike	TP 2021	TA2022	TA 2023	TA 22/TA 23 Muutos +/-
		TELA	HALLINTO		
	Muu hallinto				
	Tekninen johtaja	1,00	1,00	1,00	
	Toimistosihteeri	1,20	1,20	0,60	-0,60
	Taluspäällikkö	0,40	0,40	0,00	-0,40
	Yhteensä	2,60	2,60	1,60	-1,00
	Yhdyskuntasuunnittelu				
	Kaavoituspäällikkö	1,00	1,00	1,00	
	Maanmittausteknikko	1,00	1,00	1,00	
	Määräaikainen toimistosihteeri	0,00	0,00	0,40	0,40
	Yhteensä	2,00	2,00	2,40	
	Rakennustarkastus ja Ympäristönsuojelu				
	Rakennustarkastaja	1,00	1,00	1,00	
	Toimistosihteeri	1,00	1,00	1,00	
	Ympäristösuojelusihteeri	0,00	0,00	0,50	0,50
	yhteensä	2,00	2,00	2,50	
	Tilapalvelut				
	Kiinteistöpäällikkö	1,00	1,00	1,00	
	Rakennusmestari	0,33	0,00	0,00	
	Kiinteistöesimies	1,00	1,00	1,00	
	Ammattimies	5,60	5,00	5,00	
	Ravitse.työntekijä/laitoshuoltaja	0,50	0,00	0,00	
	Suurtalouskokki, Alakylä	0,03	0,03	0,03	
	Laitoshuoltaja, Alakylä	0,07	0,07	0,07	
	Suurtalouskokki, Myllykangas	0,03	0,00	0,00	
	Laitoshuoltaja, Myllykangas	0,07	0,07	0,07	
	Uimahalli				
	Hallimestari	0,00	1,00	1,00	
	Uinninvalvoja	0,00	3,00	3,00	
	Laitosmies	0,00	3,00	3,00	
	Kahvilatyöntekijä	0,00	2,50	2,50	
	Tuntipalkkaiset				
	Kirvesmies	2,00	2,00	2,00	
	Kiinteistöhuoltoesimies	1,00	1,00	1,00	
	Yhteensä	11,63	19,67	19,67	
	Puhdistuspalvelut				
	Palvelupäällikkö	0,50	0,50	0,50	
	Puhdistuspalveluesimies	1,00	1,00	0,00	-1,00
	Puhdistuspalveluohjaaja/laitoshuoltaja	1,00	1,00	1,00	
	Laitoshuoltaja	36,43	37,48	22,27	-15,21
	Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	1,04	0,46	0,41	-0,05
	Laitoshuoltaja-talonmies	0,86	0,86	0,86	
	Yhteensä	40,83	41,30	25,04	

TULOS- ALUE	Tulosyksikkö Virka-toiminimike	TP 2021	TA2022	TA 2023	TA 22/TA 23 Muutos +/-
	Ravitsemispalvelut				
	Palvelupäällikkö	0,50	0,50	0,50	
	Ravitsemispalveluesimies	3,00	3,00	1,00	-2,00
	Vastaava suurtalouskokki	2,00	2,00	1,00	-1,00
	Suurtalouskokki	18,00	20,78	12,30	-8,48
	Ruokapalvelutyöntekijä	1,68	1,75	0,00	-1,75
	Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	3,92	2,55	2,25	-0,30
	Ravitsemistyöntekijä	1,00	0,00	1,00	1,00
	Ammattimies/ruokapalvelutyöntekijä	0,40	0,40	0,40	
	Yhteensä	30,50	30,98	18,45	
	Yleiset alueet				
	Kuntatekniikan päällikkö	0,50	0,50	0,50	
	Rakennusmestari	0,34	0,34	0,00	-0,34
	Puutarhuri	1,00	1,00	1,00	
	Liikuntapaikkavastaava	0,50	0,50	0,50	
	Liikuntapaikkojen hoitaja	4,00	4,00	3,00	-1,00
	Tuntipalkkaiset				
	Yleisten alueiden esimies	0,00	1,00	1,00	
	Ammattimies	2,00	1,00	1,00	
	Yhteensä	8,34	8,34	7,00	
	Vesihuoltolaitokset				
	Kuntatekniikan päällikkö	0,50	0,50	0,50	
	Rakennusmestari	0,33	0,33	0,00	-0,33
	Toimistosihteeri	0,30	0,30	0,40	0,10
	Vesihuoltolaitoksen esimies	1,00	1,00	1,00	
	Ammattimies	2,00	2,00	2,00	
	Yhteensä	4,13	4,13	3,90	
	Kaikki yhteensä	102,03	111,02	80,56	-31,5

7.4 Maaseututoimi

MAASEUTUTOIMI	Tulosityksikkö	Ammattinimike	TP2021	TA 2022	TA 2023	Henkilöstö 2022 Muutokset +/- kpl
	Maaseutupalvelut	maaseututoimenjohtaja	1	1	1	0
		maaseutuasiamies	2	2	2	0
		toimistosihteer	2	2	2	0
	Lomituspalvelut hallinto	lomatoimenjohtaja	1	0	0	-1
		lomatoimen sihteer	1	0	0	-1
		lomatoimenohjaaja	2	0	0	-2
	Lomituspalvelut kotieläintilat	maatalouslomittaja	41	0	0	-40
	Maaseututoimi yhteensä		50	5	5	-44

8 LIITTEET

8.1 Tuloslaskelma, ulkoinen 2023

s. 1–5

8.2 Tuloslaskelma, ulkoinen/sisäinen 2023

s. 6–10

8.3 Koko kaupunki, ulkoinen/sisäinen 2023

s. 11–12

8.4 Käyttötalousosa hallintokunnittain 2023, ulkoinen/sisäinen

s. 13–19

8.5 Rahoituslaskelma 2023–2024

s. 20

8.6 Investoinnit 2023–2024

s. 21–29

8.7 Vesihuoltolaitos, käyttötalous, ulkoinen/sisäinen

s. 30–34

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA
Ulkoinen

01.01.2023 - 31.12.2023

EUR

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
00000017 ALAJÄRVEN KAUPUNKI			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3010 Liiketoiminnan myyntituotot			
3001 Vesi- ja jätevesimaksut	1.176.000	1.176.000	
3060 Muut liiketoiminnan tuotot		15.000	-100,0
3010 Liiketoiminnan myyntituotot	1.176.000	1.191.000	-1,3
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset		14.900	-100,0
3083 Lääkäreiden koulutuskorvaus		12.500	-100,0
3084 Sair.hoitokorv./vangit,sivili-ja va		157.560	-100,0
3086 Sotilasvammalain mukaiset korvaukse	65.800	66.800	-1,5
3099 Muut korvaukset	65.800	251.760	-73,9
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset			
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi			
3100 Kotikuntakorvaukset	2.907.000	3.429.380	-15,2
3115 Muut yhteistoimintakorvaukset	3.963.501	27.893.091	-85,8
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	6.870.501	31.322.471	-78,1
3130 Muut suoritteiden myyntituotot		5.100	-100,0
3135 Oppisopimuskoulutuksen koul.korvauk	534.300	656.120	-18,6
3140 Muut myyntituotot muilta	168.812	168.265	0,3
3142 Muut myyntituotot kunnilta	22.300	73.650	-69,7
3150 Ateriamaksut	725.412	903.135	-19,7
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	8.837.713	33.668.366	-73,8
3001 Myyntituotot			
3200 Maksutuotot			
3201 Yleishallinnon maksut			
3200 Yleishallinnon maksut	4.000	4.000	
3201 Yleishallinnon maksut	4.000	4.000	
3210 Terveydenhuollon maksut			
3210 Laitoshoidon asiakasmaksut		420.000	-100,0
3220 Avohoidon lääkäripalvelujen maksut		309.000	-100,0
3222 Korvaukset vakuutusyhtiöltä		100.553	-100,0
3225 Hammashoidon maksut		520.000	-100,0
3240 Muut terveydenhuollon maksut		48.550	-100,0
3210 Terveydenhuollon maksut		1.398.103	-100,0
3250 Sosiaalitoimen maksut			
3250 Maksut lapsiperheiden kodinhoitoavu		3.000	-100,0
3257 Hoitopäivämaksut		45.480	-100,0
3261 Sosiaalitoimen asiakasmaksut		4.406.200	-100,0
3250 Sosiaalitoimen maksut		4.454.680	-100,0
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut			
3270 Lukukausimaksut	286.000	274.000	4,4
3271 Päivähoitomaksut	275.000	322.000	-14,6
3275 Muut opetus- ja kulttuuritoimen mak	141.040	145.300	-2,9
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	702.040	741.300	-5,3
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut			
3280 Suunnittelu- ja mittaustoiminnan ma	15.000	15.000	
3285 Rakennusvalvonta- ja -tarkastusmaks	70.000	70.000	
3287 Muut yhdyskuntapalvelujen maksut	10.000		100,0
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut	95.000	85.000	11,8
3200 Maksutuotot	801.040	6.683.083	-88,0
3300 Tuet ja avustukset			
3300 Työllistämistuki	9.000	20.400	-55,9
3301 Tuet ja avustukset valtiolta	226.800	237.800	-4,6
3325 Koulumatkatuki	4.000	4.000	
3327 Valtion korvaus kuntouttavasta työto		25.000	-100,0

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA
Ulkoinen

01.01.2023 - 31.12.2023

EUR

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
3329 Koulutuskorvaus/TVR		3.500	-100,0
3330 Muut tuet ja avustukset muilta	500	5.500	-90,9
3331 Tuot ja avustukset (mm.Kela tth-korv)	63.894	181.125	-64,7
3300 Tuot ja avustukset	304.194	477.325	-36,3
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot			
3410 Asuntojen vuokrat	116.165	951.093	-87,8
3420 Muiden rakennusten vuokrat	3.317.078	776.866	327,0
3430 Maa- ja vesialueiden vuokrat	4.350	5.100	-14,7
3450 Koneiden ja laitteiden vuokrat	5.400	5.400	
3460 Muut vuokratuotot	2.054	2.054	
3410 Vuokratuotot	3.445.047	1.740.513	97,9
3500 Muut toimintatuotot			
3520 Oppilaan omavastuu koulumatkakustan	1.000	1.000	
3530 Muut tuotot	2.685	79.470	-96,6
3500 Muut toimintatuotot	3.685	80.470	-95,4
3400 Muut toimintatuotot	3.448.732	1.820.983	89,4
3000 TOIMINTATUOTOT	13.391.679	42.649.757	-68,6
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot			
4000 Vakinaisten palkat	-14.700.750	-26.452.450	-44,4
4001 Tilapäisten palkat	-1.013.459	-3.251.024	-68,8
4002 Erilliskorvaukset	-253.553	-2.040.722	-87,6
4003 Työllistettyjen palkat	-4.000	-71.000	-94,4
4004 Varahenkilöstön palkat		-1.013.482	-100,0
4005 Vakinaisten palkat (vael)	-3.259.608	-3.374.261	-3,4
4010 Kokouspalkkiot	-159.300	-152.100	4,7
4060 Jaksotetut palkat ja palkkiot		-500	-100,0
4230 Sairausvakuutuskorvaukset		146.330	-100,0
4002 Palkat ja palkkiot	-19.390.670	-36.209.209	-46,4
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut			
4100 KuEL-maksut	-2.645.609	-5.602.661	-52,8
4105 Tasausmaksu/ eläkemenoperusteinen	-580.191	-1.522.819	-61,9
4110 VEL.maksu/työnantajat	-533.389	-570.923	-6,6
4101 Eläkekulut	-3.759.189	-7.696.403	-51,2
4150 Muut henkilösivukulut			
4150 Kansaneläke- ja sairausvakuutusmak	-299.421	-490.469	-39,0
4160 Työttömyysvakuutusmaksut	-393.484	-690.256	-43,0
4170 Tapaturmavakuutusmaksut	-76.774	-145.313	-47,2
4180 Muut sosiaalivakuutusmaksut	-7.660	-14.517	-47,2
4150 Muut henkilösivukulut	-777.339	-1.340.555	-42,0
4100 Henkilösivukulut	-4.536.528	-9.036.958	-49,8
4001 Henkilöstökulut	-23.927.198	-45.246.167	-47,1
4300 Palvelujen ostot			
4301 Asiakaspalvelujen ostot			
4300 As.palv. osto valtiolta	-20.000	-20.000	
4301 As.palv. osto kunnilta	-605.900	-755.870	-19,8
4302 As.palv. osto kuntayhtymiltä	-1.800	-22.451.591	-100,0
4303 As.palv. osto/laitosh.kuntayht.		-5.000	-100,0
4304 As.palv. osto/laitosh.muilta		-1.102.775	-100,0
4305 As.palv. osto muilta	-48.800	-12.415.063	-99,6
4306 Kotikuntalain kotik.korv. kunnilta		-114.000	-100,0
4307 Kotikuntalain kotik.korv. ky:ltä		-40.000	-100,0
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-676.500	-36.904.299	-98,2
4340 Muiden palvelujen ostot			

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

EUR

KVIRA
Ulkoinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
4330 ICT-palvelut	-615.414	-1.018.321	-39,6
4340 Asiantuntijapalvelut	-302.400	-423.250	-28,6
4343 Toimistopalvelut	-266.671	-505.300	-47,2
4350 Painatukset ja ilmoitukset	-55.822	-65.320	-14,5
4351 Rahoitus- ja pankkipalvelut	-24.090	-22.000	9,5
4360 Posti- ja kuriiripalvelut	-31.179	-64.935	-52,0
4370 Vakuutukset	-95.617	-126.963	-24,7
4380 Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	-803.320	-989.247	-18,8
4386 Pesulapalvelut		-362.579	-100,0
4390 Raken.ja alueiden rak.ja kunn.pitop	-1.429.473	-1.705.122	-16,2
4400 Koneiden ja laitt. rak/kunn.pitopal	-187.415	-216.224	-13,3
4410 Majoitus- ja ravitsemispalvelut	-655.641	-949.038	-30,9
4420 Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-241.130	-496.440	-51,4
4425 Kuljetuspalvelut	-1.668.250	-1.763.155	-5,4
4430 Sosiaali- ja terveyspalvelut	-224.269	-1.386.618	-83,8
4440 Opetus- ja kulttuuripalvelut	-138.579	-205.395	-32,5
4450 Osuus verotuskustannuksiin	-194.300	-194.300	
4460 Muut yhteistoimintaosuudet	-789.328	-2.022.991	-61,0
4470 Muut palvelut	-149.880	-202.247	-25,9
4340 Muiden palvelujen ostot	-7.872.778	-12.719.445	-38,1
4300 Palvelujen ostot	-8.549.278	-49.623.744	-82,8
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana			
4500 Toimisto- ja koulutarvikkeet	-197.457	-242.535	-18,6
4510 Kirjallisuus	-465.844	-485.603	-4,1
4520 Elintarvikkeet	-450.348	-795.350	-43,4
4530 Vaatteisto	-45.510	-38.610	17,9
4540 Lääkkeet ja hoitotarvikkeet	-500	-500	
4544 Lääkkeet	-820	-187.160	-99,6
4545 Hoitotarvikkeet	-7.890	-935.810	-99,2
4550 Puhdistusaineet ja -tarvikkeet	-94.200	-150.435	-37,4
4560 Poltto- ja voiteluaineet	-75.880	-104.150	-27,1
4570 Lämmitys, sähkö ja vesi	-1.000	-2.200	-54,5
4572 Lämmitys	-817.650	-844.750	-3,2
4573 Sähkö ja kaasut	-842.070	-897.890	-6,2
4574 Vesi	-75.050	-59.220	26,7
4580 Kalusto	-414.835	-475.940	-12,8
4590 Rakennusmateriaali	-396.730	-281.900	40,7
4600 Muu materiaali	-54.000	-81.490	-33,7
4501 Ostot tilikauden aikana	-3.939.784	-5.583.543	-29,4
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.939.784	-5.583.543	-29,4
4700 Avustukset			
4701 Avustukset kotitalouksille			
4700 Lasten kotihoidon tuki	-581.000	-536.000	8,4
4705 Yksityisen hoidon tuki	-5.000	-8.000	-37,5
4710 Omaishoidon tuki		-1.044.000	-100,0
4721 Täydentävä toimeentulotuki		-50.000	-100,0
4722 Ehkäisevä toimeentulotuki		-24.000	-100,0
4725 Vammaisille annetut avustukset		-1.541.970	-100,0
4726 Kunt.työtoim. matkakorv. työmarkk.t		-10.950	-100,0
4730 Muut avustukset kotitalouksille	-16.493	-107.493	-84,7
4701 Avustukset kotitalouksille	-602.493	-3.322.413	-81,9
4740 Avustukset yhteisöille			
4740 Avustukset yhteisöille	-225.500	-227.500	-0,9
4745 Työmarkkinatuen kuntaosuus	-450.000	-345.000	30,4
4740 Avustukset yhteisöille	-675.500	-572.500	18,0
4700 Avustukset	-1.277.993	-3.894.913	-67,2

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA
Ulkoinen

01.01.2023 - 31.12.2023

EUR

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat			
4800 Maa- ja vesialueiden vuokrat	-6.630	-5.520	20,1
4820 Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	-421.041	-918.197	-54,1
4840 Koneiden ja laitteiden vuokrat	-14.300	-9.800	45,9
4850 Leasingvuokrat	-166.625	-327.832	-49,2
4860 Muut vuokrat	-2.100	-6.950	-69,8
4801 Vuokrat	-610.696	-1.268.299	-51,8
4900 Muut toimintakulut			
4900 Välilliset verot	-4.188	-11.058	-62,1
4925 Vahingon- ja haitankorvaukset	-1.000	-1.000	
4935 Edustus	-3.500	-4.800	-27,1
4936 Jäsenmaksut	-38.623	-38.748	-0,3
4940 Muut kulut	-31.856	-31.970	-0,4
4900 Muut toimintakulut	-79.167	-87.576	-9,6
4800 Muut toimintakulut	-689.863	-1.355.875	-49,1
4000 TOIMINTAKULUT	-38.384.116	-105.704.242	-63,7
4999 TOIMINTAKATE/JAAMA	-24.992.437	-63.054.485	-60,4
5000 Verotulot			
5000 Kunnan tulovero	13.720.000	26.476.000	-48,2
5100 Kiinteistövero	2.323.000	2.176.000	6,8
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	2.148.000	2.154.000	-0,3
5000 Verotulot	18.191.000	30.806.000	-40,9
5500 Valtionosuudet			
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus			
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	5.923.463	21.008.732	-71,8
5520 Verotuloihin perustuva valtionos. ta	5.450.163	10.163.168	-46,4
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11.373.626	31.171.900	-63,5
5710 Muut valtionosuudet			
5710 Opetus- ja kulttuuritoim. muut valti	1.507.772	1.480.089	1,9
5890 Veromenetysten kompensaatio	1.968.264	6.359.330	-69,0
5710 Muut valtionosuudet	3.476.036	7.839.419	-55,7
5500 Valtionosuudet	14.849.662	39.011.319	-61,9
6000 Rahoitustuotot ja -kulut			
6001 Korkotuotot			
6000 Korkotuotot antolainasta ulkopuolisi	12.000	12.000	
6030 Maksuliikennetilien korot	500	500	
6001 Korkotuotot	12.500	12.500	
6100 Muut rahoitustuotot			
6100 Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	70.000	50.000	40,0
6120 Verotilitysten korot ja korotukset	500	500	
6130 Viivästyskorkotulot	15.000	15.000	
6140 Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		35.951	-100,0
6170 Muut rahoitustuotot	4.000	4.000	
6100 Muut rahoitustuotot	89.500	105.451	-15,1
6200 Korkokulut			
6210 Korkokulut lainoista ulkopuolisilta	-300.000	-200.000	50,0
6200 Korkokulut	-300.000	-200.000	50,0
6300 Muut rahoituskulut			
6320 Viivästyskorot ja korotukset	-500	-500	
6375 Saatavien poistot ja palautukset	-5.000	-5.000	
6380 Muut rahoituskulut	-4.000	-4.000	
6300 Muut rahoituskulut	-9.500	-9.500	
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-207.500	-91.549	126,7
6999 VUOSIKATE	7.840.725	6.671.285	17,5
7000 Poistot ja arvonalentumiset			
7100 Suunnitelman mukaiset poistot			

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA
Ulkoinen

01.01.2023 - 31.12.2023

EUR

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
7110 Poistot tietokoneohjelmista		-36.442	-100,0
7120 Poistot muista pitkävaikut. menoist	-201.086	-85.886	134,1
7130 Poistot rakennuksista	-2.116.751	-2.172.894	-2,6
7140 Poistot kiint. rakenteista ja laitte	-1.373.270	-1.239.003	10,8
7150 Poistot koneista ja kalustosta	-241.273	-271.705	-11,2
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-3.932.380	-3.805.930	3,3
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-3.932.380	-3.805.930	3,3
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	3.908.345	2.865.355	36,4

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
00000017 ALAJÄRVEN KAUPUNKI			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3010 Liiketoiminnan myyntituotot			
3001 Vesi- ja jätevesimaksut	1.176.000	1.176.000	
3002 Vesi- ja jätevesimaksut (sisäiset)	108.685	127.935	-15,0
3060 Muut liiketoiminnan tuotot		15.000	-100,0
3010 Liiketoiminnan myyntituotot	1.284.685	1.318.935	-2,6
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset		14.900	-100,0
3083 Lääkäreiden koulutuskorvaus		12.500	-100,0
3084 Sair.hoitokorv./vangit,sivili-ja va		157.560	-100,0
3086 Sotilasvammalain mukaiset korvaukse		66.800	-1,5
3099 Muut korvaukset	65.800	251.760	-73,9
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	65.800		
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi			
3100 Kotikuntakorvaukset	2.907.000	3.429.380	-15,2
3115 Muut yhteistoimintakorvaukset	3.963.501	27.893.091	-85,8
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	6.870.501	31.322.471	-78,1
3130 Muut suoritteiden myyntituotot			
3109 Sis.tulot, majoitus- ja ravitsemisp	1.335.264	2.258.747	-40,9
3135 Oppisopimuskoulutuksen koul.korvauk		5.100	-100,0
3140 Muut myyntituotot muilta	534.300	656.120	-18,6
3141 Sisäiset myyntituotot	328.600	471.188	-30,3
3142 Muut myyntituotot kunnilta	168.812	168.265	0,3
3145 Yht.ltk muut sisäiset myyntituotot	682.280	1.819.478	-62,5
3146 Hall.vyörytysl	501.516	915.675	-45,2
3147 Sis.palvelut/varastot		309.165	-100,0
3150 Ateriamaksut	22.300	73.650	-69,7
3171 Myynnit hall.kunnille(sis)	526.495	548.041	-3,9
3177 Sis.tulot, raken.ja alueiden rak.ja	3.605.642	3.375.426	6,8
3181 Sis.tulot, puhtaanapito- ja pesulap	1.196.764	1.944.793	-38,5
3190 Sisäiset tulot/tehtäväluokan sisäll	314.715	474.494	-33,7
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	9.216.688	13.020.142	-29,2
3001 Myyntituotot	17.437.674	45.913.308	-62,0
3200 Maksutuotot			
3201 Yleishallinnon maksut			
3200 Yleishallinnon maksut	4.000	4.000	
3201 Yleishallinnon maksut	4.000	4.000	
3210 Terveydenhuollon maksut			
3210 Laitoshoidon asiakasmaksut		420.000	-100,0
3220 Avohoidon lääkäripalvelujen maksut		309.000	-100,0
3222 Korvaukset vakuutusyhtiöltä		100.553	-100,0
3225 Hammashoidon maksut		520.000	-100,0
3240 Muut terveydenhuollon maksut		48.550	-100,0
3210 Terveydenhuollon maksut		1.398.103	-100,0
3250 Sosiaalitoimen maksut			
3250 Maksut lapsiperheiden kodinhoitoavu		3.000	-100,0
3257 Hoitopäivämaksut		45.480	-100,0
3261 Sosiaalitoimen asiakasmaksut		4.406.200	-100,0
3250 Sosiaalitoimen maksut		4.454.680	-100,0
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut			
3270 Lukukausimaksut	286.000	274.000	4,4
3271 Päivähoitomaksut	275.000	322.000	-14,6
3275 Muut opetus- ja kulttuuritoimen mak	141.040	145.300	-2,9
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	702.040	741.300	-5,3
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut			

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
3280 Suunnittelu- ja mittaustoiminnan ma	15.000	15.000	
3285 Rakennusvalvonta- ja -tarkastusmaks	70.000	70.000	
3287 Muut yhdyskuntapalvelujen maksut	10.000		100,0
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut	95.000	85.000	11,8
3200 Maksutuotot	801.040	6.683.083	-88,0
3300 Tuet ja avustukset			
3300 Työllistämistuki	9.000	20.400	-55,9
3301 Tuet ja avustukset valtiolta	226.800	237.800	-4,6
3325 Koulumatkatuki	4.000	4.000	
3327 Valtion korvaus kuntouttavasta työto		25.000	-100,0
3329 Koulutuskorvaus/TVR		3.500	-100,0
3330 Muut tuet ja avustukset muilta	500	5.500	-90,9
3331 Tuet ja avustukset (mm.Kela tth-korv	63.894	181.125	-64,7
3300 Tuet ja avustukset	304.194	477.325	-36,3
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot			
3410 Asuntojen vuokrat	116.165	951.093	-87,8
3420 Muiden rakennusten vuokrat	3.317.078	776.866	327,0
3430 Maa- ja vesialueiden vuokrat	4.350	5.100	-14,7
3450 Koneiden ja laitteiden vuokrat	5.400	5.400	
3460 Muut vuokratuotot	2.054	2.054	
3461 Sisäiset vuokratuotot	1.618.099	2.041.074	-20,7
3410 Vuokratuotot	5.063.146	3.781.587	33,9
3500 Muut toimintatuotot			
3520 Oppilaan omavastuu koulumatkakustan	1.000	1.000	
3530 Muut tuotot	2.685	79.470	-96,6
3500 Muut toimintatuotot	3.685	80.470	-95,4
3400 Muut toimintatuotot	5.066.831	3.862.057	31,2
3000 TOIMINTATUOTOT	23.609.739	56.935.773	-58,5
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot			
4000 Vakinaisten palkat	-14.700.750	-26.452.450	-44,4
4001 Tilapäisten palkat	-1.013.459	-3.251.024	-68,8
4002 Erilliskorvaukset	-253.553	-2.040.722	-87,6
4003 Työllistettyjen palkat	-4.000	-71.000	-94,4
4004 Varahenkilöstön palkat		-1.013.482	-100,0
4005 Vakinaisten palkat (vael)	-3.259.608	-3.374.261	-3,4
4010 Kokouspalkkiot	-159.300	-152.100	4,7
4060 Jaksotetut palkat ja palkkiot		-500	-100,0
4230 Sairausvakuutuskorvaukset		146.330	-100,0
4002 Palkat ja palkkiot	-19.390.670	-36.209.209	-46,4
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut			
4100 KuEL-maksut	-2.645.609	-5.602.661	-52,8
4105 Tasausmaksu/ eläkemenoperusteinen	-580.191	-1.522.819	-61,9
4110 VEL.maksu/työnantajat	-533.389	-570.923	-6,6
4101 Eläkekulut	-3.759.189	-7.696.403	-51,2
4150 Muut henkilösivukulut			
4150 Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaks	-299.421	-490.469	-39,0
4160 Työttömyysvakuutusmaksut	-393.484	-690.256	-43,0
4170 Tapaturmavakuutusmaksut	-76.774	-145.313	-47,2
4180 Muut sosiaalivakuutusmaksut	-7.660	-14.517	-47,2
4150 Muut henkilösivukulut	-777.339	-1.340.555	-42,0
4100 Henkilösivukulut	-4.536.528	-9.036.958	-49,8
4001 Henkilöstökulut	-23.927.198	-45.246.167	-47,1
4300 Palvelujen ostot			

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
4301 Asiakaspalvelujen ostot			
4300 As.palv. osto valtiolta	-20.000	-20.000	
4301 As.palv. osto kunnilta	-605.900	-755.870	-19,8
4302 As.palv. osto kuntayhtymiltä	-1.800	-22.451,591	-100,0
4303 As.palv. osto/laitosh.kuntayht.		-5.000	-100,0
4304 As.palv. osto/laitosh.muilta		-1.102,775	-100,0
4305 As.palv. osto muilta	-48.800	-12.415,063	-99,6
4306 Kotikuntalain kotik.korv. kunnilta		-114.000	-100,0
4307 Kotikuntalain kotik.korv. ky:ltä		-40.000	-100,0
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-676.500	-36.904,299	-98,2
4340 Muiden palvelujen ostot			
4330 ICT-palvelut	-615,414	-1.018,321	-39,6
4340 Asiantuntijapalvelut	-302,400	-423,250	-28,6
4341 Sisäiset toimistopalvelut	-24,750	-25,193	-1,8
4343 Toimistopalvelut	-266,671	-505,300	-47,2
4344 Sisäiset henkilöstöpalvelut	-303,852	-423,990	-28,3
4345 Yht.ltk muut sis.palvelut	-844,309	-1.819,476	-53,6
4346 Hallinnon vyörytys/tasol	-655,874	-1.070,086	-38,7
4347 Sis.palvelut/varastot		-309,991	-100,0
4350 Painatukset ja ilmoitukset	-55,822	-65,320	-14,5
4351 Rahoitus- ja pankkipalvelut	-24,090	-22,000	9,5
4360 Posti- ja kuriiripalvelut	-31,179	-64,935	-52,0
4370 Vakuutukset	-95,617	-126,963	-24,7
4376 Sisäiset jätevesimaksut, puhtaanapi	-98,260	-93,375	5,2
4377 Sisäiset raken.ja alueiden rak.ja k	-3.605,642	-3.375,425	6,8
4380 Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	-803,320	-989,247	-18,8
4381 Sisäiset puhtaanapito- ja pesulapal	-1.196,764	-1.920,438	-37,7
4386 Pesulapalvelut		-362,579	-100,0
4390 Raken.ja alueiden rak.ja kunn.pitop	-1.429,473	-1.705,122	-16,2
4400 Koneiden ja laitt. rak/kunn.pitopal	-187,415	-216,224	-13,3
4409 Sisäiset majoitus- ja ravitsemispal	-1.335,264	-2.258,726	-40,9
4410 Majoitus- ja ravitsemispalvelut	-655,641	-949,038	-30,9
4420 Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-241,130	-496,440	-51,4
4425 Kuljetuspalvelut	-1.668,250	-1.763,155	-5,4
4430 Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	-224,269	-1.386,618	-83,8
4440 Opetus- ja kulttuuripalvelut	-138,579	-205,395	-32,5
4441 Sisäiset koulutus- ja kulttuuripalv		-20,000	-100,0
4450 Osuus verotuskustannuksiin	-194,300	-194,300	
4460 Muut yhteistoimintaosuudet	-789,328	-2.022,991	-61,0
4470 Muut palvelut	-149,880	-202,247	-25,9
4471 Sisäiset muut palvelut	-13,514	-28,407	-52,4
4475 Puhdistuspalv.hallintok.(sis)	-183,022	-196,485	-6,9
4476 Tilapalvelu hallintok.(sis)	-211,058	-234,596	-10,0
4477 Ravitsemispalv.hallintok.(sis)	-133,161	-119,825	11,1
4490 Sisäiset menot/tehtäväluokan sisäll		-320,517	-100,0
4340 Muiden palvelujen ostot	-16.478,248	-24.935,975	-33,9
4300 Palvelujen ostot	-17.154,748	-61.840,274	-72,3
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana			
4500 Toimisto- ja koulutarvikkeet	-197,457	-242,535	-18,6
4510 Kirjallisuus	-465,844	-485,603	-4,1
4520 Elintarvikkeet	-450,348	-795,350	-43,4
4530 Vaatteisto	-45,510	-38,610	17,9
4540 Lääkkeet ja hoitotarvikkeet	-500	-500	
4544 Lääkkeet	-820	-187,160	-99,6
4545 Hoitotarvikkeet	-7,890	-935,810	-99,2
4550 Puhdistusaineet ja -tarvikkeet	-94,200	-150,435	-37,4

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

EUR

KVIRA

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
4560 Poltto- ja voiteluaineet	-75,880	-104.150	-27,1
4570 Lämmitys, sähkö ja vesi	-1,000	-2.200	-54,5
4572 Lämmitys	-817,650	-844.750	-3,2
4573 Sähkö ja kaasu	-842,070	-897.890	-6,2
4574 Vesi	-75,050	-59.220	26,7
4576 Sähkö ja kaasu, sisäinen		-200	-100,0
4577 Vesi, sisäinen	-9,225	-34.560	-73,3
4580 Kalusto	-414,835	-475.940	-12,8
4590 Rakennusmateriaali	-396,730	-281.900	40,7
4600 Muu materiaali	-54,000	-81.490	-33,7
4501 Ostot tilikauden aikana	-3.949.009	-5.618.303	-29,7
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.949.009	-5.618.303	-29,7
4700 Avustukset			
4701 Avustukset kotitalouksille			
4700 Lasten kotihoidon tuki	-581.000	-536.000	8,4
4705 Yksityisen hoidon tuki	-5.000	-8.000	-37,5
4710 Omaishoidon tuki		-1.044.000	-100,0
4721 Täydentävä toimeentulotuki		-50.000	-100,0
4722 Ehkäisevä toimeentulotuki		-24.000	-100,0
4725 Vammaisille annetut avustukset		-1.541.970	-100,0
4726 Kunt.työtoim. matkakorv. työmarkk.t		-10.950	-100,0
4730 Muut avustukset kotitalouksille	-16.493	-107.493	-84,7
4701 Avustukset kotitalouksille	-602.493	-3.322.413	-81,9
4740 Avustukset yhteisöille			
4740 Avustukset yhteisöille	-225.500	-227.500	-0,9
4745 Työmarkkinatuen kuntaosuus	-450.000	-345.000	30,4
4740 Avustukset yhteisöille	-675.500	-572.500	18,0
4700 Avustukset	-1.277.993	-3.894.913	-67,2
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat			
4800 Maa- ja vesialueiden vuokrat	-6,630	-5.520	20,1
4820 Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	-421,041	-918.197	-54,1
4821 Sisäiset vuokrat	-1.603,365	-1.982.704	-19,1
4840 Koneiden ja laitteiden vuokrat	-14,300	-9.800	45,9
4850 Leasingvuokrat	-166,625	-327.832	-49,2
4860 Muut vuokrat	-2,100	-6.950	-69,8
4861 Sisäiset laitevuokrat		-52.022	-100,0
4801 Vuokrat	-2.214,061	-3.303,025	-33,0
4900 Muut toimintakulut			
4900 Välilliset verot	-4,188	-11.058	-62,1
4925 Vahingon- ja haitankorvaukset	-1,000	-1.000	
4935 Edustus	-3,500	-4.800	-27,1
4936 Jäsenmaksut	-38,623	-38.748	-0,3
4940 Muut kulut	-31,856	-31.970	-0,4
4900 Muut toimintakulut	-79,167	-87.576	-9,6
4800 Muut toimintakulut	-2.293,228	-3.390,601	-32,4
4000 TOIMINTAKULUT	-48.602,176	-119.990,258	-59,5
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-24.992,437	-63.054,485	-60,4
5000 Verotulot			
5000 Kunnan tulovero	13.720,000	26.476,000	-48,2
5100 Kiinteistövero	2.323,000	2.176,000	6,8
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	2.148,000	2.154,000	-0,3
5000 Verotulot	18.191,000	30.806,000	-40,9
5500 Valtionosuudet			
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus			
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	5.923,463	21.008,732	-71,8
5520 Verotuloihin perustuva valtionos. ta	5.450,163	10.163,168	-46,4

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11.373.626	31.171.900	-63,5
5710 Muut valtionosuudet			
5710 Opetus- ja kulttuuritoim. muut valti	1.507.772	1.480.089	1,9
5890 Veromenetysten kompensatio	1.968.264	6.359.330	-69,0
5710 Muut valtionosuudet	3.476.036	7.839.419	-55,7
5500 Valtionosuudet	14.849.662	39.011.319	-61,9
6000 Rahoitustuotot ja -kulut			
6001 Korkotuotot			
6000 Korkotuotot antolainasta ulkopuolisi	12.000	12.000	
6030 Maksuliikennetilien korot	500	500	
6001 Korkotuotot	12.500	12.500	
6100 Muut rahoitustuotot			
6100 Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	70.000	50.000	40,0
6116 Korvaus peruspääomasta	122.210	122.210	
6120 Verotilitysten korot ja korotukset	500	500	
6130 Viivästyskorkotulot	15.000	15.000	
6140 Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		35.951	-100,0
6170 Muut rahoitustuotot	4.000	4.000	
6100 Muut rahoitustuotot	211.710	227.661	-7,0
6200 Korkokulut			
6210 Korkokulut lainoista ulkopuolisilta	-300.000	-200.000	50,0
6200 Korkokulut	-300.000	-200.000	50,0
6300 Muut rahoituskulut			
6305 Korvaus peruspääomasta	-122.210	-122.210	
6320 Viivästyskorot ja korotukset	-500	-500	
6375 Saatavien poistot ja palautukset	-5.000	-5.000	
6380 Muut rahoituskulut	-4.000	-4.000	
6300 Muut rahoituskulut	-131.710	-131.710	
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-207.500	-91.549	126,7
6999 VUOSIKATE	7.840.725	6.671.285	17,5
7000 Poistot ja arvonalentumiset			
7100 Suunnitelman mukaiset poistot			
7110 Poistot tietokoneohjelmista		-36.442	-100,0
7120 Poistot muista pitkävaikutt. menoist	-201.086	-85.886	134,1
7130 Poistot rakennuksista	-2.116.751	-2.172.894	-2,6
7140 Poistot kiint. rakenteista ja laitte	-1.373.270	-1.239.003	10,8
7150 Poistot koneista ja kalustosta	-241.273	-271.705	-11,2
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-3.932.380	-3.805.930	3,3
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-3.932.380	-3.805.930	3,3
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	3.908.345	2.865.355	36,4

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
00000017 ALAJÄRVEN KAUPUNKI			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3010 Liiketoiminnan myyntituotot	1.284.685	1.318.935	-2,6
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	65.800	251.760	-73,9
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	6.870.501	31.322.471	-78,1
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	9.216.688	13.020.142	-29,2
3001 Myyntituotot	17.437.674	45.913.308	-62,0
3200 Maksutuotot			
3201 Yleishallinnon maksut	4.000	4.000	
3210 Terveydenhuollon maksut		1.398.103	-100,0
3250 Sosiaalitoimen maksut		4.454.680	-100,0
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	702.040	741.300	-5,3
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut	95.000	85.000	11,8
3200 Maksutuotot	801.040	6.683.083	-88,0
3300 Tuet ja avustukset	304.194	477.325	-36,3
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot	5.063.146	3.781.587	33,9
3500 Muut toimintatuotot	3.685	80.470	-95,4
3400 Muut toimintatuotot	5.066.831	3.862.057	31,2
3000 TOIMINTATUOTOT	23.609.739	56.935.773	-58,5
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-19.390.670	-36.209.209	-46,4
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-3.759.189	-7.696.403	-51,2
4150 Muut henkilösivukulut	-777.339	-1.340.555	-42,0
4100 Henkilösivukulut	-4.536.528	-9.036.958	-49,8
4001 Henkilöstökulut	-23.927.198	-45.246.167	-47,1
4300 Palvelujen ostot			
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-676.500	-36.904.299	-98,2
4340 Muiden palvelujen ostot	-16.478.248	-24.935.975	-33,9
4300 Palvelujen ostot	-17.154.748	-61.840.274	-72,3
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-3.949.009	-5.618.303	-29,7
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.949.009	-5.618.303	-29,7
4700 Avustukset			
4701 Avustukset kotitalouksille	-602.493	-3.322.413	-81,9
4740 Avustukset yhteisöille	-675.500	-572.500	18,0
4700 Avustukset	-1.277.993	-3.894.913	-67,2
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat	-2.214.061	-3.303.025	-33,0
4900 Muut toimintakulut	-79.167	-87.576	-9,6
4800 Muut toimintakulut	-2.293.228	-3.390.601	-32,4
4000 TOIMINTAKULUT	-48.602.176	-119.990.258	-59,5
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-24.992.437	-63.054.485	-60,4
5000 Verotulot	18.191.000	30.806.000	-40,9
5500 Valtionosuudet			
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11.373.626	31.171.900	-63,5
5710 Muut valtionosuudet	3.476.036	7.839.419	-55,7
5500 Valtionosuudet	14.849.662	39.011.319	-61,9
6000 Rahoitustuotot ja -kulut			
6001 Korkotuotot	12.500	12.500	
6100 Muut rahoitustuotot	211.710	227.661	-7,0
6200 Korkokulut	-300.000	-200.000	50,0
6300 Muut rahoituskulut	-131.710	-131.710	

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-207.500	-91.549	126,7
6999 VUOSIKATE	7.840.725	6.671.285	17,5
7000 Poistot ja arvonalentumiset			
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-3.932.380	-3.805.930	3,3
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-3.932.380	-3.805.930	3,3
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	3.908.345	2.865.355	36,4

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
17010000 KESKUSVAALILAUTAKUNTA			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	15.000	16.000	-6,3
3001 Myyntituotot	15.000	16.000	-6,3
3000 TOIMINTATUOTOT	15.000	16.000	-6,3
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-25.000	-18.500	35,1
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-3.684	-2.040	80,6
4150 Muut henkilösivukulut	-729	-443	64,6
4100 Henkilösivukulut	-4.413	-2.483	77,7
4001 Henkilöstökulut	-29.413	-20.983	40,2
4300 Palvelujen ostot			
4340 Muiden palvelujen ostot	-13.280	-8.500	56,2
4300 Palvelujen ostot	-13.280	-8.500	56,2
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-2.500	-1.800	38,9
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2.500	-1.800	38,9
4800 Muut toimintakulut			
4900 Muut toimintakulut	-2.000	-2.000	
4800 Muut toimintakulut	-2.000	-2.000	
4000 TOIMINTAKULUT	-47.193	-33.283	41,8
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-32.193	-17.283	86,3
6999 VUOSIKATE	-32.193	-17.283	86,3
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-32.193	-17.283	86,3
17020000 TARKASTUSLAUTAKUNTA			
0003 TULOSLASKELMA			
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-8.500	-6.000	41,7
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-308	-170	81,2
4150 Muut henkilösivukulut	-61	-37	64,9
4100 Henkilösivukulut	-369	-207	78,3
4001 Henkilöstökulut	-8.869	-6.207	42,9
4300 Palvelujen ostot			
4340 Muiden palvelujen ostot	-20.200	-18.700	8,0
4300 Palvelujen ostot	-20.200	-18.700	8,0
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-200	-100	100,0
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-200	-100	100,0
4000 TOIMINTAKULUT	-29.269	-25.007	17,0
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-29.269	-25.007	17,0
6999 VUOSIKATE	-29.269	-25.007	17,0
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-29.269	-25.007	17,0
17100000 KAUPUNGINHALLITUS			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	50.800	50.800	
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	193.950	167.145	16,0
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	386.600	542.188	-28,7
3001 Myyntituotot	631.350	760.133	-16,9
3200 Maksutuotot			

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
3201 Yleishallinnon maksut	4.000	4.000	
3200 Maksutuotot	4.000	4.000	
3300 Tuet ja avustukset	3.605	3.417	5,5
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot	4.904.344	2.775.772	76,7
3400 Muut toimintatuotot	4.904.344	2.775.772	76,7
3000 TOIMINTATUOTOT	5.543.299	3.543.322	56,4
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-1.122.779	-1.282.022	-12,4
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-206.894	-316.597	-34,7
4150 Muut henkilösivukulut	-41.271	-43.601	-5,3
4100 Henkilösivukulut	-248.165	-360.198	-31,1
4001 Henkilöstökulut	-1.370.944	-1.642.220	-16,5
4300 Palvelujen ostot			
4340 Muiden palvelujen ostot	-2.334.440	-2.786.894	-16,2
4300 Palvelujen ostot	-2.334.440	-2.786.894	-16,2
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-38.460	-41.730	-7,8
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38.460	-41.730	-7,8
4700 Avustukset			
4701 Avustukset kotitalouksille	-7.993	-7.993	
4740 Avustukset yhteisöille	-62.500	-62.500	
4700 Avustukset	-70.493	-70.493	
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat	-93.873	-81.907	14,6
4900 Muut toimintakulut	-34.911	-38.451	-9,2
4800 Muut toimintakulut	-128.784	-120.358	7,0
4000 TOIMINTAKULUT	-3.943.121	-4.661.695	-15,4
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1.600.178	-1.118.373	-243,1
6999 VUOSIKATE	1.600.178	-1.118.373	-243,1
7000 Poistot ja arvonalentumiset			
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-2.377.413	-2.332.941	1,9
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-2.377.413	-2.332.941	1,9
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-777.235	-3.451.314	-77,5
17200000 PERUSTURVALAUTAKUNTA			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset		184.960	-100,0
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöille		26.016.484	-100,0
3130 Muut suoritteiden myyntituotot		2.327.551	-100,0
3001 Myyntituotot		28.528.995	-100,0
3200 Maksutuotot			
3210 Terveydenhuollon maksut		1.398.103	-100,0
3250 Sosiaalitoimen maksut		4.454.680	-100,0
3200 Maksutuotot		5.852.783	-100,0
3300 Tuet ja avustukset		150.406	-100,0
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot		855.511	-100,0
3500 Muut toimintatuotot		65.020	-100,0
3400 Muut toimintatuotot		920.531	-100,0
3000 TOIMINTATUOTOT		35.452.715	-100,0
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot		-17.037.270	-100,0

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut		-3.777.207	-100,0
4150 Muut henkilösivukulut		-628.137	-100,0
4100 Henkilösivukulut		-4.405.344	-100,0
4001 Henkilöstökulut		-21.442.614	-100,0
4300 Palvelujen ostot			
4301 Asiakaspalvelujen ostot		-36.235.399	-100,0
4340 Muiden palvelujen ostot		-9.795.905	-100,0
4300 Palvelujen ostot		-46.031.304	-100,0
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana		-1.509.355	-100,0
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-1.509.355	-100,0
4700 Avustukset			
4701 Avustukset kotitalouksille		-2.761.920	-100,0
4740 Avustukset yhteisöille		-353.000	-100,0
4700 Avustukset		-3.114.920	-100,0
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat		-1.252.372	-100,0
4900 Muut toimintakulut		-4.000	-100,0
4800 Muut toimintakulut		-1.256.372	-100,0
4000 TOIMINTAKULUT		-73.354.565	-100,0
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-37.901.850	-100,0
6999 VUOSIKATE	0	-37.901.850	-100,0
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	-37.901.850	-100,0
17300000 SIVISTYSLAUTAKUNTA			
0003 TUOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	6.651.764	5.138.842	29,4
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	845.587	1.195.522	-29,3
3001 Myyntituotot	7.497.351	6.334.364	18,4
3200 Maksutuotot			
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	695.040	741.300	-6,2
3200 Maksutuotot	695.040	741.300	-6,2
3300 Tuet ja avustukset	173.514	317.827	-45,4
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot	11.452	145.204	-92,1
3500 Muut toimintatuotot	1.685	15.450	-89,1
3400 Muut toimintatuotot	13.137	160.654	-91,8
3000 TOIMINTATUOTOT	8.379.042	7.554.145	10,9
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-14.439.030	-13.913.477	3,8
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-2.785.102	-2.818.758	-1,2
4150 Muut henkilösivukulut	-584.135	-522.826	11,7
4100 Henkilösivukulut	-3.369.237	-3.341.584	0,8
4001 Henkilöstökulut	-17.808.267	-17.255.061	3,2
4300 Palvelujen ostot			
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-667.500	-668.900	-0,2
4340 Muiden palvelujen ostot	-8.252.187	-8.721.628	-5,4
4300 Palvelujen ostot	-8.919.687	-9.390.528	-5,0
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-904.431	-955.638	-5,4
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-904.431	-955.638	-5,4
4700 Avustukset			
4701 Avustukset kotitalouksille	-586.000	-552.500	6,1

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
4740 Avustukset yhteisöille		-97.000	-100,0
4700 Avustukset	-586.000	-649.500	-9,8
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat	-1.335.097	-1.825.444	-26,9
4900 Muut toimintakulut	-9.336	-27.040	-65,5
4800 Muut toimintakulut	-1.344.433	-1.852.484	-27,4
4000 TOIMINTAKULUT	-29.562.818	-30.103.211	-1,8
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-21.183.776	-22.549.066	-6,1
6999 VUOSIKATE	-21.183.776	-22.549.066	-6,1
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-21.183.776	-22.549.066	-6,1
17400000 ELINVOIMALAUTAKUNTA			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	24.787		100,0
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	488.160		100,0
3001 Myyntituotot	512.947		100,0
3200 Maksutuotot			
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	7.000		100,0
3200 Maksutuotot	7.000		100,0
3300 Tuet ja avustukset	125.100		100,0
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot	143.000		100,0
3500 Muut toimintatuotot	2.000		100,0
3400 Muut toimintatuotot	145.000		100,0
3000 TOIMINTATUOTOT	790.047		100,0
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-602.787		100,0
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-113.257		100,0
4150 Muut henkilösivukulut	-22.409		100,0
4100 Henkilösivukulut	-135.666		100,0
4001 Henkilöstökulut	-738.453		100,0
4300 Palvelujen ostot			
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-9.000		100,0
4340 Muiden palvelujen ostot	-1.804.699		100,0
4300 Palvelujen ostot	-1.813.699		100,0
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-118.180		100,0
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-118.180		100,0
4700 Avustukset			
4701 Avustukset kotitalouksille	-8.500		100,0
4740 Avustukset yhteisöille	-547.000		100,0
4700 Avustukset	-555.500		100,0
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat	-685.082		100,0
4900 Muut toimintakulut	-20.920		100,0
4800 Muut toimintakulut	-706.002		100,0
4000 TOIMINTAKULUT	-3.931.834		100,0
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3.141.787	0	100,0
6999 VUOSIKATE	-3.141.787	0	100,0
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3.141.787	0	100,0
17700000 TEKNINEN LAUTAKUNTA			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
3010 Liiketoiminnan myyntituotot	1.284.685	1.318.935	-2,6
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	7.496.341	8.954.881	-16,3
3001 Myyntituotot	8.781.026	10.273.816	-14,5
3200 Maksutuotot			
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut	95.000	85.000	11,8
3200 Maksutuotot	95.000	85.000	11,8
3300 Tuet ja avustukset	1.975	5.675	-65,2
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot	4.350	5.100	-14,7
3400 Muut toimintatuotot	4.350	5.100	-14,7
3000 TOIMINTATUOTOT	8.882.351	10.369.591	-14,3
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-3.192.574	-3.951.940	-19,2
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-649.944	-781.631	-16,8
4150 Muut henkilösivukulut	-128.734	-145.511	-11,5
4100 Henkilösivukulut	-778.678	-927.142	-16,0
4001 Henkilöstökulut	-3.971.252	-4.879.082	-18,6
4300 Palvelujen ostot			
4340 Muiden palvelujen ostot	-4.053.442	-3.604.348	12,5
4300 Palvelujen ostot	-4.053.442	-3.604.348	12,5
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-2.885.238	-3.109.680	-7,2
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2.885.238	-3.109.680	-7,2
4700 Avustukset			
4740 Avustukset yhteisöille	-66.000	-60.000	10,0
4700 Avustukset	-66.000	-60.000	10,0
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat	-100.009	-143.302	-30,2
4900 Muut toimintakulut	-12.000	-16.085	-25,4
4800 Muut toimintakulut	-112.009	-159.387	-29,7
4000 TOIMINTAKULUT	-11.087.941	-11.812.497	-6,1
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2.205.590	-1.442.906	52,9
6999 VUOSIKATE	-2.205.590	-1.442.906	52,9
7000 Poistot ja arvonalentumiset			
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-1.554.967	-1.472.989	5,6
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-1.554.967	-1.472.989	5,6
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3.760.557	-2.915.895	29,0
17850000 RAHOITUS			
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0	
0003 TUOSLASKELMA			
5000 Verotulot	18.191.000	30.806.000	-40,9
5500 Valtionosuudet			
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11.373.626	31.171.900	-63,5
5710 Muut valtionosuudet	3.476.036	7.839.419	-55,7
5500 Valtionosuudet	14.849.662	39.011.319	-61,9
6000 Rahoitustuotot ja -kulut			
6001 Korkotuotot	12.500	12.500	
6100 Muut rahoitustuotot	211.710	227.661	-7,0
6200 Korkokulut	-300.000	-200.000	50,0
6300 Muut rahoituskulut	-131.710	-131.710	
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-207.500	-91.549	126,7
6999 VUOSIKATE	32.833.162	69.725.770	-52,9
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	32.833.162	69.725.770	-52,9
00000017 ALAJÄRVEN KAUPUNKI			
0003 TUOSLASKELMA			

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3010 Liiketoiminnan myyntituotot	1.284.685	1.318.935	-2,6
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	65.800	251.760	-73,9
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	6.870.501	31.322.471	-78,1
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	9.216.688	13.020.142	-29,2
3001 Myyntituotot	17.437.674	45.913.308	-62,0
3200 Maksutuotot			
3201 Yleishallinnon maksut	4.000	4.000	
3210 Terveydenhuollon maksut		1.398.103	-100,0
3250 Sosiaalitoimen maksut		4.454.680	-100,0
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	702.040	741.300	-5,3
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut	95.000	85.000	11,8
3200 Maksutuotot	801.040	6.683.083	-88,0
3300 Tuet ja avustukset	304.194	477.325	-36,3
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot	5.063.146	3.781.587	33,9
3500 Muut toimintatuotot	3.685	80.470	-95,4
3400 Muut toimintatuotot	5.066.831	3.862.057	31,2
3000 TOIMINTATUOTOT	23.609.739	56.935.773	-58,5
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-19.390.670	-36.209.209	-46,4
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-3.759.189	-7.696.403	-51,2
4150 Muut henkilösivukulut	-777.339	-1.340.555	-42,0
4100 Henkilösivukulut	-4.536.528	-9.036.958	-49,8
4001 Henkilöstökulut	-23.927.198	-45.246.167	-47,1
4300 Palvelujen ostot			
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-676.500	-36.904.299	-98,2
4340 Muiden palvelujen ostot	-16.478.248	-24.935.975	-33,9
4300 Palvelujen ostot	-17.154.748	-61.840.274	-72,3
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-3.949.009	-5.618.303	-29,7
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.949.009	-5.618.303	-29,7
4700 Avustukset			
4701 Avustukset kotitalouksille	-602.493	-3.322.413	-81,9
4740 Avustukset yhteisöille	-675.500	-572.500	18,0
4700 Avustukset	-1.277.993	-3.894.913	-67,2
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat	-2.214.061	-3.303.025	-33,0
4900 Muut toimintakulut	-79.167	-87.576	-9,6
4800 Muut toimintakulut	-2.293.228	-3.390.601	-32,4
4000 TOIMINTAKULUT	-48.602.176	-119.990.258	-59,5
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-24.992.437	-63.054.485	-60,4
5000 Verotulot	18.191.000	30.806.000	-40,9
5500 Valtionosuudet			
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11.373.626	31.171.900	-63,5
5710 Muut valtionosuudet	3.476.036	7.839.419	-55,7
5500 Valtionosuudet	14.849.662	39.011.319	-61,9
6000 Rahoitustuotot ja -kulut			
6001 Korkotuotot	12.500	12.500	
6100 Muut rahoitustuotot	211.710	227.661	-7,0
6200 Korkokulut	-300.000	-200.000	50,0
6300 Muut rahoituskulut	-131.710	-131.710	
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-207.500	-91.549	126,7
6999 VUOSIKATE	7.840.725	6.671.285	17,5

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budjetti 2023	Budjetti 2022	Muutos %
7000 Poistot ja arvonalentumiset			
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-3.932.380	-3.805.930	3,3
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-3.932.380	-3.805.930	3,3
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	3.908.345	2.865.355	36,4

Talousarvio/rahoituslaskelma

VIRALLINEN BUDJETTI
Ulkoinen

01.01.2023 - 31.12.2023

EUR

	Budj+muut. 2022	Budj. 2023	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
0006 RAHOITUSLASKELMA				
9310 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIR				
9315 TOIMINNAN RAHAVIRTA				
9320 VUOSIKATE	6.620.285	7.840.725	6.351	5.646
9315 TOIMINNAN RAHAVIRTA	6.620.285	7.840.725	6.351	5.646
9350 INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
9355 INVESTOINTIMENOT	-3.693.250	-3.523.000	-9.315	-5.980
9360 RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	302.250	110.000	65	
9350 INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3.391.000	-3.413.000	-9.250	-5.980
-20- 9310 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIR	3.229.285	4.427.725	-2.899	-334
9400 RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
9410 ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
9415 ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	6.895	6.895	7	7
9410 ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	6.895	6.895	7	7
9460 LAINAKANNAN MUUTOKSET				
9461 PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	3.000.000		5.000	3.000
9465 PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-4.444.431	-3.512.844	-2.917	-3.017
9460 LAINAKANNAN MUUTOKSET	-1.444.431	-3.512.844	2.083	-17
9480 MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
9483 SAAMISTEN MUUTOS	80.000	80.000	80	80
9480 MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	80.000	80.000	80	80
9400 RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1.357.536	-3.425.949	2.170	70
9490 RAHAVAROJEN MUUTOS	1.871.749	1.001.776	-729	-264
9502 RAHAVAROJEN MUUTOS		0	0	0

Talousarvio investoinneista

VIRALLINEN BUDJETTI
Ulkoinen

01.01.2023 - 31.12.2023

EUR

	Budj+muut. 2022	Budj. 2023	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
091110 Pirkkalanlahden kunnostus				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-500.000	-80.000	-15	-15
9000 INVESTOINTIMENOT	-500.000	-80.000	-15	-15
9049 INVESTOINTITULOT				
9060 RAHOITUSOSUUEDET INVESTOINTEIHIN	100.000			
9049 INVESTOINTITULOT	100.000			
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-400.000	-80.000	-15	-15
091113 Pitkäsentie				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-20.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-20.000			
9049 INVESTOINTITULOT				
9060 RAHOITUSOSUUEDET INVESTOINTEIHIN	10.000			
9049 INVESTOINTITULOT	10.000			
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-10.000	0	0	0
091115 Haapavainiointien silta				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN			-40	
9000 INVESTOINTIMENOT			-40	
9080 INVESTOINNIIT NETTO		0	-40	0
091116 Koskeniskan- ja Viitasaarentien pk				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-15.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-15.000			
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-15.000	0	0	0
091117 Siiriläntien silta				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-100.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-100.000			
9049 INVESTOINTITULOT				
9060 RAHOITUSOSUUEDET INVESTOINTEIHIN	50.000			
9049 INVESTOINTITULOT	50.000			
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-50.000	0	0	0

-21-

Talousarvio investoinneista

VIRALLINEN BUDJETTI

EUR

Ulkoinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budj+muut. 2022	Budj. 2023	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
091118 Mertapurontien silta				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN			-130	
9000 INVESTOINTIMENOT			-130	
9049 INVESTOINTITULOT				
9060 RAHOITUSOSUUEDT INVESTOINTEIHIN			65	
9049 INVESTOINTITULOT			65	
9080 INVESTOINNIIT NETTO		0	-65	0
091119 Myllypuron silta				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN		-150.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-150.000		
9049 INVESTOINTITULOT				
9060 RAHOITUSOSUUEDT INVESTOINTEIHIN		75.000		
9049 INVESTOINTITULOT		75.000		
9080 INVESTOINNIIT NETTO		-75.000	0	0
091121 Liikennekiinteistö ent matkahuolto				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-130.000			
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-45.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-175.000			
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-175.000	0	0	0
091122 Vehkalampi-Koivumäki-Karstaperäntie kunn				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-68.750	-70.000		
9000 INVESTOINTIMENOT	-68.750	-70.000		
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-68.750	-70.000	0	0
091201 Maa- ja vesialueet				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-100.000	-100.000	-100	-100
9000 INVESTOINTIMENOT	-100.000	-100.000	-100	-100
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-100.000	-100.000	-100	-100
092012 Perusturva/tietokoneohjelmistot				
0005 INVESTOINNIIT				

-22-

Talousarvio investoinneista

VIRALLINEN BUDJETTI
Ulkoinen

01.01.2023 - 31.12.2023

EUR

	Budj+muut. 2022	Budj. 2023	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-63.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-63.000			
9080 INVESTOINNIT NETTO	-63.000	0	0	0
093120 Yläkoulu/Oppimisympäristön kehittäminen				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-12.000	-18.000	-18	-18
9000 INVESTOINTIMENOT	-12.000	-18.000	-18	-18
9080 INVESTOINNIT NETTO	-12.000	-18.000	-18	-18
093122 Alajärven kirjasto, auton hankinta Lapua				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT				-90
9000 INVESTOINTIMENOT				-90
9080 INVESTOINNIT NETTO		0	0	-90
094101 Vapaa-aikatoimi / kuljetusvälineet				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT		-20.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-20.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-20.000	0	0
097166 Paavolan koulu uudisrak.				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN		-150.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-150.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-150.000	0	0
097175 Nelimarkka-museo uudisrak.				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN		-20.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-20.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-20.000	0	0
097202 Kaupungintalo				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-12.000	-25.000		
9000 INVESTOINTIMENOT	-12.000	-25.000		

-23-

Talousarvio investoinneista

VIRALLINEN BUDJETTI

EUR

Ulkoinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budj+muut. 2022	Budj. 2023	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
9080 INVESTOINNIT NETTO	-12.000	-25.000	0	0
097204 Lehtimäen Virastotalo				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN		-20.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-20.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-20.000	0	0
097205 Monitoimihalli				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUTTAMINEN	-35.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-35.000			
9080 INVESTOINNIT NETTO	-35.000	0	0	0
097231 Keskusvarasto				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-11.000	-15.000		
9000 INVESTOINTIMENOT	-11.000	-15.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO	-11.000	-15.000	0	0
097246 Terveyskeskus				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-40.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-40.000			
9080 INVESTOINNIT NETTO	-40.000	0	0	0
097252 Alarinteen työosasto				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN		-15.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-15.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-15.000	0	0
097253 Hoitokoti Sateenkaari				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUTTAMINEN		-30.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-30.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-30.000	0	0
097254 Vanhainkoti Kultakämmen				
0005 INVESTOINNIT				

-24-

Talousarvio investoinneista

VIRALLINEN BUDJETTI

EUR

Ulkoinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Budj+muut. 2022	Budj. 2023	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-80.000	-60.000	-30	
9000 INVESTOINTIMENOT	-80.000	-60.000	-30	
9080 INVESTOINNIT NETTO	-80.000	-60.000	-30	0
097259 Alakylän koulu				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUTTAMINEN		-18.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-18.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-18.000	0	0
097260 Hoiskon koulun peruskorjaus				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUTTAMINEN		-10.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-10.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-10.000	0	0
097265 Paalijärven koulu				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUTTAMINEN		-12.000	-50	
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-12.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-12.000	-12.000	-50	
9080 INVESTOINNIT NETTO	-12.000	-12.000	-50	0
097266 Paavolan koulu				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUTTAMINEN	-100.000		-5.000	-4.500
9000 INVESTOINTIMENOT	-100.000		-5.000	-4.500
9080 INVESTOINNIT NETTO	-100.000	0	-5.000	-4.500
097267 Taimelan koulu				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-21.500			
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-17.500			
9000 INVESTOINTIMENOT	-39.000			
9080 INVESTOINNIT NETTO	-39.000	0	0	0
097270 Koulukeskus				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				

-25-

VIRALLINEN BUDJETTI
UlkoinenTalousarvio investoinneista
01.01.2023 - 31.12.2023

EUR

	Budj+muut. 2022	Budj. 2023	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-60.000	-41.000		
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT		-14.000		-30
9000 INVESTOINTIMENOT	-60.000	-55.000		-30
9080 INVESTOINNIT NETTO	-60.000	-55.000	0	-30
097271 Päiväkoti Myllyvainio				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-24.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-24.000			
9080 INVESTOINNIT NETTO	-24.000	0	0	0
097275 Nelimarkka-museo				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN			-380	
9000 INVESTOINTIMENOT			-380	
9080 INVESTOINNIT NETTO		0	-380	0
097277 Väinölä				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN		-30.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-30.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-30.000	0	0
097278 Alajärven kirjasto				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN			-25	
9025 RAKENNUUTTAMINEN		-11.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-11.000	-25	
9080 INVESTOINNIT NETTO		-11.000	-25	0
097288 Uimahalli				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-30.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-30.000			
9080 INVESTOINNIT NETTO	-30.000	0	0	0
097289 Valkealampi				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-35.000			

-26-

VIRALLINEN BUDJETTI
UlkoinenTalousarvio investoinneista
01.01.2023 - 31.12.2023

EUR

	Budj+muut. 2022	Budj. 2023	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
9000 INVESTOINTIMENOT	-35.000			
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-35.000	0	0	0
097299 Mäntymäen päiväkoti				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-12.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-12.000			
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-12.000	0	0	0
097301 Kaavatiet				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-716.000			
9025 RAKENNUUTTAMINEN		-1.336.000	-1.557	-742
9000 INVESTOINTIMENOT	-716.000	-1.336.000	-1.557	-742
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-716.000	-1.336.000	-1.557	-742
097302 Puistot ja uimarannat				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-100.000	-95.000		
9025 RAKENNUUTTAMINEN			-220	-100
9000 INVESTOINTIMENOT	-100.000	-95.000	-220	-100
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-100.000	-95.000	-220	-100
097304 Ulkoilu- ja urheilualueet				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-804.500	-548.000		
9025 RAKENNUUTTAMINEN			-430	-10
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT		-50.000		
9000 INVESTOINTIMENOT	-804.500	-598.000	-430	-10
9049 INVESTOINTITULOT				
9060 RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	142.250	35.000		
9049 INVESTOINTITULOT	142.250	35.000		
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-662.250	-563.000	-430	-10
097401 Tekninen toimi / kuljetusvälineet				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-30.000	-80.000	-20	
9000 INVESTOINTIMENOT	-30.000	-80.000	-20	
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-30.000	-80.000	-20	0

-27-

VIRALLINEN BUDJETTI
Ulkoinen

Talousarvio investoinneista

01.01.2023 - 31.12.2023

EUR

	Budj+muut. 2022	Budj. 2023	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
097402 Tekninen toimi / muut koneet ja kalusto				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-77.000	-20.000	-235	
9000 INVESTOINTIMENOT	-77.000	-20.000	-235	
9080 INVESTOINNIT NETTO	-77.000	-20.000	-235	0
097403 Koulukeskuksen keittiön koneet ja laitt.				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-20.000			
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-32.000			
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT			-30	
9000 INVESTOINTIMENOT	-52.000		-30	
9080 INVESTOINNIT NETTO	-52.000	0	-30	0
099101 Vesilaitos / verkoston rakentaminen				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-20.000	-20.000	-30	
9025 RAKENNUUTTAMINEN				-30
9000 INVESTOINTIMENOT	-20.000	-20.000	-30	-30
9080 INVESTOINNIT NETTO	-20.000	-20.000	-30	-30
099102 Vesilaitos / verkoston saneeraus				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-145.000	-155.000		
9000 INVESTOINTIMENOT	-145.000	-155.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO	-145.000	-155.000	0	0
099105 Paalijärvi-Teerineva vesiosuuskunta				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN			-100	
9000 INVESTOINTIMENOT			-100	
9080 INVESTOINNIT NETTO		0	-100	0
099122 Vesilaitos/irtain omaisuus				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-30.000	-10.000		
9000 INVESTOINTIMENOT	-30.000	-10.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO	-30.000	-10.000	0	0

-28-

VIRALLINEN BUDJETTI
Ulkoinen

Talousarvio investoinneista

01.01.2023 - 31.12.2023

EUR

	Budj+muut. 2022	Budj. 2023	TS2 tuh. 2024	TS3 tuh. 2025
099201 Viemärlaitos / verkoston rakentaminen				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-30.000	-50.000	-830	
9025 RAKENNUTTAMINEN				-270
9000 INVESTOINTIMENOT	-30.000	-50.000	-830	-270
9080 INVESTOINNIT NETTO	-30.000	-50.000	-830	-270
099202 Viemärlaitos / verkoston saneeraus				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-55.000	-55.000	-55	-55
9000 INVESTOINTIMENOT	-55.000	-55.000	-55	-55
9080 INVESTOINNIT NETTO	-55.000	-55.000	-55	-55
099203 Alajärven jätevesipuhdistamon saneeraus				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-25.000	-25.000		
9025 RAKENNUTTAMINEN		-150.000	-20	-20
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-45.000	-20.000		
9000 INVESTOINTIMENOT	-70.000	-195.000	-20	-20
9080 INVESTOINNIT NETTO	-70.000	-195.000	-20	-20
099209 Viemärintisuunn/Saukonkylä ja Koskenvar				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUTTAMINEN	-20.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-20.000			
9080 INVESTOINNIT NETTO	-20.000	0	0	0
00000017 ALAJÄRVEN KAUPUNKI				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-2.233.000	-1.088.000	-1.070	-55
9025 RAKENNUTTAMINEN	-1.028.750	-2.103.000	-7.842	-5.687
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-431.500	-332.000	-403	-238
9000 INVESTOINTIMENOT	-3.693.250	-3.523.000	-9.315	-5.980
9049 INVESTOINTITULOT				
9060 RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	302.250	110.000	65	
9049 INVESTOINTITULOT	302.250	110.000	65	
9080 INVESTOINNIT NETTO	-3.391.000	-3.413.000	-9.250	-5.980

-29-

TALOUSARVIO
VESIHUOLTOLAITOS (HALLINTO+VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS) TASEYKSIKKÖ
TULOSLASKELMA

	2023		2022	
Liikevaihto	1 284 685,00		1 319 835,00	
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot (hallinnon sis.vyörytys)		154 360,00		153 977,00
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-246 900,00		-246 400,00	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot (sis hallinnon vyörytys)	-429 846,00	-676 746,00	-432 926,00	-679 326,00
Henkilöstökulut				
Palkat ja palvelut	-214 320,00		-208 600,00	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-43 871,00		-58 542,00	
Muut henkilösivukulut	-8 683,00	-266 874,00	-7 701,00	-274 843,00
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-402 942,00		-450 594,00	
Arvonalentumiset		-402 942,00		-450 594,00
Liiketoiminnan muut kulut		-11 732,00		-5 541,00
Liikeliijäämä (-alijäämä)		80 751,00		63 508,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-122 210,00		-122 210,00	
Muut rahoituskulut		-122 210,00		-122 210,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-41 459,00		-58 702,00
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-41 459,00		-58 702,00
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-41 459,00		-58 702,00

TALOUSARVIO
VESIHUOLTOLAITOS (HALLINTO+VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS) TASEYKSIKKÖ
RAHOITUSLASKELMA

	2023		2022	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	80 751,00		63 508,00	
Poistot ja arvonalentumiset	402 942,00		450 594,00	
Rahoitustuotot ja -kulut	-122 210,00		-122 210,00	
Satunnaiset erät				
Tuloverot				
Tulorahoituksen korjauserät		361 483,00		391 892,00
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-475 000,00		-370 000,00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	-475 000,00	0,00	-370 000,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		-113 517,00		21 892,00
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys kunnalle				
Antolainasaamisten lisäys muilta				
Antolainasaamisten vähennys kunnalta		0,00		0,00
Antolainasaamisten vähennys muilta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta		0,00		0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta				
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos kunnalta				
Saamisten muutos muilta			-181 892,00	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	73 517,00		160 000,00	-21 892,00
Korottomien velkojen muutos muilta	40 000,00	113 517,00		-21 892,00
Rahoituksen rahavirta		113 517,00		-21 892,00
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarat 31.12		0,00		0,00
Rahavarat 1.1		0,00		0,00

**TALOUSARVIO
VESILAITOS/VESIHUOLTOLAITOS TASEYKSIKKÖ
TULOSLASKELMA**

	2023		2022	
Liikevaihto	504 685,00		529 560,00	
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot				
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-65 100,00		-64 600,00	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-133 868,00	-198 968,00	-138 054,00	-202 654,00
Henkilöstökulut				
Palkat ja palvelut	-62 830,00		-61 100,00	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-12 862,00		-16 547,00	
Muut henkilösivukulut	-2 547,00	-78 239,00	-2 255,00	-79 902,00
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-129 198,00		-131 338,00	
Arvonalentumiset		-129 198,00		-131 338,00
Liiketoiminnan muut kulut		-9 846,00		-2 670,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)		88 434,00		112 996,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-21 443,00		-21 443,00	
Muut rahoituskulut		-21 443,00		-21 443,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		66 991,00		91 553,00
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		66 991,00		91 553,00
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		66 991,00		91 553,00

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 158 pages before this page

Dokumentet inneholder 158 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 158 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 158 sider før denne side

Detta dokument innehåller 158 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende